

ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ**

ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΙΔΟΥ ΕΛΠΙΔΑ 277/05

ΣΕΦΕΡΟΓΛΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ 137/05

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΚΑΘ. Π.ΚΥΡΜΙΖΟΓΛΟΥ

Ιανουάριος 2012

Πετυχημένη επένδυση σημαίνει να προβλέπεις
τις προβλέψεις των άλλων.
(Τζων Μαιναρτ Κευνς 1883-1946)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....σελ 5

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.....σελ 6

1.1 ΓΕΩΡΓΙΑ.....σελ 6

1.2 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....σελ 9

1.3 ΕΝΕΡΓΕΙΑ.....σελ 11

1.4 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ.....σελ 20

1.5 ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑ.....σελ 23

1.6 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ.....σελ 25

1.7 ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ.....σελ 28

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ.....σελ 34

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΞΕΝΕΣ ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ.....σελ 37

3.1 ΕΞΙ ΕΠΙΚΡΑΤΕΣΤΕΡΑ ΘΕΣΜΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΞΑΕ.....σελ 38

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

VENTURE CAPITAL.....σελ 43

4.1 Ο ΘΕΣΜΟΣ VC ΣΕ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΠΙΠΕΔΟ-VENTURE CAPITAL, ΝΕΑ ΜΟΡΦΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ.....σελ 44

4.2 ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ.....σελ 48

4.3 EVCA- ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΜΗ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΚΗ ΕΝΩΣΗ, ΑΡΩΓΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.....σελ 49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

FAST TRACK.....σελ 51

5.1 ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ FAST TRACK.....σελ 51

5.2 ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙσελ 51

5.3 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ.....σελ 54

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ.....σελ 56

6.1 ΟΙ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ Ο ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΣ ΝΟΜΟΣ.....σελ 57

6.2 ΤΑ ΕΙΔΙΚΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ.....	σελ 57
6.3 ΕΙΔΗ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ.....	σελ 58
6.4 ΕΝΙΣΧΥΟΜΕΝΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ.....	σελ 59
6.5 ΠΟΣΟΣΤΑ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ.....	σελ 59
6.6 ΣΕ ΕΞΙ ΜΗΝΕΣ ΟΛΗ Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....	σελ 60
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο	
ΕΣΠΑ.....	σελ 61
7.1 Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΟΥ ΕΣΠΑ ΣΕ ΕΠΙΧ. ΠΡΟΓΡ.....	σελ 62
7.2 Η ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ ΑΠΟ ΤΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΑ ΤΑΜΕΙΑ.....	σελ 62
7.3 ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ.....	σελ 62
7.4 ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ.....	σελ 63
7.5 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΝΕΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ».....	σελ 64
7.6 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ ΤΟΥ ΟΑΕΠ».....	σελ 67
7.7 ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΑΝΑΣΑ».....	σελ 68
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο	
ΔΙΑΦΘΟΡΑ-ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ.....	σελ 74
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	σελ 77
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	σελ 80
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	σελ 84

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στα κεφάλαια που ακολουθούν επιχειρείται μια προσπάθεια προσέγγισης του θέματος και μια ανάπτυξη των σχετικών όρων και εννοιών, όπως είναι το fast track, το venture capital, οι ξένες άμεσες επενδύσεις, το Ευρωπαϊκό Τεχνολογικό Ταμείο, τι ισχύει στην Ελλάδα και την Ελληνική πραγματικότητα.

Αρχικά αναφερόμαστε σε τομείς προσέλκυσης επενδύσεων, όπως είναι η γεωργία, οι εναλλακτικές πηγές ενέργειας, οι τεχνολογίες και οι ιδιωτικοποιήσεις. Παρακάτω παραθέτουμε στρατηγικές κινήσεις προσέλκυσης κεφαλαίου όπως και λεπτομέρειες για το θέμα των Ξένων Άμεσων Επενδύσεων.

Στη συνέχεια, αναφέραμε τρόπους χρηματοδότησης από κρατικούς ή ιδιωτικούς μηχανισμούς καθώς και τρέχοντα επενδυτικά προγράμματα που βοηθούν την δημιουργία νέων επενδύσεων και την εξέλιξη των παλαιότερων.

Φυσικά δεν θα μπορούσαμε να παραλείψουμε την διαφθορά και την γραφειοκρατία που χαρακτηρίζει το σύστημα της χώρας.

Ακολουθούν τα συμπεράσματα και το παράρτημα με πίνακες και περαιτέρω λεπτομέρειες στα ανάλογα θέματα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο

ΤΟΜΕΙΣ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Προκειμένου να προωθηθεί αποτελεσματικά ο στόχος προσέλκυσης επενδύσεων, είναι προφανές ότι, εκτός από την αυτονόητη προσπάθεια εντοπισμού και ανάδειξης τομέων με σημαντικές προοπτικές ανάπτυξης, σημαντικό είναι να επανεξεταστεί συνολικά και να αναβαθμιστεί το σύστημα εντοπισμού και προβολής επενδυτικών ευκαιριών και, στη συνέχεια και ίσως εξίσου σημαντικό, ο μηχανισμός διευκόλυνσης των επενδυτών που εκδηλώνουν σχετικό ενδιαφέρον, σε ανταπόκριση και προσεγγίσεων εκ μέρους αρμόδιων κυβερνητικών φορέων, αλλά και ορισμένων θεσμικών μεταρρυθμίσεων.

Ο τουρισμός, η ναυτιλία, η πράσινη ενέργεια, οι πιστοποιημένες και οι βιολογικές καλλιέργειες στη γεωργία κι οι βιομηχανίες τροφίμων έχουν προσδιορισθεί ως προνομιακοί τομείς για την ανάπτυξη.

1.1 ΓΕΩΡΓΙΑ

Παρά το γεγονός ότι ο αγροτικός τομέας κατέγραφε μεγάλη κάμψη πριν από την έναρξη της ύφεσης, η θέση του στην ελληνική οικονομία παραμένει σημαντική, κρινόμενη από τη συμβολή του στην απασχόληση (που αυξήθηκε σημαντικά στην τριετία 2008-2010) και από τη συμμετοχή του στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία.

Στο διάστημα της πενταετίας 2006-2010 καταγράφεται σημαντική πτώση στα κυριότερα προϊόντα φυτικής παραγωγής που παρακολουθούνται συστηματικά, ιδιαίτερα έντονη το 2007 (-18,2%), το 2009 (-7,7%) και το 2010 (-6,7%), ενώ νέα κάμψη προβλέπεται κατά το 2011 (-4,4%). Η πτώση ήταν ιδιαίτερα αισθητή σε ορισμένα προϊόντα αροτραίων καλλιεργειών (βαμβάκι, βιομηχανική τομάτα, ζαχαρότευτλα) στο κρασί και σε ορισμένα εσπεριδοειδή. Στο διάστημα Ιανουαρίου-Ιουνίου 2011 η αξία των εισαγωγών των κυριότερων αγροτικών προϊόντων ανήλθε στο επίπεδο των 2.938 εκ. €, παρουσιάζοντας αύξηση 3% σε σχέση με το αντίστοιχο εξάμηνο του 2010, προερχόμενη κυρίως από τη σημαντική αύξηση στην κατηγορία των δημητριακών (+38,4%).

Από την ανάλυση της τραπεζικής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων κατά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας, διαπιστώνεται ότι ο τομέας της γεωργίας απορροφά μόλις το 1,7%

του συνόλου των δανείων. Σε ετήσια βάση ο ρυθμός επιβράδυνσης της τραπεζικής χρηματοδότησης (Μάιος 2010- Μάιος 2011) προς τις γεωργικές επιχειρήσεις καταγράφει πτώση της τάξεως του 48,2%. Στους άλλους κλάδους της οικονομίας η ροή τραπεζικής χρηματοδότησης στο ίδιο χρονικό διάστημα (Μάιος 2010-Μάιος 2011) ήταν σαφώς ευνοϊκότερη.

Η δυνατότητα στήριξης των αγροτών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του αγροτικού τομέα από το Ταμείο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας, που έχει συσταθεί από το Μάρτιο του 2011, δεν έχει μέχρι σήμερα αξιοποιηθεί.

Απαιτείται να υιοθετηθούν ορισμένες κρίσιμης προτεραιότητας πολιτικές στον αγροτικό τομέα. Οι πολιτικές αυτές συνοψίζονται στις ακόλουθες προτεραιότητες :

1.1.1 Πολιτική αρδευτικού νερού : Είναι απόλυτα αναγκαίο να αντιμετωπιστεί το έλλειμμα των επενδύσεων για την εξοικονόμηση αρδευτικού νερού και την αποτελεσματική διαχείριση των υδάτινων πόρων.

1.1.2 Πολιτική γης : Δεν έχει μέχρι σήμερα αναπτυχθεί στοχευμένη πολιτική γης έτσι ώστε να αρθούν όλα τα εμπόδια, οι στρεβλώσεις και οι αγκυλώσεις, όχι μόνο για την άσκηση της αγροτικής δραστηριότητας, αλλά κυρίως για την απρόσκοπτη υλοποίηση των επενδύσεων. Η οργάνωση και η ανάπτυξη του αγροτικού τομέα απαιτεί πολιτικές που στοχεύουν στη διατήρηση της αγροτικής γης και στη χωροθέτησή της με την καθιέρωση των χρήσεων γης, αλλά και την προστασία της ώστε να σταματήσει ο έντονος και συχνά αλόγιστος ανταγωνισμός από τις άλλες χρήσεις γης (τουρισμός, βιομηχανία, οικιστική αξιοποίηση, αλλά και να ληφθούν μέτρα - ένα μικρό τέλος, στις εγκαταλειμμένες γεωργικές γαίες). Στο πλαίσιο αυτό, αποκτά προτεραιότητα η δημιουργία ενός εθνικού αγροτικού κτηματολογίου με στόχο την κατοχύρωση της ιδιοκτησίας των εκτάσεων που έχουν, εδώ και πολλά χρόνια, παραχωρηθεί στους αγρότες και καλλιεργούνται. Η βάση δεδομένων των καλλιεργούμενων εκτάσεων που έχει αναπτυχθεί στο ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης των ενισχύσεων, μπορεί να αποτελέσει την αφετηρία για τη δημιουργία του αγροτικού κτηματολογίου.

1.1.3 Κτηνοτροφία : Οι συνέπειες της ανόδου του κόστους των εισροών στην κτηνοτροφία (ζωοτροφές) το τελευταίο διάστημα έθεσαν - και συνεχίζουν να θέτουν σε κρίση τον κλάδο. Είναι σαφές ότι απαιτείται η διαμόρφωση πολιτικής για την κτηνοτροφία, για τη στήριξη και την ανάπτυξή της.

1.1.4 Δασοπονία : Κρίνεται αναγκαία η ανάπτυξη της δασοπονίας και κυρίως η καλλιέργεια των δασών για τον καθαρισμό τους με την απομάκρυνση της πλεονάζουσας εύφλεκτης βιομάζας. Η αναγκαιότητα αυτή οφείλεται να συνδυαστεί με την προστασία και τη φύλαξη των δασικών εκτάσεων της χώρας, αξιοποιώντας το παραγωγικό δυναμικό του πληθυσμού των ορεινών περιοχών της χώρας, παραχωρώντας τη χρήση και κυρίως την καλλιέργεια των δασών στους αγροτικούς δασικούς συνεταιρισμούς.

1.1.5 Προβολή και προώθηση αγροτικών προϊόντων : Αποτελεί ιδιαίτερα σημαντική προτεραιότητα ο εκ νέου σχεδιασμός των μέτρων, αλλά και η ενίσχυση των πόρων για την προώθηση των αγροτικών προϊόντων στη διεθνή, την ευρωπαϊκή και την εγχώρια αγορά. Η βάση της πολιτικής για την προώθηση θα πρέπει να αναφέρεται στα σημαντικά αγροτικά προϊόντα (ελαιόλαδο, ελιές, φέτα, μέλι, κρασί, οπωροκηπευτικά, ιχθυοκαλλιέργειες κ.α.) και αν είναι δυνατό να συνδυάζεται με το τουριστικό μας προϊόν.

1.1.6 Έλεγχος και εποπτεία της αγοράς : Καμία από τις προτάσεις της ΠΑΣΕΓΕΣ για την αντιμετώπιση της παντελούς έλλειψης κανόνων λειτουργίας στην αγορά, της αδιαφάνειας των συναλλαγών και της κερδοσκοπίας δεν έχει μέχρι σήμερα ληφθεί υπόψη. Το ζήτημα έχει αφεθεί στη λογική των “άτυπων συμφωνιών κυρίων”. Η υιοθέτηση ενός καθολικού συστήματος ιχνηλασιμότητας των αγροτικών-διατροφικών προϊόντων, αποτελεί ζήτημα μέγιστης προτεραιότητας και έχει επανειλημμένα τεθεί, ώστε οι αγρότες και οι επιχειρήσεις τους να προστατεύονται από τον αθέμιτο ανταγωνισμό, βρίσκεται ακόμα σε επίπεδο σχεδιασμού. Δεν έχει, επίσης, υιοθετηθεί η καθιέρωση ενός και μοναδικού τιμολογίου από τις αλυσίδες λιανικής πώλησης, στο οποίο πρέπει να ενσωματώνεται η αρχική τιμή και οι εκπτώσεις, ούτε, βέβαια, έχει αντιμετωπιστεί η καθυστέρηση των πληρωμών των προμηθευτών από τις μεγάλες αλυσίδες λιανικής πώλησης τροφίμων, κατά παράβαση της σχετικής Κοινοτικής Οδηγίας και του υφιστάμενου εθνικού πλαισίου.

Απαιτείται ριζική αλλαγή στο σχεδιασμό, στη δομή και τη λειτουργία του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν άμεσα οι πόροι που διαθέτει, κυρίως για την στήριξη των επενδύσεων στην πρωτογενή αγροτική παραγωγή.

1.2 ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Η Ελλάδα αποτελεί κορυφαίο τουριστικό προορισμό παγκοσμίως. Η Ελλάδα κατατάσσεται ανάμεσα στους Top 10 τουριστικούς προορισμούς για το 2010 σύμφωνα με τη Lonely Planet και επίσης βρίσκεται στη δεύτερη θέση σύμφωνα με τα Telegraph Travel Awards 2008 της Αγγλίας στην κατηγορία της Καλύτερης Ευρωπαϊκής Χώρας.

Την τελευταία δεκαετία, ο αριθμός των τουριστών αυξάνεται σταθερά. Το 2004, 14,2 εκατομμύρια άτομα επισκέφθηκαν την Ελλάδα, αριθμός που αυξήθηκε σε 17 εκατομμύρια το 2008 και αναμένεται ότι οι επισκέπτες θα αυξηθούν σε 20 εκατομμύρια τα επόμενα χρόνια, σχεδόν το διπλάσιο του πληθυσμού της χώρας.

1.2.1 Νέα Εποχή Τουριστικών Επενδύσεων

Ο συνεχώς αυξανόμενος αριθμός τουριστών καθώς το προφίλ του σημερινού ταξιδιώτη, απαιτούν διαφοροποίηση και εμπλουτισμό του προσφερόμενου τουριστικού προϊόντος της χώρας μας καθώς και την ανάπτυξη αντίστοιχης υποδομής.

Οι επενδυτές θα βρουν στην Ελλάδα ένα μεγάλο εύρος ευκαιριών, πρόσφορο έδαφος για νέες επενδύσεις και μερικές από τις ομορφότερες τοποθεσίες στον κόσμο.

1.2.2 Βασικός Τομέας της Οικονομίας

Ο τουρισμός αποτελεί το 18% του ΑΕΠ της Ελλάδας, απασχολεί περισσότερα από 900.000 άτομα και είναι η μεγαλύτερη πηγή άδηλων πόρων της χώρας (36% το 2007).

Σήμερα, λειτουργούν περισσότερα από 9.000 ξενοδοχεία στην Ελλάδα. Το γεωγραφικό εύρος των τουριστικών προορισμών είναι ιδιαίτερα μεγάλο, εξαιτίας του γεγονότος ότι η Ελλάδα διαθέτει πάνω από 6.000 μεγάλα και μικρότερα νησιά. Επιπλέον, η μεγάλη ποικιλία σε φυσικά τοπία, ο μεγάλος αριθμός ιστορικών μνημείων και χωριών και η δυνατότητα πολλών δραστηριοτήτων υποδηλώνουν ότι οι ευκαιρίες ουσιαστικά είναι απεριόριστες.

1.2.3 Μοναδικές Ευκαιρίες

Τα περισσότερα ξενοδοχεία στην Ελλάδα εντάσσονται στην κατηγορία των καταλυμάτων 1 και 2 αστέρων, που σημαίνει ότι υπάρχουν μεγάλα περιθώρια για τους επενδυτές να δημιουργήσουν ξενοδοχειακές μονάδες 4 και 5 αστέρων. Σύμφωνα με το Greek Hotel Branding Report, τα επώνυμα ξενοδοχεία στην Ελλάδα αποτελούν το 4% στο σύνολο των ξενοδοχείων και το 19%

στη συνολική διαθεσιμότητα κλινών, ενώ σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες το ποσοστό αυτό κυμαίνεται μεταξύ 25 και 40%.

1.2.4 Επενδυτικές ευκαιρίες – συνοπτικά

α. Συνεδριακά Κέντρα

Η γεωγραφική θέση, οι θαυμάσιες τοποθεσίες και τα ποικίλα θεάματα της Ελλάδας, την καθιστούν ιδανικό προορισμό για τη διεξαγωγή συνεδρίων. Σύμφωνα με την κατάταξη του Διεθνούς Συνδέσμου Συνεδρίων, το 2008, η Αθήνα κατατάχθηκε 15η, 10 θέσεις υψηλότερα από το 2007.

β. Γκολφ

Οι προοπτικές ανάπτυξης του γκολφ στην Ελλάδα είναι μεγάλες. Σήμερα, στην Ελλάδα υπάρχουν πέντε γήπεδα γκολφ 18 οπών, σε σύγκριση με τα 250 γήπεδα γκολφ στην Ισπανία και τα 50 περίπου γήπεδα γκολφ στην Πορτογαλία.

γ. Ιαματικά κέντρα και κέντρα θαλασσοθεραπείας

Η Ελλάδα διαθέτει περισσότερες από 700 θερμομεταλλικές πηγές, πολλές με θεραπευτικές ιδιότητες. Υπάρχουν μεγάλες προοπτικές για τη δημιουργία κέντρων ευεξίας καθώς και ιαματικών κέντρων.

δ. Μαρίνες

Η Ελλάδα αποτελεί φυσικό προορισμό για θαλασσολάτρες, διαθέτοντας περισσότερα από 6.000 μεγάλα και μικρότερα νησιά και παραλία έκτασης 15.000 χιλιομέτρων. Η ανάγκη για την αναβάθμιση των μαρίνων και την κατασκευή νέων αποτελεί ελκυστική ευκαιρία για επενδύσεις.

ε. Θέρετρα ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης

Οι επενδυτές που ενδιαφέρονται για την ανάπτυξη θέρετρων ολοκληρωμένης τουριστικής ανάπτυξης, θα ανακαλύψουν μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης και ιδανικές τοποθεσίες.

στ. Θεματικός Τουρισμός

Οι άφθονοι φυσικοί πόροι της Ελλάδας, ο ιστορικός πλούτος και η παραδοσιακή κληρονομιά της αποτελούν τη βάση για την δημιουργία μορφών εναλλακτικού τουρισμού,

συμπεριλαμβανομένου του θρησκευτικού τουρισμού, των ταξιδιών περιπέτειας, του αρχαιολογικού τουρισμού, του γαστρονομικού και οινικού τουρισμού.

ζ. Οικοτουρισμός

Η Ελλάδα διαθέτει από τις πιο ποικίλες χλωρίδες και πανίδες στην Ευρώπη, μοναδικά οικοσυστήματα, προστατευόμενες περιοχές άγριας φύσης, επιβλητικά βουνά, μοναδικά δάση και θαλάσσια πάρκα. Επιπλέον, ιστορικά χωριά, ορεινά καταφύγια, πλούσιες καλλιέργειες και γαστρονομική παράδοση αποτελούν ιδανικές και ποικίλες επιλογές για την δημιουργία προϊόντων οικοτουρισμού.

η. Κατοικίες Διακοπών

Η νέα νομοθεσία που διέπει την κατασκευή κατοικιών διακοπών είναι σε στάδιο αναθεώρησης, προσφέροντας μεγάλες προοπτικές στην αγορά. Οι ειδικοί εκτιμούν ότι περισσότεροι από ένα εκατομμύριο Ευρωπαίοι θεωρούν την Ελλάδα ως υποψήφιο προορισμό δεύτερης/εξοχικής κατοικίας. Πλήθος μεγάλων και ελκυστικών εκτάσεων γης προσφέρονται για ανάπτυξη σχεδόν σε όλη τη χώρα.

θ. Κρατικά Ακίνητα

Το Ελληνικό Κράτος προωθεί ενεργά, κτηματομεσιτικά προϊόντα που του ανήκουν, συμπεριλαμβανομένων των ξενοδοχείων Xenia, εκτάσεων που διαχειρίζεται η Κτηματική Εταιρεία του Δημοσίου (ΚΕΔ), καθώς και μαρίνων που χρήζουν αναβάθμισης. Αυτές οι εκτάσεις θα προσφέρονται στους επενδυτές μέσω ανοιχτών διεθνών διαγωνισμών.

1.3 ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Καθώς ο πλανήτης αντιμετωπίζει ποικίλα και προκλητικά ερωτήματα σχετικά με την παραγωγή και παροχή ενέργειας, η Ελλάδα λαμβάνει κεντρική θέση στην οργάνωση του ενεργειακού μέλλοντος, ως στρατηγικό ενεργειακό κέντρο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και ελκυστικό επενδυτικό τόπο. Η ενεργειακή πολιτική της Ελλάδας, με στόχο να δημιουργήσει βιώσιμες, ανταγωνιστικές και ασφαλείς πηγές ενέργειας, έχει αναπτύξει ένα περιεκτικό ρυθμιστικό πλαίσιο και πλαίσιο αγοράς για τον τομέα της ενέργειας. Σε συνδυασμό με το νομοθετικό πλαίσιο επενδύσεων της Ελλάδας, προβλέπονται εξαιρετικές ευκαιρίες για επενδύσεις σε διάφορους τομείς.

Η Παγκόσμια Τράπεζα εκτιμά ότι θα χρειαστούν επενδύσεις άνω των 30 δισεκατομμυρίων Ευρώ μέχρι το 2020 για την αναβάθμιση και κατασκευή μονάδων παραγωγής ενέργειας, για μεταφορά και διανομή ενέργειας και για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ). Με το Νόμο 2773/1999 απελευθερώθηκε η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, με αποτέλεσμα η εγχώρια παραγωγή, μεταφορά και διανομή ενέργειας να είναι ανοικτές σε ιδιωτικούς επενδυτές. Η αλλαγή αυτή μεταμόρφωσε την αγορά ηλεκτρισμού και ενέργειας της Ελλάδας σε έναν από τους πιο ελκυστικούς τομείς ανάπτυξης και ευκαιριών στην Ευρώπη. Ενώ, κατά το παρελθόν, η ΔΕΗ κατείχε το μονοπώλιο της παραγωγής, μεταφοράς και διανομής της ηλεκτρικής ενέργειας, σήμερα εταιρείες από όλο τον κόσμο σπεύδουν να εκμεταλλευτούν αυτή την εξαιρετική ευκαιρία στην ελληνική ενεργειακή αγορά.

Μεταξύ των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα σήμερα είναι οι εξής: Ελληνικά Πετρέλαια, Motor Oil, Δημόσια Επιχείρηση Αερίου (ΔΕΠΑ), Προμηθέας Gas A.E., ΔΕΗ Ανανεώσιμες A.E., Όμιλος Μυτηλιναίου, ΤΕΡΝΑ Ενεργειακή, Global Energy, Energy Solutions, Solar Cells Hellas, Next Solar, Enova, EDF, Edison, Conergy, EGL, Acciona, Enel, Eurus Energy, Gamesa, Ρόκας-Iberdrola, Endesa, WPD, Atel. Οι εταιρείες αυτές ασχολούνται με την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, τη διανομή φυσικού αερίου και τον ταχύτατα αναπτυσσόμενο τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.

Η στρατηγική γεω-οικονομική θέση της Ελλάδας ανάμεσα σε παραγωγούς ενέργειας της Μέσης Ανατολής, της Βορείου Αφρικής και της περιοχής της Κασπίας Θάλασσας, και πάνω στους καίριους δίαυλους μεταφορών του Αιγαίου Πελάγους και της Ανατολικής Μεσογείου, την καθιστούν ως κύριο ενεργειακό κόμβο μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Η Ελλάδα έχει θέσει σε εφαρμογή μεγάλα εγχειρήματα σε πετρέλαιο, φυσικό αέριο και εναλλακτικές πηγές ενέργειας, κερδίζοντας έτσι τον κεντρικό ρόλο στον ενεργειακό άξονα της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Τρία κρίσιμα έργα θεμελιώνουν το υπόβαθρο για μια διαφοροποιημένη, ανταγωνιστική και διασφαλισμένη παροχή ενέργειας: ο αγωγός πετρελαίου Μπουργκάς-Αλεξανδρούπολη, ο Διασυνδετήριος Αγωγός φυσικού αερίου Τουρκίας-Ελλάδας-Ιταλίας και ο αγωγός φυσικού αερίου South Stream. Με αυτά τα αναπλαστικά έργα, η Ελλάδα αναδύεται ως οδός διακίνησης πετρελαίου και φυσικού αερίου, προμηθεύοντας τις αγορές της Νοτιοανατολικής και Δυτικής Ευρώπης, καθώς και πιο απομακρυσμένες αγορές, όπως της Βορείου Αμερικής.

1.3.1 ΦΥΣΙΚΟ ΑΕΡΙΟ

Το φυσικό αέριο εισήχθη για πρώτη φορά στην Ελλάδα το 1988 όταν ιδρύθηκε η Δημόσια Επιχείρηση Αερίου (ΔΕΠΑ). Η ΔΕΠΑ ανήκει κατά 35% στην εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και κατά 65% στο Ελληνικό Δημόσιο. Σήμερα, η απελευθερωμένη ενεργειακή αγορά της Ελλάδας δίνει τη δυνατότητα σε εταιρείες να συμμετέχουν στη μετάδοση και διανομή του φυσικού αερίου. Το φυσικό αέριο αποτελεί πλέον σημαντικό μέρος της ενεργειακής πολιτικής της Ελλάδας, καθώς διευρύνει το φάσμα των ενεργειακών πόρων, περιλαμβάνοντας πιο καθαρούς ενεργειακούς πόρους σε ανταγωνιστικές τιμές.

Η κατασκευή του δικτύου μεταφοράς φυσικού αερίου είναι ένα από τα μεγαλύτερα έργα ενεργειακής υποδομής που έχουν γίνει στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια. Το σύστημα μεταφοράς φυσικού αερίου έχει τρία σημεία εισόδου: 1) Τα σύνορα Ελλάδας-Βουλγαρίας, απ' όπου εισέρχεται μέσω κεντρικού αγωγού από Ρωσία, 2) τα σύνορα Ελλάδας-Τουρκίας, όπου το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου διασυνδέεται με το τουρκικό σύστημα, και 3) το νησί Ρεβυθούσα στον κόλπο Πάχης Μεγάρων, όπου υπάρχουν εγκαταστάσεις για τη λήψη, αποθήκευση και αεροποίηση του υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) που εξάγεται με δεξαμενόπλοιο από την Αλγερία. Το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου μεταφέρει αέριο από τα σημεία εισόδου στους καταναλωτές της ηπειρωτικής χώρας. Προς το παρόν λειτουργούν τρεις Εταιρείες Παροχής Αερίου: η ΕΠΑ Αττικής, η ΕΠΑ Θεσσαλονίκης και η ΕΠΑ Θεσσαλίας.

1.3.2 ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (ΑΠΕ)

Η Ελλάδα προωθεί τη χρήση ανανεώσιμων πηγών για την παραγωγή ενέργειας, με σκοπό να δημιουργήσει ασφάλεια και διαφοροποίηση των ενεργειακών πόρων, να διασφαλίσει την προστασία του περιβάλλοντος και της βιώσιμης ανάπτυξης και να ενισχύσει την κοινωνική συνοχή.

Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας διαδραματίζουν όλο και περισσότερο κεντρικό ρόλο στην πολιτική της Ελλάδας για την παραγωγή ενέργειας. Η παραγωγή σήμερα βασίζεται σε μεγάλης κλίμακας υδροηλεκτρικούς σταθμούς που διαχειρίζεται η ΔΕΗ. Οι ανανεώσιμες πηγές αποτελούν περίπου 5% της ηλεκτρικής παραγωγής εάν αφαιρέσουμε το 5% των υδροηλεκτρικών σταθμών.

Το παρόν επενδυτικό πλαίσιο απαιτεί σημαντική αύξηση της παραγωγής από αιολική και ηλιακή ενέργεια, μικρούς υδροηλεκτρικούς σταθμούς, βιομάζα και γεωθερμία. Αναμένεται ότι τα βιοκαύσιμα θα συμβάλλουν σημαντικά ως μελλοντικά καύσιμα μεταφορών. Το πρώτο εξάμηνο του 2011, η συνολική εγκατεστημένη ισχύς των ανανεώσιμων πηγών έφτασε τα 2022,2 MW. Το 75% της ισχύος παράγεται από αιολική ενέργεια, το 11,5% από ηλιακή ενέργεια, ενώ το υπόλοιπο 13,5% από βιομάζα και υδροηλεκτρική ενέργεια.

Στόχος της Ελλάδας είναι η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ να αγγίξει το 40 % επί της συνολικής ηλεκτροπαραγωγής μέχρι το 2020.

α. ΑΙΟΛΙΚΗ

Η αγορά ενέργειας στην Ελλάδα βρίσκεται στο προσκήνιο ραγδαίων εξελίξεων, προσελκύοντας επενδυτές από όλο τον κόσμο. Με την ανάδειξη της Ελλάδας ως ενεργειακού κόμβου στη Νοτιοανατολική Ευρώπη αλλά και την Ευρώπη γενικότερα, την απελευθέρωση της παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και τη δυναμική εκστρατεία ώστε οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην παραγωγή ενέργειας, η χώρα βρίσκεται στο επίκεντρο σημαντικών αναπτυξιακών ευκαιριών.

Η αιολική ενέργεια πρωταγωνιστεί στην ανάπτυξη των ΑΠΕ και παρουσιάζει σημαντικές επενδυτικές δυνατότητες στην Ελλάδα. Το εξαιρετικά υψηλό αιολικό δυναμικό της χώρας κατατάσσεται μεταξύ των πλέον ελκυστικών στην Ευρώπη, με απόδοση πάνω από 8 μέτρα/δευτερόλεπτο ή/και 2,500 ώρες παραγωγής αιολικής ενέργειας, σε πολλά σημεία της χώρας.

Εκτιμάται ότι σήμερα λειτουργούν περίπου 1400 MW από αιολικά πάρκα, και στόχος είναι να εγκατασταθούν 7.500 MW μέχρι το 2020, από τα οποία τα 300MW αφορούν υπεράκτια αιολικά πάρκα.

Το ευνοϊκό, μακροπρόθεσμο νομικό πλαίσιο της Ελλάδας για τις ΑΠΕ διασφαλίζει τις επενδύσεις στον κλάδο και έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη μεγάλων επενδυτών. Μεταξύ των παγκόσμιων κολοσσών που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα είναι οι ισπανικές εταιρείες Endesa, σε συνεργασία με τον Όμιλο Μυτιληναίου, Iberdrola σε συνεργασία με τον Όμιλο Ρόκα,

Acciona και Gamesa. Επίσης, στην ελληνική αγορά δραστηριοποιούνται και οι γαλλικές EDF και Veolia, η ιταλική Enel και οι γερμανικές WPD και WRE, οι οποίες προσβλέπουν στη συνέχιση της ανάπτυξης και επιτυχίας τους στο χώρο.

➤ Πλεονεκτήματα Επένδυσης στην Αιολική Ενέργεια

- Εξαιρετικό αιολικό δυναμικό – από τα καλύτερα στην Ευρώπη
- Προτεραιότητα στην πώληση της παραγόμενης ενέργειας στο Διαχειριστή του Συστήματος
- Υψηλές τιμές πώλησης της παραγόμενης ενέργειας (feed in tariffs)
- 20ετούς διάρκειας συμφωνία αγοράς ενέργειας (Power Purchase Agreement, PPA)
- Ευνοϊκό, μακροπρόθεσμο θεσμικό πλαίσιο που διασφαλίζει αξιοπιστία και μακροχρόνιο σχεδιασμό στις επενδύσεις

➤ Επιτυχή Παραδείγματα

Το 1998, η Ελληνική εταιρεία Χ. Ρόκας Α.Ε. κατασκεύασε το πρώτο ιδιωτικό αιολικό πάρκο στην Ελλάδα – στη Σητεία, Κρήτης – με ισχύ 10.2 MW. Το 2004, η εταιρεία Ρόκας έγινε μέλος του ισπανικού Ομίλου Iberdrola, ένα από τους μεγαλύτερους παίκτες στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας. Σήμερα, η εταιρεία συνεχίζει να κατέχει μία από τις πρώτες θέσεις στην ελληνική αγορά αιολικής ενέργειας, με εγκατεστημένη ισχύ 205 MW και προσβλέπει στη συνέχιση της αναπτυξιακής της επέκτασης.

β. ΗΛΙΑΚΗ

Η ηλιακή/ φωτοβολταϊκή ενέργεια πρόκειται να αποτελέσει έναν από τους πιο σημαντικούς παράγοντες του ενεργειακού προφίλ της Ελλάδας. Η Ελλάδα διαθέτει πλούσιο ηλιακό δυναμικό και εκτιμάται ότι η ηλιακή ενέργεια μπορεί να καλύψει το ένα τρίτο των ενεργειακών αναγκών της χώρας. Οι ειδικοί πιστεύουν ότι η αγορά θα αναπτυχθεί σημαντικά και η αξία της θα ξεπεράσει τα 4 δισεκατομμύρια Ευρώ στα επόμενα χρόνια.

Η Ελλάδα ενθαρρύνει την ανάπτυξη της ηλιακής θερμικής ενέργειας και μέχρι σήμερα πλήθος μικρών και μεσαίων εταιρειών έχουν επενδύσει στον τομέα αυτό. Ως αποτέλεσμα η σημερινή δυναμικότητα των φωτοβολταϊκών εγκαταστάσεων στη χώρα έχει φτάσει τα 340 MW, ενώ αναμένεται να φτάσει περί τα 2.200 MW μέχρι το έτος 2020. Μεταξύ των εταιρειών που

έχουν επενδύσει στον τομέα ηλιακής ενέργειας στην Ελλάδα είναι οι γερμανικές Conergy και WPD, η γαλλική EDF-EEN, η αυστραλιανή Babcock & Brown, η ελληνική ΔΕΗ και ο ελληνο-ισπανικός όμιλος Ρόκας-Iberdrola. Επίσης, έχουν δημιουργηθεί σε όλη τη χώρα 5 μονάδες παραγωγής φωτοβολταϊκών πάνελ για να τροφοδοτούν την αγορά με τον κατάλληλο εξοπλισμό καθώς και μια μονάδα επεξεργασίας πυριτίου που χρησιμοποιείται για την κατασκευή των πάνελς.

Οι επενδυτές αρχίζουν να διαπιστώνουν τις υψηλές προοπτικές της ηλιακής ενέργειας στην ελληνική αγορά. Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες που η ένταση της ακτινοβολίας βρίσκεται στο μέγιστο σημείο, αυξάνεται και η ζήτηση για ηλιακή ενέργεια, λόγω των εκατομμυρίων τουριστών. Επιπλέον, αυξάνονται οι ενεργειακές ανάγκες στις αγροτικές περιοχές και τα νησιά που είναι αναπτυσσόμενες περιοχές. Τέλος πολλοί κρατικοί φορείς, βιομηχανίες και τουριστικές μονάδες έχουν δείξει ενδιαφέρον για τη χρήση φωτοβολταϊκής ενέργειας.

➤ **Πλεονεκτήματα επενδύσεων στην Ηλιακή Ενέργεια**

- Πλούσιο ηλιακό δυναμικό, από τα καλύτερα στην Ευρώπη
- Προτεραιότητα στην πώληση της παραγόμενης ενέργειας στο διαχειριστή συστήματος
- Υψηλές τιμές αγοράς της παραγόμενης ενέργειας (feed in tariffs)
- 20ετής συμφωνία αγοράς ενέργειας (Power Purchase Agreement, PPA)
- Ευνοϊκό, μακροπρόθεσμο νομικό πλαίσιο της Ελλάδας που διασφαλίζει την αξιοπιστία του επενδυτικού περιβάλλοντος.

➤ **Ελκυστικά Κίνητρα**

Εξασφαλίζονται υψηλές τιμές πώλησης της παραγόμενης ενέργειας (feed in tariffs), και 20ετής συμφωνία αγοράς ενέργειας (PPA).

➤ **Επιτυχημένη επένδυση στον κλάδο**

«Η Martifer Solar, ως μία από τις κύριες εταιρείες φωτοβολταϊκών συστημάτων στην Ευρώπη, προσφέρει στην Ελλάδα πείρα, τεχνολογία και οικονομική επιφάνεια, καθώς επίσης τις καλύτερες δυνατές λύσεις στους Έλληνες επενδυτές. Στόχος είναι να φτάσει στην κορυφή της αγοράς στα επόμενα τρία χρόνια και η Ελλάδα αποτελεί πρόκληση για την επέκταση της Martifer.»

Martifer Solar

➤ **Βιομηχανία φωτοβολταϊκών συστημάτων**

Η συνεχής επέκταση των φωτοβολταϊκών πάρκων στην Ελλάδα δημιουργεί μοναδικές ευκαιρίες για τις βιομηχανίες της ενεργειακής τεχνολογίας και εξοπλισμού. Χαρακτηριστικά

παραδείγματα αποτελούν η Next Solar, η Solar Cells Hellas και ο Όμιλος Κοπελούζου, οι οποίοι κατασκευάζουν βιομηχανικές εγκαταστάσεις στην Ελλάδα για παραγωγή φωτοβολταϊκών συστημάτων.

Στην Πάτρα, κατασκευάστηκε εργοστάσιο παραγωγής δισκίων πυριτίου (wafers) και 2 μονάδες παραγωγής ηλιακών στοιχείων (solar cells) με παραγωγική δυνατότητα 30+30 MW/χρόνο. Στην Τρίπολη, λειτουργεί μονάδα παραγωγής φωτοβολταϊκών πάνελ thin film με παραγωγική δυνατότητα 60+60 MW/χρόνο. Επιστήμονες του Πανεπιστημίου Πατρών παρέχουν τεχνική υποστήριξη στα εργοστάσια αυτά.

γ. ΓΕΩΘΕΡΜΙΚΗ

Η Ελλάδα διαθέτει έναν πλούτο γεωθερμικών πηγών, που προσφέρουν αμέτρητες ευκαιρίες επένδυσης στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, σε εμπορικές εφαρμογές ή αγροτικές χρήσεις.

Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας ευνοεί τις γεωθερμικές πηγές, υψηλής και χαμηλής θερμοκρασίας. Οι πηγές υψηλής θερμοκρασίας είναι κατάλληλες για την παραγωγή ενέργειας, καθώς και για θέρμανση και ψύξη και εντοπίζονται σε βάθος 1-2 χιλιομέτρων στα νησιά της Μήλου, Σαντορίνης και Νισύρου. Επίσης, πηγές υψηλής θερμοκρασίας έχουν εντοπιστεί στα νησιά της Λέσβου, Χίου και Σαμοθράκης σε βάθος 2-3 χιλιομέτρων, καθώς και στα λεκανοπέδια της Κεντρικής-Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Οι πηγές χαμηλής θερμοκρασίας εντοπίζονται στις πεδιάδες της Μακεδονίας και της Θράκης και στη γειτονιά κάθε μιας από τις 56 θερμές πηγές της χώρας. Σε αυτές περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων τα Λουτρά Σαμοθράκης, η Λέσβος, η Χίος, η Αλεξανδρούπολη, οι Σέρρες, οι Θερμοπύλες και η Χαλκιδική.

Οι γεωθερμικές εφαρμογές χαμηλής θερμοκρασίας περιλαμβάνουν τη θέρμανση κλειστών χώρων, αγροτικές χρήσεις (θέρμανση θερμοκηπίων, αποξήρανση φρούτων και λαχανικών, ιχθυοκαλλιέργεια, αφαλάτωση θαλασσινού νερού και κέντρα θαλασσοθεραπείας), παρέχοντας ιδανικά αποτελέσματα σε συνεργία με άλλα εμπορικά εγχειρήματα στην Ελλάδα. Με την ανάπτυξη της τεχνολογίας, η εκμετάλλευση των γεωθερμικών πηγών χαμηλής θερμοκρασίας που βρίσκονται λίγα μέτρα κάτω από την επιφάνεια της γης, αποτελεί μία εφικτή και ελκυστική προοπτική, όπως για παράδειγμα για τη θέρμανση και ψύξη νερού για οικιακή

χρήση. Εφαρμογές όπως αυτή συμβάλλουν στη μείωση της εξάρτησης από μη ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, είναι αξιόπιστες και οικονομικά αποδοτικές και εκπέμπουν λιγότερο διοξείδιο του άνθρακα.

➤ **Πλεονεκτήματα επενδύσεων στη Γεωθερμία**

- Πλούτος γεωθερμικών πηγών
- Αναδυόμενη αγορά – σημαντικές ευκαιρίες σε αρχικό επίπεδο
- Υψηλή τιμή αγοράς της παραγόμενης ενέργειας (feed in tariffs)
- Δυνατότητα για ποικίλες εφαρμογές σε συνεργία με άλλες.

δ. ΒΙΟΜΑΖΑ/ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ

Η βιομάζα και τα βιοκαύσιμα θεωρούνται ισχυροί συντελεστές της αγοράς με υψηλές προοπτικές ανάπτυξης. Προσφέρονται αμέτρητες ευκαιρίες στους επενδυτές να λάβουν πρώτες ύλες και να επωφεληθούν από την τιμή αγοράς της παραγόμενης ενέργειας (feed-in tariffs). Στην Ελλάδα ο αγροτικός τομέας αποτελεί άνω του 5% του ΑΕΠ, σχεδόν το τριπλάσιο του μέσου όρου 1.8% της ΕΕ. Επομένως, οι εταιρείες που ασχολούνται με βιομάζα και βιοκαύσιμα θα βρουν άφθονες πηγές πρώτων υλών. Επιπλέον, η δέσμευση της Ελληνικής κυβέρνησης να αντικαταστήσει το 10% των σημερινών συμβατικών καυσίμων με βιοκαύσιμα μέχρι το 2020 συνεπάγεται αξιόλογες ευκαιρίες για την επόμενη δεκαετία.

➤ **Πλεονεκτήματα για επενδύσεις στη Βιομάζα και τα Βιοκαύσιμα**

- Άφθονες πρώτες ύλες
- Αγροτικός τομέας που αντιστοιχεί στο 5.2% του ΑΕΠ
- Υψηλές τιμές αγοράς της παραγόμενης ενέργειας (feed in tariffs)
- Δέσμευση για χρήση βιοκαυσίμων
- Ευνοϊκό, μακροπρόθεσμο νομικό πλαίσιο που διασφαλίζει την αξιοπιστία του επενδυτικού περιβάλλοντος.

δ1. ΒΙΟΜΑΖΑ

Η βιομάζα είναι ενέργεια προερχόμενη από οργανικές ύλες, όπως δέντρα και φυτά, γεωργικά προϊόντα και ρεύματα αποβλήτων από διάφορες πηγές. Τα προϊόντα αυτά

μετατρέπονται μέσω θερμότητας σε βιοκαύσιμα, βιοθερμότητα ή βιοηλεκτρική ενέργεια. Το ξύλο αποτελεί την πιο αρχαία μορφή βιομάζας που γνωρίζουμε.

Η τρέχουσα εγκατεστημένη ισχύς είναι 43 MW. Οι τοπικές αρχές στην προσπάθειά τους να διαχειριστούν πόρους με τρόπο οικονομικά αποδοτικό, προβάλλουν τα συστήματα βιομάζας ως το επίκεντρο των επενδύσεων, με την υπόσχεση ότι πρόκειται για τομέα ανάπτυξης με σημαντικές προοπτικές. Λόγω του αυξημένου ενδιαφέροντος στην πράσινη ενέργεια και της οικονομικής στήριξης από ΕΕ και την Ελληνική κυβέρνηση, η αγορά βιομάζας αναμένεται να αναπτυχθεί σημαντικά. Με την αναμόρφωση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) της ΕΕ ευνοείται η καλλιέργεια συγκεκριμένων αγροτικών προϊόντων για την παραγωγή βιοκαυσίμων.

82. ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ

Τα βιοκαύσιμα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στις μεταφορές καθώς πρόκειται να μειώσουν σημαντικά τις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα (CO₂) και την εξάρτηση από εισαγόμενες πηγές ενέργειας. Το πιο κοινό βιοκαύσιμο είναι το βιοντήζελ ή μεθυλεστέρας, που παράγεται κυρίως από ηλιόσπορους (ηλίανθος, ρέβα) και μπορεί να χρησιμοποιηθεί ανεξάρτητα ή σε συνδυασμό με ντήζελ σε ντηζελοκινητήρες. Η βιοαιθανόλη παράγεται από ζάχαρη, σελλουλόζη και άμυλο (σιτάρι, καλαμπόκι, σόργο, ζαχαρότευτλα) και χρησιμοποιείται ανεξάρτητα ή σε συνδυασμό με βενζίνη σε ειδικά τροποποιημένους κινητήρες. Επίσης, μπορεί να μετατραπεί σε ETBE, ένα πρόσμιγμα βενζίνης που είναι περισσότερο φιλικό στο περιβάλλον από τις σημερινές εναλλακτικές λύσεις.

Οι κανονισμοί της ΕΕ ορίζουν ότι τα κράτη μέλη θα πρέπει να αντικαταστήσουν το 10% των μεταφορικών καυσίμων με βιώσιμα βιοκαύσιμα μέχρι το 2020. Η Ελλάδα έχει δεσμευτεί να συμμορφωθεί με τους κανονισμούς αυτούς.

Υπάρχουν αμέτρητες ευκαιρίες για τους επενδυτές τόσο στην αγορά βιομάζας, όσο και στην αγορά βιοκαυσίμων. Σήμερα, περισσότερες από 10 εταιρείες δραστηριοποιούνται στην ελληνική αγορά βιοκαυσίμων, όπως οι ELIN, EL-VI, Pettas και Agroinvest. Άλλες εταιρείες που πρόκειται να συμμετέχουν στην αγορά είναι η Ελληνική Βιομηχανία Ζάχαρης, η ΔΕΗ και Biodiesel.

1.4 ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (ΤΠΕ)

Η στροφή προς τις υψηλές τεχνολογίες, κυρίως στο πλαίσιο της Ψηφιακής Στρατηγικής (2006-2013) έχει οδηγήσει στην βελτίωση των περισσότερων δεικτών Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) για την Ελλάδα. Υπάρχουν ακόμη σημαντικές δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης στον κλάδο, καθώς τόσο ο δημόσιος όσο και ο ιδιωτικός τομέας υιοθετούν ολοένα τη χρήση των ΤΠΕ.

Η ελληνική αγορά των ΤΠΕ προσανατολίζεται στην παροχή υπηρεσιών, ενώ το 85% περίπου του κλάδου αφορά στις τηλεπικοινωνίες. Η Ελλάδα παρουσιάζει ιδιαίτερα γρήγορο ρυθμό ανάπτυξης της ευρυζωνικής διείσδυσης, γεγονός που οφείλεται στην αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο (local-loop unbundling) και την εισαγωγή πακέτων ολοκληρωμένων τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών στην εγχώρια αγορά. Το 2008, το σύνολο των ευρυζωνικών γραμμών στην Ελλάδα ανήλθε στα 1,2 εκατομμύρια, σημειώνοντας αύξηση 63,8% σε ετήσια βάση, ενώ η Ελλάδα κατατάσσεται ανάμεσα στις πρώτες 10 χώρες με τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης ευρυζωνικών συνδέσεων για τα έτη 2006 και 2007. Μέχρι σήμερα η xDSL αποτελούσε την κύρια τεχνολογία για πρόσβαση στο διαδίκτυο, αλλά αυτό αναμένεται να αλλάξει με το νέο πρόγραμμα ευρυζωνικού δικτύου οπτικών ινών (FTTx) που ετοιμάζει η Ελληνική Κυβέρνηση.

Το 2007 οι πωλήσεις προσωπικών υπολογιστών αυξήθηκαν κατά 30% σε ετήσια βάση, ενώ σημαντική αύξηση αναμένεται και για το 2008. Η ελληνική λιανική αγορά ΤΠΕ είναι ιδιαίτερα ελκυστική, γεγονός που επιβεβαιώνεται από την επέκταση πολλών αλυσίδων λιανικής στην Ελλάδα, όπως οι Saturn, Electro World, FNAC, και Media Markt.

Στο χώρο της τηλεφωνίας, η Ελλάδα διαθέτει από τα υψηλότερα ποσοστά διείσδυσης της κινητής τηλεφωνίας στην Ευρώπη, με 17,2 εκατομμύρια συνδρομητές κινητής τηλεφωνίας, που αντιστοιχούν σε ποσοστό διείσδυσης που υπερβαίνει το 150%.

Οι ελληνικές εξαγωγές ΤΠΕ επικεντρώνονται κυρίως σε Γερμανία και Ηνωμένο Βασίλειο, τονίζοντας τις προοπτικές προστιθέμενης αξίας του τομέα. Επίσης, η Μονάδα Πληροφοριών

του Economist δηλώνει ότι υπάρχει θετική εξέλιξη στον τομέα του ανθρώπινου δυναμικού της Ελλάδας στη βιομηχανία πληροφορικής.

1.4.1 Επενδυτικές Ευκαιρίες

Ο ελληνικός τομέας ΤΠΕ προφέρει μοναδικές ευκαιρίες για επένδυση σε υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας με παγκόσμια εμβέλεια. Διεθνείς εταιρείες, των οποίων οι επιχειρηματικές λειτουργίες απαιτούν παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών, θα ανακαλύψουν ελκυστικό ανθρώπινο δυναμικό στην Ελλάδα. Η ίδρυση εργαστηρίων ανάπτυξης λογισμικού ή κέντρων δημιουργίας ολοκληρωμένων μικροκυκλωμάτων (microchip & MEMS), είναι μόνο μερικά παραδείγματα ευκαιριών υψηλής απόδοσης που υπάρχουν στην Ελλάδα. Για εταιρείες που βασίζονται στα πλεονεκτήματα που παρέχει η τεχνογνωσία για να επιτύχουν υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, η ίδρυση ενός εργαστηρίου E&A μπορεί να είναι μια υψηλής απόδοσης επένδυση.

Ιδρύοντας περιφερειακά κεντρικά γραφεία (Regional Headquarters) για την ΝΑ Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή ή και την Βόρεια Αφρική, παρέχεται πρόσβαση, σε ανθρώπινο δυναμικό με υψηλό μορφωτικό επίπεδο και ισχυρά κίνητρα καθώς και εταιρική δεοντολογία διεθνών προδιαγραφών.

1.4.2 Η HTC ιδρύει Περιφερειακά Κεντρικά Γραφεία στην Ελλάδα

Η HTC, κυρίαρχη κατασκευάστρια εταιρεία smartphones, της Ταϊβάν ίδρυσε περιφερειακά κεντρικά γραφεία στην Ελλάδα, ελέγχοντας μια περιοχή που περιλαμβάνει 33 χώρες. Σύμφωνα με τον Regional Director της HTC για τη ΝΑ Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και την Βόρεια Αφρική (SEEMENA): «Η Ελλάδα αποτελεί επιχειρηματικό κόμβο για ολόκληρη την περιοχή SEEMENA, καθώς αποτελεί το κέντρο της περιοχής αυτής, ακόμη και γεωγραφικά. Πέρα, όμως, από τη διεθνή δραστηριότητα του νεοσύστατου τμήματος της HTC, εκτιμούμε ότι η Ελλάδα παρουσιάζει σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης στην αγορά των smartphones και σε αυτή την τάση έχουμε σκοπό να επενδύσουμε το επόμενο διάστημα».

1.4.3 Η Nokia δημιουργεί κέντρο E&A στην Αθήνα

Η Nokia, ένας από τους κορυφαίους παρόχους εξοπλισμού ΤΠΕ παγκοσμίως, δημιούργησε ένα κέντρο E&A στην Αθήνα. Το κέντρο αυτό είναι ένα από τα τέσσερα που διαθέτει η Nokia στην Ευρώπη, το οποίο απασχολεί 400 εξειδικευμένους μηχανικούς τηλεπικοινωνιών και λογισμικού και παρέχει υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξη λογισμικού για τρεις σειρές προϊόντων υψηλής τεχνολογίας.

1.4.4 Κέντρο Καινοτομίας της Microsoft στην Αθήνα

Οι προοπτικές E&A και καινοτομίας της Ελλάδας υπογραμμίζονται από την ίδρυση από τη Microsoft, την κορυφαία εταιρεία ανάπτυξης λογισμικού παγκοσμίως, του Κέντρου Καινοτομίας της Microsoft στην Αθήνα το 2008. Τα Κέντρα Καινοτομίας της Microsoft προάγουν τις συμπράξεις μεταξύ των πανεπιστημίων, της βιομηχανίας και της Microsoft. Οι συμπράξεις στη βιομηχανία αφορούν σε υποστήριξη εταιριών ανάπτυξης λογισμικού, σε προγράμματα πιστοποίησης της ποιότητας λογισμικού και σε υποστήριξη για επιλεγμένα ερευνητικά έργα που διεξάγουν φοιτητές. Στόχος του Κέντρου είναι να συνδέσει ηλεκτρονικά τα πανεπιστήμια της χώρας και άλλα ιδρύματα ανώτερης εκπαίδευσης, προκειμένου φοιτητές και ερευνητές να έχουν πρόσβαση σε τράπεζες δεδομένων και ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες, έτσι ώστε να αναπτυχθεί περαιτέρω η έρευνα και η καινοτομίας στην Ελλάδα.

1.4.5 Η Deutsche Telekom επενδύει στον ΟΤΕ

Η γερμανική εταιρεία τηλεπικοινωνιών Deutsche Telekom απέκτησε το 25% των μετοχών του Οργανισμού Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος (ΟΤΕ) και ανέλαβε τη διοίκηση του ΟΤΕ μέσω συμφώνου με την Ελληνική Κυβέρνηση. Με τη συναλλαγή αυτή, η Deutsche Telekom απέκτησε πρόσβαση σε επιπλέον 56 εκατομμύρια καταναλωτές, μέσω της παρουσίας του ΟΤΕ στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Ο στόχος της Deutsche Telekom είναι να διατηρήσει στενή συνεργασία με την Ελληνική Κυβέρνηση με σκοπό να εδραιώσει τη δύναμη του ΟΤΕ στη περιοχή.

1.4.6 Η Sistema αποκτά το 51% των μετοχών της Intracom Telecom

Η ρωσική εταιρεία Sistema, μέσω της θυγατρικής της Sitronics, απέκτησε μερίδιο 51% στην Intracom Telecom, τον μεγαλύτερο πάροχο ΤΠΕ της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και μέλος του Ομίλου Intracom Holdings. Η Intracom Telecom προσφέρει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων ΤΠΕ, καθώς και ολοκληρωμένες λύσεις δικτύων και υπηρεσίες outsourcing, διαθέτει δε θυγατρικές εταιρείες σε 12 χώρες και απασχολεί περισσότερα από 2.600 άτομα.

1.4.7 Πλεονεκτήματα Επένδυσης στην Ελληνική Αγορά ΤΠΕ

- Ειδικευμένο προσωπικό
- Σημαντική αύξηση στη χρήση νέων τεχνολογιών
- Περιβάλλον πρόσφορο για επιχειρήσεις
- Υποστήριξη E&A
- Ελκυστικές ευκαιρίες χρηματοδότησης

1.4.8 Εξειδικευμένο προσωπικό

Το εργατικό δυναμικό της Ελλάδας περιλαμβάνει υψηλά ποσοστά πτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών. (βλ. παράρτημα 1)

Η Ελλάδα κατατάσσεται σύμφωνα με τον Economist, στις πρώτες 20 χώρες για ανθρώπινο δυναμικό στον κλάδο των ΤΠΕ, παγκοσμίως και πρωτεύει στο ITU ICT development index. Ταυτόχρονα, η απaráμιλλη και υψηλή ποιότητα του ανθρώπινου δυναμικού στην Ελλάδα στον Τομέα των ΤΠΕ είναι ιδιαίτερα ελκυστική.

1.4.9 Ελκυστικές ευκαιρίες χρηματοδότησης

Οι διεθνείς επενδυτές που σχεδιάζουν να διεισδύσουν στην ελληνική αγορά τεχνολογίας μπορούν να επωφεληθούν από τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που προσφέρονται τόσο από δημόσιες όσο και από ιδιωτικές πηγές. Προγράμματα χρηματοδότησης που εντάσσονται στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) ενισχύουν την υλοποίηση έργων E&A στην κατεύθυνση ανάπτυξης της Τεχνολογίας με σκοπό τη δημιουργία εταιρειών τεχνοβλαστών (spin-offs και spin-outs). Το πλαίσιο χρηματοδότησης ΣΔΙΤ επιτρέπει την υλοποίηση μεγαλύτερων έργων, κυρίως στους τομείς της εθνικής άμυνας και της δημιουργίας υποδομών ΤΠΕ στα μέσα μαζικής μεταφοράς.

Επιπλέον, διεθνείς εταιρείες έχουν τη δυνατότητα να βρουν την χρηματοδότηση που απαιτείται για την επίτευξη της οικονομικής τους ανάπτυξης, από εταιρείες επιχειρηματικών συμμετοχών και από ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια. Το Χρηματιστήριο Αθηνών αποτελεί μια ελκυστική επιλογή για την άντληση επενδυτικών κεφαλαίων, καθώς έχουν υπάρξει αρκετές εισαγωγές με παράλληλη προσφορά σε διεθνείς επενδυτές.

1.5 ΤΡΟΦΙΜΑ ΚΑΙ ΠΟΤΑ

Ο κλάδος τροφίμων και ποτών αποτελεί έναν από τους δυναμικότερους και ταχύτερα αναπτυσσόμενους κλάδους της ελληνικής μεταποίησης. Αντιστοιχεί στο 25% του κύκλου εργασιών, στο 24% της απασχόλησης, στο 25% του συνολικού επενδεδυμένου κεφαλαίου και σχεδόν στο 25% της προστιθέμενης αξίας. Οι ξένες επιχειρήσεις του κλάδου παρουσιάζουν σήμερα σημαντική επιτυχία εξαιτίας της δυναμικής ανάπτυξης που παρουσίασε η ελληνική αγορά τροφίμων-ποτών κατά την τελευταία δεκαετία, αλλά και της πρόσβασης που προσφέρει η

Ελλάδα στις αναδυόμενες αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου.

Ο ρυθμός ανάπτυξης του κλάδου υπολογίζεται στο 20,6% την τελευταία δεκαετία. Οι εταιρείες τροφίμων και ποτών αποτελούν τους βασικούς εξαγωγείς της χώρας. Οι πωλήσεις αντιπροσωπεύουν το 20% των συνολικών πωλήσεων από εξαγωγές και παρουσιάζουν έσοδα που ξεπερνούν τα 2 δισεκατομμύρια Ευρώ. Βασικές αγορές για τα ελληνικά προϊόντα αποτελούν η Γερμανία, η Ιταλία, η Ισπανία, το Ηνωμένο Βασίλειο και οι ΗΠΑ.

Σήμερα, η Ελλάδα προσφέρει πολλαπλά οφέλη σε σημαντικό αριθμό πολυεθνικών επιχειρήσεων. Επιχειρηματικοί κολοσσοί, όπως Nestlé, Coca Cola, Kraft Foods, Barilla, Cadbury, και General Mills παρασκευάζουν στην Ελλάδα ευρεία γκάμα προϊόντων, τα οποία γίνονται άμεσα αποδεκτά τόσο στην εγχώρια, όσο και στις γειτονικές περιφερειακές αγορές. Σημαντικό πλεονέκτημα αποτελεί το γεγονός ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις τροφίμων και ποτών έχουν αναπτύξει εκτενές και δυναμικό δίκτυο πωλήσεων και διανομής στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Κύρια προϊόντα εξαγωγής αποτελούν τα λαχανικά, τα φρούτα, το ελαιόλαδο, τα γαλακτοκομικά προϊόντα, τα φρέσκα θαλασσινά, οι κομπόστες φρούτων, οι ελιές, οι σταφίδες, το κρασί και τα προϊόντα τομάτας.

Η Ελλάδα προσφέρει σημαντικές επιχειρηματικές ευκαιρίες για δημιουργία προστιθέμενης αξίας σε πολλές κατηγορίες προϊόντων, ιδίως όσο αυξάνεται διεθνώς το ενδιαφέρον για προϊόντα υγιεινής διατροφής, σνακ και προ-μαγειρεμένα γεύματα. Οι συνταγές με μέλι και ξηρούς καρπούς, τα ζυμαρικά, οι μαρμελάδες, καθώς και τα προϊόντα θαλασσινών και κρέατος παρουσιάζουν επίσης σημαντικές προοπτικές. Παράλληλα, όσο αυξάνεται η κατανάλωση ελαιόλαδου, η Ελλάδα είναι σε θέση να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στον τομέα, ως η τρίτη μεγαλύτερη ελαιοπαραγωγός χώρα στον κόσμο.

1.5.1 Κύρια πλεονεκτήματα για τους υποψήφιους επενδυτές

- Χαμηλό λειτουργικό κόστος
- Άφθονες πρώτες ύλες
- Παραγωγή σύμφωνα με το ευρωπαϊκό κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο
- Πρόσβαση στις αναδυόμενες αγορές της Νοτιοανατολικής Ευρώπης όπου οι ελληνικές εταιρείες τροφίμων και ποτών έχουν εξαιρετικά ανεπτυγμένο δίκτυο παραγωγής και διανομής
- Τάση, ιδιαίτερα στις αναπτυσσόμενες κοινωνίες, για υγιεινή διατροφή βασισμένη στα μεσογειακά

διατροφικά χαρακτηριστικά.

- Υψηλά καταρτισμένο και εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό
- Εξοικείωση των Ελλήνων καταναλωτών με διεθνείς γεύσεις και διεθνή προϊόντα διατροφής.

Επενδυτικές ευκαιρίες παρουσιάζονται επίσης στα «μεσογειακά» προϊόντα διατροφής, καθώς και στον ταχέως αναπτυσσόμενο τομέα των βιολογικών προϊόντων. Αγαθά, όπως ο κρόκος Κοζάνης, η μαστίχα Χίου και η σπιρουλίνα ως διατροφικό συμπλήρωμα, είναι διεθνώς αναγνωρισμένα για την εξαιρετικά υψηλή τους ποιότητα. Επιπλέον, φημισμένα προϊόντα, όπως το ούζο, η φέτα και τα φυστίκια Αιγίνης κερδίζουν συνεχώς νέες αγορές σε παγκόσμιο επίπεδο.

1.5.2 Επιτυχές επενδυτικό παράδειγμα

Ξεκινώντας το 1979 με την παραγωγή κύβων ζυμών που προορίζονταν για εγχώρια κατανάλωση, η Nestle συνέχισε τη δυναμική της πορεία στην Ελλάδα σημειώνοντας γοργούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η εταιρεία παράγει σήμερα την κλασική σειρά του καφέ της, καθώς και τον ελληνικό καφέ Παπαγάλος-Λουμιδίη. Επιπλέον, παράγει περισσότερα από 90 εκατομμύρια τεμάχια παγωτού και εμφιαλώνει εκατομμύρια λίτρα μεταλλικού νερού με την επωνυμία Κορπή. Από την Ελλάδα εξάγει σε Δυτική και Ανατολική Ευρώπη, Βόρειο Αμερική, Αυστραλία και Μέση Ανατολή.

1.5.3 Λιανική αγορά

Η λιανική αγορά των τροφίμων και ποτών – ο τομέας των supermarkets – αποτελεί έναν από τους πιο ανταγωνιστικούς τομείς στην Ελλάδα και έχει ήδη προσελκύσει βασικούς ξένους παίκτες, όπως οι Carrefour, Lidl, Aldi και Delhaize. Η γερμανική εταιρεία Lidl λειτουργεί περισσότερα από 100 καταστήματα λιανικής πώλησης στην Ελλάδα και συνεχίζει να επεκτείνεται με γοργούς ρυθμούς. Ο εν λόγω τομέας απασχολεί περισσότερα από 150.000 άτομα.

1.6 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Σήμερα η Ελλάδα υλοποιεί ένα μακροπρόθεσμο σχέδιο βελτίωσης και ανανέωσης των έως τώρα εφαρμοζόμενων πρακτικών διαχείρισης απορριμμάτων. Είναι επιτακτική ανάγκη να εφαρμοσθούν νέες τεχνολογίες οι οποίες θα αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τον ολοένα αυξανόμενο όγκο αποβλήτων στην ελληνική επικράτεια. Παράλληλα, είναι αναγκαίο να εφαρμοσθούν λύσεις, οι οποίες θα ανταποκρίνονται ουσιαστικά στις απαιτήσεις για αποτελεσματική αποκομιδή και ταφή των απορριμμάτων, παραγωγή ενέργειας από αυτά,

ανακύκλωση, καθώς και κατασκευή νέων συστημάτων με σκοπό τον περαιτέρω περιορισμό της παραγωγής τους.

Σύμφωνα με οδηγίες της ΕΕ, όλα τα κράτη-μέλη έχουν την υποχρέωση να ανακυκλώνουν το 55-80% των συσκευασιών έως το 2011 και να μειώσουν τα οργανικά αστικά απόβλητα κατά 25% εφαρμόζοντας τεχνικές και διαδικασίες κομποστοποίησης στην πηγή (δηλαδή στην οικία ή τον επαγγελματικό χώρο) έως το 2010. Το ποσοστό αυτό θα πρέπει να αυξηθεί σε 50% έως το 2013 και σε 65% έως το 2020.

Σήμερα οι δυνατότητες της εγχώριας υποδομής είναι περιορισμένες και δεν επαρκούν για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες της αγοράς. Το γεγονός αυτό δημιουργεί εξαιρετικές επενδυτικές ευκαιρίες στον κλάδο. Η ελληνική κυβέρνηση, οι τοπικοί φορείς διαχείρισης στερεών αποβλήτων, αλλά και οι εγχώριες επιχειρήσεις του κλάδου αναζητούν την απαραίτητη τεχνογνωσία προκειμένου να αυξήσουν τις δυνατότητες του συστήματος και να ανταποκριθούν στις τρέχουσες ανάγκες.

1.6.1 Πλεονεκτήματα επένδυσης στον Τομέα Διαχείρισης Απορριμμάτων

- Νομικές και κανονιστικές δεσμεύσεις της ΕΕ για ανακύκλωση υλικών συσκευασίας και άλλων προϊόντων καθώς και για τη μείωση βιοαποδομήσιμων αποβλήτων και άλλων αστικών στερεών αποβλήτων τα οποία αποστέλλονται σε χώρους απόθεσης.
- Ανάγκη τεχνογνωσίας και εφαρμογής νέων τεχνολογιών λόγω περιορισμένων εσωτερικών δυνατοτήτων
- Άμεση ανάγκη για προώθηση λύσεων που θα έχουν ως στόχο την αποτελεσματική αντιμετώπιση του διαρκώς αυξανόμενου όγκου απορριμμάτων
- Ανάγκη για ολοκληρωμένες εγκαταστάσεις διαχείρισης απορριμμάτων
- Ανάγκη για προώθηση καινοτόμων λύσεων που θα στοχεύουν στην παραγωγή ενέργειας από απορρίμματα
- Ευνοϊκό πλαίσιο Συμπράξεων Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) και Ευρωπαϊκό πλαίσιο χρηματοδότησης

Οι επενδυτικές ευκαιρίες στον τομέα της Διαχείρισης Απορριμμάτων είναι εξαιρετικές. Η τεχνογνωσία ξένων εταιρειών που θα καλύψουν τις ανάγκες της αγοράς αποτελεί επιτακτική ανάγκη, καθώς οι δυνατότητες της εγχώριας υποδομής δεν είναι επαρκείς.

Η Ελλάδα παράγει ετησίως περισσότερα από 5 εκατομμύρια τόνους οικιακών και εμπορικών

αστικών αποβλήτων. Το ποσό αυτό ισοδυναμεί με 455 κιλά αποβλήτων ανά κάτοικο. Η Αττική παράγει σχεδόν το 39% των αστικών αποβλήτων, ενώ ακολουθούν η περιφέρεια της Κεντρικής Μακεδονίας με 16% και η πόλη της Θεσσαλονίκης με 9%.

Η αύξηση του τουρισμού, η ανάπτυξη των αστικών κέντρων, η βελτίωση του βιοτικού επιπέδου, και η αλλαγή των καταναλωτικών συνηθειών και συμπεριφορών αποτελούν μερικές από τις κύριες αιτίες αύξησης των απορριμμάτων.

Η αναζήτηση αποτελεσματικής διαχείρισής τους έχει οδηγήσει σήμερα στη διαμόρφωση και υλοποίηση διαφόρων προγραμμάτων ανακύκλωσης σε πολλούς δήμους της χώρας με αξιοσημείωτα αποτελέσματα. Παρ'όλα αυτά, η ανάγκη για πιο ολοκληρωμένα και αποτελεσματικά προγράμματα παραμένει.

Συγκεκριμένα, και όσον αφορά στο έτος 2008, ανακυκλώθηκαν 525.000 από μια συνολική παραγωγή 1.050.000 τόνων. Επίσης, δημιουργήθηκαν συνολικά 19 Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ): στην Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη, το Ηράκλειο, τα Χανιά, την Καλαμάτα, την Πάτρα, τη Ζάκυνθο, το Σχηματάρι, τη Λαμία, την Καρδίτσα, την Κέρκυρα, την Κατερίνη, τη Μαγνησία και τα Ιωάννινα.

Σήμερα, τα 10 συστήματα ανακύκλωσης που λειτουργούν στην Ελλάδα επεξεργάζονται συσκευασίες, οχήματα, ελαστικά, λιπαντικά, μπαταρίες και ηλεκτρικό / ηλεκτρονικό εξοπλισμό. Παράλληλα, δραστηριοποιούνται στη χώρα 15 επιχειρήσεις στον τομέα διαχείρισης αποβλήτων υψηλού κινδύνου.

Ο αρμόδιος φορέας για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της εναλλακτικής διαχείρισης απορριμμάτων στη χώρα μας είναι ο Εθνικός Οργανισμός Εναλλακτικής Διαχείρισης Συσκευασιών και Άλλων Προϊόντων (ΕΟΕΔΣΑΠ) του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

1.6.2 Επενδυτικές Ευκαιρίες

- Διαλογή στην πηγή και ανακύκλωση δημοτικών αποβλήτων
- Συλλογή και επεξεργασία διαφόρων προϊόντων και υλικών, συμπεριλαμβανομένων των μπαταριών, ελαστικών, αποβλήτων ελαίων και ηλεκτρικών / ηλεκτρονικών προϊόντων και συσκευών

- Δημιουργία εγκαταστάσεων απόθεσης δημοτικών αποβλήτων
- Κατασκευή δικτύων σταθμών μεταφοράς, ΚΔΑΥ, χώρων υγειονομικής ταφής υπολειμμάτων, μονάδων μηχανικής επεξεργασίας αποβλήτων και κομποστοποίησης και αποκατάσταση υπαρχόντων χώρων ανεξέλεγκτης διάθεσης
- Υλοποίηση ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης αποβλήτων και εύρεση λύσεων σε συγκεκριμένες περιοχές
- Διαχείριση νοσοκομειακών και άλλων επικίνδυνων αποβλήτων
- Υλοποίηση έργων αποκατάστασης ακτών
- Παροχή μηχανικού εξοπλισμού και τεχνογνωσίας κατάλληλης για το εγχώριο περιβάλλον

Πρόσθετες επενδυτικές ευκαιρίες παρουσιάζονται σε πεδία όπως: εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών για αφαίρεση και επεξεργασία αμιάντου, φυσικοχημική επεξεργασία υγρών βιομηχανικών αποβλήτων, τεχνικές ελαχιστοποίησης αποβλήτων στη βιομηχανία και επεξεργασία λυμάτων με ανάκτηση ενέργειας.

1.6.3 Παραγωγή Ενέργειας από Απορρίμματα

Ένας πολλά υποσχόμενος τομέας δραστηριότητας είναι η παραγωγή ενέργειας από απορρίμματα με χρήση σύγχρονων τεχνολογιών. Οι ερευνητικοί και τεχνολογικοί φορείς της χώρας προσφέρουν στους δυνητικούς επενδυτές πολλαπλές δυνατότητες συνεργασίας με σκοπό την ανάπτυξη εφαρμογών και λύσεων που προάγουν τη βιώσιμη ανάπτυξη.

1.6.7 Υπάρχουσες Εγκαταστάσεις Παραγωγής Ενέργειας από Απορρίμματα

Σήμερα, λειτουργούν στην Ελλάδα δύο εγκαταστάσεις παραγωγής ενέργειας από απορρίμματα, που η μία εδρεύει στην Αθήνα, στο Χώρο Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων Άνω Λιοσίων και η δεύτερη στη Θεσσαλονίκη, στο Χώρο Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων Ταγαράδων. Η εγκατάσταση των Άνω Λιοσίων παράγει θερμότητα και ενέργεια από βιοαέρια και έχει εγκατεστημένη ισχύ 23,5 MW. Η μονάδα παραγωγής ενέργειας των Ταγαράδων παράγει ηλεκτρική ενέργεια από βιοαέρια και έχει εγκατεστημένη ισχύ 5 MW, που είναι επαρκής για να καλύψει τις ενεργειακές ανάγκες 80.000 κατοίκων. (βλ. παράρτημα 2,3)

1.7 ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

Ένας πιο επίκαιρος τομέας επένδυσης που συζητιέται εδώ και πάρα πολύ καιρό, όμως πάντα στο παρά πέντε βρίσκει εμπόδια στην εκτέλεσή του είναι ο τομέας των

ιδιωτικοποιήσεων. Πρωτεύουσα θέση στον διάλογο σχετικά με τις αποκρατικοποιήσεις (σε οποιοδήποτε πλαίσιο γίνονται αυτές, π.χ. συνταγματικό, οικονομικό, ιδεολογικό κ.α.) κατέχουν οι δημόσιες επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας καθώς αποτελούν επιχειρήσεις που παράγουν και παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες ζωτικής σημασίας για το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο. Για το λόγο αυτό αποτελούν και σημείο αναφοράς στη συζήτηση περί αποκρατικοποιήσεων αφού είναι πάγιο το ενδιαφέρον ιδιωτικών οργανισμών να εισχωρήσουν στην ιδιοκτησία και διαχείρισή τους.

1.7.1 Τι είναι Αποκρατικοποίηση:

Ο όρος Αποκρατικοποίηση χρησιμοποιείται για να υποδηλωθεί η μεταβίβαση μίας αρμοδιότητας ή επιχείρησης από τον δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα. Κύριο χαρακτηριστικό της είναι η εφάπαξ ή σταδιακή έξοδος επιχειρήσεων του Δημοσίου από τον έλεγχό του (Άρθρο 2, Ν. 3049/2002). Αυτή η μεταβίβαση μπορεί να γίνει με διάφορες μορφές και σε διαφορετικές εκτάσεις. Έτσι, ως αποκρατικοποίηση περιγράφεται:

1. Η μετατροπή μίας διοικητικής αρχής ή ενός νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου σε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου.

2. Η μετάθεση μίας κρατικής αρμοδιότητας σε ιδιώτες.

3. η κατάργηση κρατικών μονοπωλίων και η απελευθέρωση της σχετικής αγοράς και η πώληση μίας επιχείρησης ή γενικότερα ενός περιουσιακού στοιχείου του Δημοσίου σε ιδιώτες.

Ανάλογα με το εάν το κράτος διατηρεί ή όχι τον έλεγχο της μεταβίβασης δραστηριότητας υπάρχουν δύο μορφές αποκρατικοποίησης:

α) εκείνη όπου η δραστηριότητα δεν ασκείται πλέον από το δημόσιο νομικό πρόσωπο του κράτους ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου αλλά από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (π.χ. ανώνυμη εταιρία), το οποίο διέπεται κατά βάση από τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου, ταυτόχρονα όμως, ανήκει –εξ ολοκλήρου ή κατά πλειοψηφία – στο κράτος. Σ' αυτή την περίπτωση έχει μεταβιβαστεί η σχετική δραστηριότητα.

β) η περίπτωση όπου το κράτος παραχωρεί μία δραστηριότητα σε έναν ή περισσότερους ιδιώτες χωρίς να διατηρεί τον έλεγχο της μεταβιβαθείσας δραστηριότητας. Εδώ ανήκει η κατάργηση κρατικών μονοπωλίων και η απελευθέρωση της σχετικής αγοράς. Στις περιπτώσεις αυτές γίνεται πραγματική μεταβίβαση της δραστηριότητας από το δημόσιο στον ιδιωτικό τομέα και έτσι είναι ορθότερο να γίνεται λόγος για αποκρατικοποίηση.

Ο όρος αποκρατικοποίηση δηλώνει με μεγαλύτερη σαφήνεια την αποδέσμευση της εκάστοτε δραστηριότητας από το κράτος και έτσι διακρίνεται η περίπτωση αυτή από την απλή αλλαγή της μορφής άσκησης της κρατικής δραστηριότητας (που αναφέρεται ως ιδιωτικοποίηση).

1.7.2 Αιτία Αποκρατικοποίησης

Η αποκρατικοποίηση, από την εμφάνισή της έως σήμερα, θα μπορούσαμε να πούμε ότι αποτελεί μία νέα μόδα ή ακόμη και ένα φαινόμενο μεγαλύτερης και ουσιαστικότερης εμβέλειας. Η ιστορική εμπειρία καταδεικνύει ότι η σύγκρουση ανάμεσα στο κράτος και τον ιδιωτικό τομέα για την ανάληψη υπηρεσιών κοινής ωφέλειας (επιλέγουμε επιμόνως να περιοριστούμε σε υπηρεσίες αυτού του είδους) δεν είναι ένα φαινόμενο που παρατηρείται μόνο στην εποχή μας, αλλά αποτελεί χαρακτηριστικό γνώρισμα και πραγματικότητα που συνοδεύει όλη την ιστορική διαδρομή του σύγχρονου κράτους.

Στον βωμό της παραπάνω διαμάχης, παρεμβατισμός και φιλελευθερισμός έχουν συγκρουστεί επανειλημμένως μεταξύ τους στο όνομα πάντοτε της καλύτερης εξυπηρέτησης του γενικού κοινωνικού συμφέροντος, μετακινώντας με τον τρόπο αυτό τα όρια του κράτους και του δημόσιου δικαίου. Μια ανάλογη και τέτοιου είδους στροφή συντελέσθηκε στην αρχή της δεκαετίας του 1980, ως αποτέλεσμα διαφόρων αιτιών.

Μεταξύ αυτών, οι οικονομικές πιέσεις, οι οποίες με αφορμή κατά κύριο λόγο την διεθνοποίηση της οικονομίας, δυναμώνουν την οικονομική κρίση και την ολοένα αυξανόμενη ανάγκη για χρήματα ώστε να καλυφθούν τα κρατικά ελλείμματα των προϋπολογισμών, αποτελούν μία από τις βασικότερες και τις πλέον συνηθισμένες αιτίες εμφάνισης και ενίσχυσης των τάσεων για αποκρατικοποιήσεις.

Επιπλέον, η ανάγκη μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας στη διοίκηση και λειτουργία των κοινωφελών υπηρεσιών, οι οποίες νοσούν από χρόνια και συσσωρευμένα προβλήματα έχουν δώσει νέα δυναμική στις αποκρατικοποιήσεις. Προβλήματα όπως προσλήψεις με πολιτικά κριτήρια, κορεσμός σε υπαλλήλους, έλλειψη παραγωγικότητας, αδιαφορία στην εξυπηρέτηση του κοινού και ασφυκτικός οικονομικός και πολιτικός έλεγχος έχουν ως αποτέλεσμα την δημιουργία κινδύνων ακόμη και επιβίωσης των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας μέσα στο σύγχρονο διεθνές ανταγωνιστικό περιβάλλον.

Ακόμη, ένας άλλος λόγος διεξόδου της τάσης της αποκρατικοποίησης είναι η υπό εξέλιξη τεχνολογική επανάσταση, η οποία ανατρέπει τα δεδομένα της θεωρίας του φυσικού μονοπωλίου, αφού πλέον είναι τεχνικά και οικονομικά εφικτά και μπορούν να λειτουργήσουν

πλήρως όχι ένα αλλά πολλά εναλλακτικά και παράλληλα δίκτυα παροχής υπηρεσιών (π.χ. τηλεπικοινωνίες). Μάλιστα, έχει φανεί ότι σε πολλές περιπτώσεις η λειτουργία ιδιωτικών δικτύων παροχής υπηρεσιών κρίθηκε αποτελεσματικότερη και πλήρως ανταγωνιστική των αντίστοιχων δημοσίων που κάποτε κατείχαν το μονοπώλιο και την πρωτοκαθεδρία.

Σε κάθε περίπτωση όμως, από όποια σκοπιά και αν το βλέπει κανείς, η αποκρατικοποίηση αφορά σε μια μεταβολή που εξαπλώνεται με ραγδαίους ρυθμούς, ανατρέπει ιδέες και αντιλήψεις δεκαετιών και προκαλεί εντάσεις. Και για αυτούς τους λόγους αξίζει προσεκτικής μελέτης αλλά και νομικής οριοθέτησής της ώστε να τίθενται τα πλαίσια εφαρμογής της

1.7.3 Διαδικασία Αποκρατικοποίησης

Σύμφωνα με το Άρθρο 3 Ν. 3049/2002, κύριο θεσμικό ρόλο στη διαδικασία της αποκρατικοποίησης διαδραματίζει η Διυπουργική Επιτροπή Αποκρατικοποιήσεων (Δ.Ε.Α.). Η Δ.Ε.Α. αποτελείται από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών, ως Πρόεδρο και από τους Υπουργούς Ανάπτυξης, Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και κατά περίπτωση από τον υπουργό που εποπτεύει την επιχείρηση του Δημοσίου που υπάγεται στις διατάξεις του νόμου περί αποκρατικοποιήσεων. Ο Υπουργός Οικονομίας και Οικονομικών είναι αυτός που εποπτεύει συνολικά το έργο της αποκρατικοποίησης και αποτελεί και τον εισηγητή στη Δ.Ε.Α. Η απόφαση της Δ.Ε.Α. λαμβάνεται με απόλυτη πλειοψηφία των μελών της.

Η Δ.Ε.Α. είναι υπεύθυνη για την χάραξη της κυβερνητικής πολιτικής αναφορικά με την αποκρατικοποίηση επιχειρήσεων του Δημοσίου και καθορίζει με τις αποφάσεις της εκείνες τις επιχειρήσεις του Δημοσίου που αποκρατικοποιούνται.

Σύμφωνα με τη διαδικασία, έχει συσταθεί και λειτουργεί στο Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών Ειδική Γραμματεία Αποκρατικοποιήσεων (Ε.Γ.Α.), με κύριο σκοπό την επικουρία του έργου της Δ.Ε.Α.. Η οργάνωση της εν λόγω Γραμματείας, η λειτουργία και οι αρμοδιότητές της (στις οποίες περιλαμβάνεται και η επικουρία του έργου εποπτείας των δημόσιων επιχειρήσεων ΔΕΚΟ) καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών.

Την δεδομένη στιγμή βρίσκονται στο τραπέζι των συζητήσεων αρκετές κερδοφόρες προτάσεις.

Το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου διαχειρίζεται 35 ακίνητα του δημοσίου τα οποία θα αξιοποιηθούν με τη μέθοδο του sale and lease back, αλλά και πακέτα

μετοχών του Διεθνούς Αεροδρομίου Ελ. Βενιζέλος, των ΕΛΠΕ, της Ελληνικό Α.Ε και της ΛΑΡΚΟ.

Αναφορικά με τα πακέτα μετοχών επιχειρήσεων μεταβιβάστηκαν, κατόπιν απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Αποκρατικοποιήσεων:

- 1,9 εκατ. μετοχές της εταιρείας Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε οι οποίες αντιστοιχούν σε 30% επί του μετοχικού της κεφαλαίου
- 108.430.304 μετοχές της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε οι οποίες αντιστοιχούν σε 35,77% του μετοχικού κεφαλαίου
- 15.000 μετοχές της εταιρείας Ελληνικό Α.Ε οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό 100% επί του μετοχικού της κεφαλαίου
- 7.686.362 μετοχές της εταιρείας Γενική Μεταλλευτική και Μεταλλουργική Ανώνυμος Εταιρεία ΛΑΡΚΟ ΑΕ
- Το δικαίωμα παράτασης της σύμβασης με τη Hochtief , κατ ανώτατο όριο μέχρι την 11-6-2046.
- Το δικαίωμα του δημοσίου για παραγωγή, λειτουργία , κυκλοφορία , προβολή και γενικώς διαχείριση των κρατικών λαχείων, συμπεριλαμβανομένου του Στιγμιαίου Κρατικού Λαχείου για διάστημα 12 ετών , εξαιρουμένων των δικαιωμάτων που αφορούν στα παραπάνω λαχεία και έχουν ήδη εκχωρηθεί σε τρίτους λόγω τιτλοποίησης των εξ αυτών εσόδων
- Τα δικαιώματα του Δημοσίου επί των τελών και εσόδων που δικαιούται να λαμβάνει μέχρι την 31-12-2027 από την εκχώρηση σε τρίτους του δικαιώματος χρήσης και εμπορικής εκμετάλλευσης ραδιοσυχνοτήτων για το σκοπό της παροχής υπηρεσιών κινητής τηλεφωνίας και συναφών με την κινητή τηλεφωνία υπηρεσιών .
- 4.952.422 μετοχές του ΟΔΙΕ, οι οποίες αντιστοιχούν στο 100% του μετοχικού της κεφαλαίου
- Τα δικαιώματα του Δημοσίου για την επέκταση μέχρι 10 έτη από τη λήξη της, της από 15-12-2000 σύμβασης με τον ΟΠΑΠ
- Το δικαίωμα του Δημοσίου επί του τιμήματος για τη χορήγηση στην ΟΠΑΠΑ.Ε άδειας εγκατάστασης και λειτουργίας 35.000 παιγνιομηχανημάτων.

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι παρέχεται η εξουσιοδότηση στον υπουργό Οικονομικών να συνομολογήσει με το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου, σύμβαση με την οποία το τελευταίο θα ασκεί για λογαριασμό του Δημοσίου τα δικαιώματα ψήφου που

απορρέουν από την ιδιότητα του Δημοσίου, ως κυρίου μετοχών της εταιρείας Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε , οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό 65% επί του μετοχικού της κεφαλαίου και μέχρι την ολοκλήρωση λειτουργικού διαχωρισμού της εταιρείας.

Το 2012, το Ταμείο Αποκρατικοποιήσεων, θα κληθεί να προχωρήσει σε πραγματικές αποκρατικοποιήσεις, καθώς ο προϋπολογισμός για το 2012 προβλέπει ότι πρέπει να συγκεντρωθεί το ποσό των 9,3 δις ευρώ. Πάντως, ο στόχος για τα έσοδα από αποκρατικοποιήσεις δεν επιτεύχθηκε φέτος. Αντί για 5 δις ευρώ, που θα έπρεπε να έχουν συγκεντρωθεί έως το τέλος του 2011, ο στόχος αναθεωρήθηκε στα 1,8 δις ευρώ.

Αυτό που πρέπει όμως να έχουμε υπόψη είναι τρία βασικά «εμπόδια» για αυτό το πρόγραμμα, δηλαδή:

1. Η διευρυνόμενη ύφεση στην Ελλάδα, καθώς όσο η ελληνική οικονομία δεν ανακάμπτει τόσο οι αξίες των περιουσιακών στοιχείων του κράτους θα μειώνονται, γεγονός που αποτελεί αντικίνητρο για τους ξένους επενδυτές ώστε να επενδύσουν στην Ελλάδα.
2. Πέραν της ύφεσης που μαστίζει την Ελλάδα, υπάρχουν μεγάλα οικονομικά προβλήματα και στις οικονομίες άλλων χωρών. Η Ευρωζώνη αυτή τη στιγμή πλήττεται από την κρίση χρέους, με άμεσο επακόλουθο να «παγώνουν» οι επενδυτικές κινήσεις.
3. Τόσο στο Ταμείο Αποκρατικοποιήσεων όσο και στο οικονομικό επιτελείο παραδέχονται ότι η υλοποίηση του προγράμματος αποκρατικοποιήσεων του επόμενου έτους θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό και από την ομαλή και γρήγορη διευθέτηση των νομικών και άλλων ζητημάτων που θα προκύψουν από την προετοιμασία της αποκρατικοποίησης των περιουσιακών στοιχείων του κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

Εάν δεν απλοποιηθεί και τυποποιηθεί η διαδικασία των μεγάλων επενδύσεων, θα υπάρχει δισταγμός των επενδυτών, που θα προβληματίζονται για τις μακρές διεργασίες και την τελική έκβαση αιτήσεων για επενδύσεις. Η κεντρική ιδέα είναι να καταρτιστεί Νόμος, που να έχει ξεκάθαρα πλαίσια, ώστε ο επενδυτής να γνωρίζει εκ των προτέρων τι δίνονται ως κίνητρα, για να μη μπορεί κανένας να αμφισβητεί τις συμβάσεις και επενδύσεις. Για να υπάρξουν στο μέλλον υψηλοί ρυθμοί ανάπτυξης, μείωση της ανεργίας, κίνηση σε επιθυμητά επίπεδα του ισοζυγίου των τρεχουσών συναλλαγών και του εμπορικού ισοζυγίου είναι απαραίτητη η εκπόνηση σχεδίου για το νέο μοντέλο παραγωγής. Το Συμβούλιο της Επικρατείας λόγω του θεσμικού του ρόλου αποτελεί λεπτό και ταυτόχρονα σοβαρό θέμα. Οι προσχηματικές σε πολλές περιπτώσεις δυνατότητες προσφυγής και η μεγάλη καθυστέρηση με την οποία εκδίδονται οι αποφάσεις δημιουργούν αβεβαιότητα στον επενδυτή.

Η διεύρυνση της φορολογικής βάσης θα βοηθήσει την ορθολογικότερη λειτουργία της οικονομίας για να σταματήσει επιτέλους η φορολογική αφαίμαξη των επιχειρήσεων και των καταναλωτών. Η δικαιότερη φορολογική κατανομή θα βοηθήσει τη στήριξη των διαρθρωτικών αλλαγών προσφέροντας ένα minimum κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής. Πρέπει όμως να τονισθεί ότι η πολιτική της συνεχούς περαίωσης και της αναδρομικής επιβολής φόρων δρα ανασταλτικά και να θεωρηθεί ως συγκυριακή πολιτική για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών.

Πιο συγκεκριμένα οι κινήσεις που χαρακτηρίζονται ως στρατηγικές για την προσέλκυση επενδύσεων, βάση τις υπάρχουσες ισχύουσες νομοθεσίες είναι οι παρακάτω:

- Η χορήγηση φοροαπαλλαγών για τις πολύ μεγάλες επενδύσεις που θα γίνονται στην Ελλάδα. Σε κάθε περίπτωση θα εξεταστεί οι φοροαπαλλαγές να μη συνδεθούν με αφορολόγητα αποθεματικά, προκειμένου να μην θεωρηθούν κρατικές ενισχύσεις.
- Διορθωτικές κινήσεις στη φορολόγηση των διανεμόμενων κερδών με ειδική μέριμνα για τους ξένους επενδυτές και τις θυγατρικές πολυεθνικών.

- Ειδικό θεσμικό πλαίσιο για μεγάλες επενδύσεις που θα προβλέπει μεταξύ άλλων διαδικασίες εξπρές για την αδειοδότηση μεγάλων έργων-επενδύσεων με την έκδοση όλων των απαιτούμενων αδειών μέσα σε διάστημα ακόμη και μόλις τριών μηνών από την υποβολή των φακέλων των επενδυτικών σχεδίων.
- Ενθάρρυνση και πριμοδότηση συνεργασιών ξένων επενδυτών με εγχώριες επιχειρήσεις και επενδυτές, με στόχο την ανάπτυξη διεθνώς ανταγωνιστικών δραστηριοτήτων.
- Η προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων καθώς και η πώληση της περιουσίας του Δημοσίου αποτελούν ενέργειες οι οποίες στηρίζουν την ανάπτυξη και δεν αποτελούν μόνο εισπρακτικά μέτρα. Στη γειτονική Τουρκία, οι ιδιωτικοποιήσεις και η πώληση περιουσίας του Δημοσίου δεν απέφεραν μόνο 40 δις δολάρια, αλλά βοήθησαν και την ανάπτυξη. Η παγκόσμια κρίση δεν την επηρέασε: ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης το έτος 2010 κυμάνθηκε στο 8,5%.
- Η προώθηση των εξαγωγών και της καινοτομίας
- Η Επένδυση στην έρευνα, ώστε να αυξηθεί η καινοτομία.
- Αξιοποίηση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της Ελλάδας σε συγκεκριμένους κλάδους της οικονομίας (γεωργία, τουρισμός, ναυτιλία) αλλά και ανώτατη εκπαίδευση, υγεία, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.
- Εφαρμογή Επαγγελματικού Management στη Δημόσια Διοίκηση, ποιοτικότερη εξυπηρέτηση και απλοποίηση διαδικασιών, απαλοιφή επικαλύψεων, συναρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών και φορέων και ταχύτητα διεκπεραίωσης.). Η διεθνής πάντως εμπειρία έχει να προσφέρει πολλά παραδείγματα αποτελεσματικής λειτουργίας κεντρικών και περιφερειακών «Γραφείων Επενδύσεων μιας Στάσης» και είναι προφανές ότι θα πρέπει να μελετηθούν τρόποι προσαρμογής και μεταφοράς αυτών των οργανωτικών προτύπων και στην Ελλάδα. Ένα μεγάλο βήμα, το οποίο θα αναλύσουμε παρακάτω, είναι το λεγόμενο 'fast track'.
- Εγκατάσταση ηλεκτρονικής πλατφόρμας επικοινωνίας και ενημέρωσης μεταξύ των συναρμόδιων υπηρεσιών και φορέων.

- Σταθερότητα και εκσυγχρονισμός θεσμικού πλαισίου σε κάθε επίπεδο και όχι συνεχείς και αποσπασματικές νομοθετικές αλλαγές και μεταρρυθμίσεις. Ειδικότερα εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου ίδρυσης των ΑΕ και της φορολογικής νομοθεσίας. Κωδικοποίηση του συνόλου της νομοθεσίας, που αφορά σε επενδύσεις σε ένα ενιαίο κείμενο, με απώτερο στόχο την απλοποίησή της και την πάταξη της υπερβολικής ρύθμισης και της πολυνομίας.
- Σύνταξη απλού και κατανοητού οδηγού για επενδύσεις στην Ελλάδα. Μετάφραση σε ξένες γλώσσες κατά περίπτωση και διανομή του στους ενδιαφερόμενους επενδυτές από τις κατά τόπους διπλωματικές αποστολές.

Και φυσικά να αναφερθούμε στην κίνηση της κυβέρνησης να μειώσει τον φορολογικό συντελεστή των επιχειρήσεων από 24% σε 20%, ώστε να γίνει ανταγωνιστική και να αποτρέψει τοιουτοτρόπως την «φυγή» επιχειρήσεων από την έδρα της χώρας μας σε άλλη με χαμηλότερη φορολογία. Επίσης αξίζει να σημειωθεί ότι η Ελλάδα παρουσίασε σημαντική βελτίωση, όσον αφορά στο δείκτη για την ίδρυση επιχειρήσεων. Σε σύγκριση με την αντίστοιχη έκθεση του 2011, στην κατηγορία «ίδρυση επιχείρησης» καταλαμβάνει, πλέον, την 135η θέση, από την 149η πέρυσι, δηλαδή έχει ανέβει 14 θέσεις υψηλότερα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

ΞΕΝΕΣ ΑΜΕΣΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Τις τελευταίες δεκαετίες, οι επιχειρήσεις των ανεπτυγμένων κυρίως οικονομιών επιδιώκουν την επέκτασή τους σε διεθνές επίπεδο, προκειμένου να αυξήσουν τόσο τον τζίρο όσο και τα κέρδη τους. Η μέθοδος που επιλέγουν για την επέκταση των δραστηριοτήτων τους σε νέες αγορές εξαρτάται από ένα σύνολο παραγόντων όπως το επιχειρηματικό και επενδυτικό περιβάλλον της χώρας υποδοχής, τυχόν υπάρχοντα επενδυτικά κίνητρα, ο επιχειρηματικός κίνδυνος, το περιθώριο κέρδους, το κόστος εργασίας, η γενική στρατηγική της επιχείρησης, η προσδοκώμενη απόδοση κεφαλαίου.

Καμία χώρα δεν μπορεί να αγνοήσει τα ξένα κεφάλαια που διακινούνται από 65.000 πολυεθνικές εταιρείες οι οποίες διαθέτουν 850.000 θυγατρικές διασκορπισμένες σε ολόκληρο τον πλανήτη, πραγματοποιούν πωλήσεις ύψους 19.000 δισ. δολαρίων (ποσό υπερδιπλάσιο των παγκοσμίων εξαγωγών) και απασχολούν περισσότερους από 54.000.000 εργαζομένους. Η επέκταση των πολυεθνικών εταιρειών στο πλαίσιο της παγκοσμιοποιημένης οικονομίας είναι δεδομένη και μάλιστα ραγδαία επιταχυνόμενη.

Τα κύρια πλεονεκτήματα από την εισροή ΞΑΕ είναι η μεταφορά κεφαλαίου και τεχνογνωσίας, η αύξηση των φορολογικών εσόδων, η αύξηση της απασχόλησης, καθώς και η αύξηση του ανταγωνισμού στην τοπική οικονομία. Εδώ ακριβώς βρίσκεται το κλειδί της παρέμβασης για την όσο το δυνατόν μεγιστοποίηση των ωφελειών. Η εμπειρία από άλλες χώρες δείχνει ότι οι ξένες επενδύσεις στον τομέα της μεταποίησης είναι αυτές που ενισχύουν την ανάπτυξη της οικονομίας (στη βραχυχρόνια και μακροχρόνια περίοδο) υποδοχής κυρίως διότι μεταφέρουν τεχνολογία και δημιουργούν κάθετες διασυνδέσεις. Με απλά λόγια, παράλληλα με την λειτουργία της ΞΑΕ ιδρύονται νέες επιχειρήσεις οι οποίες προμηθεύουν ενδιάμεσα προϊόντα στην εν λόγω επιχείρηση αυξάνοντας έτσι το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα της επένδυσης.

Οι πολιτικές προσέλκυσης των επενδύσεων στην Ελλάδα οφείλουν να δομηθούν προς την κατεύθυνση της μεγιστοποίησης των ούτως ή άλλως περιορισμένων εθνικών πόρων.

Τέλος, απαιτούνται μικρές πλην όμως ουσιαστικές αλλαγές στην τυπική γραφειοκρατική διαδικασία. Η υποδοχή και η αξιολόγηση των ξένων άμεσων επενδύσεων πρέπει να πραγματοποιείται από έναν ευέλικτο διοικητικό μηχανισμό, όπου το σύστημα αξιολόγησης

παρακολούθησης και εκταμίευσης της χρηματοδότησης να αποτελεί μια ξεχωριστή διοικητική μονάδα, διαφορετική από τον αντίστοιχο μηχανισμό των εγχώριων επενδύσεων. Με τον τρόπο αυτό επιταχύνονται οι διαδικασίες ολοκλήρωσης δημιουργώντας παράλληλα ένα κλίμα ασφάλειας και σταθερότητας. Επίσης, αναγκαία και ικανή συνθήκη για τη χάραξη και υλοποίηση μακροχρόνιων επενδυτικών σχεδίων είναι ένα σταθερό φορολογικό καθεστώς. Η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας μπορεί να εδραιωθεί και να ενισχυθεί αποκλειστικά και μόνο μέσω ενός ισχυρού ιδιωτικού τομέα, ο οποίος συνεργάζεται άρρηκτα με ξένους επενδυτές.

3.1 Έξι επικρατέστερα θεσμικά θέματα των ξένων άμεσων επενδύσεων

3.1.1 Στρατηγικές διεθνοποίησης επιχειρήσεων

Οι στρατηγικές επέκτασης που συνήθως υιοθετούνται και εφαρμόζονται από τους μεγάλους επιχειρηματικούς ομίλους που επιθυμούν να διεθνοποιηθούν είναι κυρίως οι ακόλουθες: α) εξαγωγές (άμεσες και έμμεσες), β) συμφωνίες παραγωγής (contract manufacturing), γ) συμφωνίες παραχώρησης δικαιωμάτων εκμετάλλευσης (licensing), δ) συμφωνίες δικαιόχρησης (franchising), ε) συμβόλαια διοίκησης (Management Contracts), στ) συμφωνίες κατασκευής έργων «με το κλειδί στο χέρι» (Build Operator Transfer), ζ) Ξένες Άμεσες Επενδύσεις (ΞΑΕ), η) Παγκόσμιες Στρατηγικές Συμμαχίες (Global Strategic Alliances).

Η επιλογή μίας εκ των παραπάνω στρατηγικών διεθνοποίησης των επιχειρηματικών μονάδων προσδιορίζεται, εκτός των άλλων, και από την ανάγκη αυξημένης παρακολούθησης της επένδυσης καθώς και από αυξημένη επενδυτική εμπειρία. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι κάθε μια από τις παραπάνω στρατηγικές απαιτεί διαφορετικό βαθμό εμπειρίας και ελέγχου. Οι ξένες άμεσες επενδύσεις (ΞΑΕ στο εξής) λόγω της υψηλού βαθμού δέσμευσης κεφαλαίων και της ανάγκης σημαντικής πληροφόρησης πριν την ενεργοποίησή τους, προαπαιτούν σημαντική επιχειρηματική γνώση και εμπειρία.

Η αναγνώριση του σημαντικού ρόλου των ροών ιδιωτικού κεφαλαίου και ειδικότερα των Ξένων Άμεσων Επενδύσεων (ΞΑΕ) στην αναπτυξιακή διαδικασία μιας οικονομίας, έχει επηρεάσει τη στάση των περισσότερων χωρών για υιοθέτηση φιλελεύθερων πολιτικών προκειμένου αφενός να προσελκύσουν νέες επενδύσεις, αφετέρου να ενισχύουν την εξωστρέφεια των εγχώριων επιχειρήσεων. Αυτή η πολιτική συνδέεται με τις προσδοκίες για διάχυση πολλών πλεονεκτημάτων σε διάφορους τομείς της οικονομίας και της κοινωνίας, αφού συντελούν στην οικονομική ανάπτυξη, στην αύξηση της απασχόλησης, της παραγωγικότητας

και της ανταγωνιστικότητας μιας οικονομίας αλλά και διάχυσης τεχνογνωσίας και γνώσης, των εξαγωγών, των φορολογικών εσόδων, βελτίωση της εγχώριας επιχειρηματικότητας, μεταφορά των καινοτομιών και της νέας τεχνολογίας αλλά και μοντέλων διοίκησης, λογιστικών προτύπων και νομικής παράδοσης. Για κάθε χώρα και πολύ περισσότερο για την Ελλάδα που είναι μια μικρή χώρα και συνεπώς μια μικρή αγορά οι Ξένες Άμεσες Επενδύσεις (ΞΑΕ) τόσο στο εσωτερικό (εισροές ΞΑΕ) όσο και στο εξωτερικό (εκροές ΞΑΕ) αποτελούν αποφασιστικό παράγοντα ανάπτυξης και προόδου της ελληνικής οικονομίας.

Οι ΞΑΕ έχουν το χαρακτηριστικό έναντι των άλλων μορφών κεφαλαίου, ότι αποτελούν «κρύο» και όχι «ζεστό» χρήμα. Με λόγια, εισρρέουν σε μια οικονομία με σκοπό να μείνουν και όχι να φύγουν με την εμφάνιση των πρώτων προβλημάτων. Αυτό το χαρακτηριστικό των ΞΑΕ αποτελεί σημαντικό ανάχωμα για μια οικονομία σε περίοδο οικονομικής κρίσης.

3.1.2 Οι βασικές στρατηγικές των ΞΑΕ

- Αναζήτηση και εκμετάλλευση νέων αγορών (market-seeking): η επενδύουσα εταιρεία ενδιαφέρεται να αποκτήσει παρουσία σε μια αγορά ή και στις γειτονικές αυτής, επομένως το μέγεθος αυτών των αγορών παίζει καθοριστικό ρόλο. Αυτή είναι και η πλέον συνήθης στρατηγική.
- Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εταιρείας (efficiency-seeking): εν προκειμένω, βαρύνουσα σημασία έχει η ύπαρξη υποδομών (επικοινωνίες, συγκοινωνίες, τεχνολογία) ανεξαρτήτως του μεγέθους της αγοράς.
- Αξιοποίηση φυσικών πόρων (resource seeking): η σημασία των επενδύσεων αυτών έχει μειωθεί σημαντικά τα τελευταία χρόνια.
- Επίτευξη στρατηγικών συμμαχιών (strategic asset-seeking): η αποτελεσματικότητα της εταιρείας μπορεί να ενισχυθεί και με την αξιοποίηση της τεχνογνωσίας και του δικτύου διανομής μιας εγχώριας εταιρείας, μέσω σύναψης συνεργασίας με αυτήν.

3.1.3 Κριτήρια ανάληψης ΞΑΕ

Οι σημαντικότεροι παράγοντες που προσδιορίζουν την κατανομή των ΞΑΕ είναι οι ακόλουθοι:

- Μέγεθος αγοράς (όχι το μέγεθος της χώρας αλλά ο αριθμός των καταναλωτών)
- Εξωστρέφεια εγχώριας οικονομίας (υπολογίζεται με το λόγο των εξαγωγών προς το ΑΕΠ της χώρας. Η διασύνδεση του εμπορίου με τις ΞΑΕ είναι πολύ μεγάλη)
- Πολιτική σταθερότητα (είναι σημαντική για κάθε είδους επένδυση)
- Οικονομική σταθερότητα (οι καλοί μακροοικονομικοί δείκτες βελτιώνουν την εικόνα της χώρας υποδοχής χωρίς να αποτελούν τον καθοριστικότερο παράγοντα)
- Επενδυτικό περιβάλλον/επενδυτικά κίνητρα (η διαμόρφωση φιλικού για τους επενδυτές περιβάλλοντος και αντίστοιχης κουλτούρας της εγχώριας κοινωνίας αλλά και η ύπαρξη τυχόν ευνοϊκού νομοθετικού πλαισίου δρά υπέρ της προσέλκυσης ξένων επενδυτών)
- Κόστος εργασίας (σημαντικό κυρίως για τις επιχειρήσεις εντάσεως εργασίας όχι τόσο για τις επιχειρήσεις εντάσεως κεφαλαίου)
- Ασφαλιστικό κόστος (αφορά στο ύψος των ασφαλιστικών εισφορών που καλούνται να πληρώσουν οι επιχειρηματίες για τους εργαζομένους σε κάθε χώρα)
- Απελευθέρωση αγορών (η απελευθέρωση αγορών και κλάδων αυξάνει τις πιθανότητες και δυνατότητες συμμετοχής των ξένων επενδυτών σε αυτές με ελκυστικούς όρους και χωρίς παρεμβάσεις)
- Ιδιωτικοποιήσεις (δίνουν τη δυνατότητα εξαγορών ή συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο μεγάλων εταιριών και οργανισμών υπό κρατικό έλεγχο που σε πολλές περιπτώσεις λειτουργούσαν μέχρι πρότινος μονοπωλιακά δραστηριοποιούμενες σε κρίσιμους κλάδους της οικονομίας, όπως τηλεπικοινωνίες, τράπεζες, ενέργεια)
- Γεωγραφική θέση της χώρας υποδοχής (παίζει σημαντικό ρόλο το κατά πόσο δίνει τη δυνατότητα επέκτασης σε γειτονικές ελκυστικές αγορές)
- Ανθρώπινο δυναμικό (αφορά στην ποιότητα της εξειδίκευσης, της εκπαίδευσης και των γνώσεων του. Τα νέα κράτη μέλη της ΕΕ διαθέτουν ανθρώπινο δυναμικό υψηλής ειδίκευσης με χαμηλό επίπεδο μισθών)
- Επίπεδο υποδομών και μεταφορών (επηρεάζουν σημαντικά το κόστος λειτουργίας και μεταφορών)
- Επίπεδο ενσωμάτωσης των νέων τεχνολογιών (παίζει σημαντικό ρόλο κυρίως στους κλάδους τεχνολογίας αιχμής όπως πληροφορική, τηλεπικοινωνίες, ενέργεια)
- Κατάλληλα δίκτυα διανομής (η εύκολη και γρήγορη διοχέτευση των προϊόντων στον καταναλωτή είναι πολύ σημαντική. Η δημιουργία νέων δικτύων συνεπάγεται επιπλέον κόστος)

- Απόδοση του κεφαλαίου (η προσδοκώμενη απόδοση του κεφαλαίου που πρόκειται να επενδυθεί και το συνακόλουθο περιθώριο κέρδους είναι ένας ακόμη σημαντικός παράγοντας).

3.1.4 Κριτήρια ανάληψης ΞΑΕ ανάλογα με τον τύπο της

Ο διαχωρισμός των ΞΑΕ σε οριζόντιες και κάθετες είναι χρήσιμος και για τη διερεύνηση των κινήτρων και των κριτηρίων βάσει των οποίων πραγματοποιείται μια επένδυση. Έτσι, έχει παρατηρηθεί ότι, οι κάθετες επενδύσεις πραγματοποιούνται βάσει του κριτηρίου του ελαχίστου κόστους. Στην περίπτωση των επιχειρήσεων εντάσεως εργασίας, επομένως, το φθινό εργατικό κόστος αποτελεί το σημαντικότερο κριτήριο για την απόφαση ανάληψης της ΞΑΕ. Από την άλλη πλευρά, οι οριζόντιες επενδύσεις πραγματοποιούνται προκειμένου να αποφευχθούν οι δασμοί και οι ποσοτώσεις και εν γένει όταν η κατασκευή του προϊόντος σε μια χώρα είναι πιο επικερδής από ότι η εξαγωγή του προϊόντος προς αυτήν.

3.1.5 Τάση των ΞΑΕ διεθνώς

Από την ανάλυση των ροών ΞΑΕ διεθνώς κατά την τελευταία δεκαετία προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα:

- Τάση αύξησης των ΞΑΕ διεθνώς
- Γεωγραφική αναδιάρθρωση, με αύξηση των ΞΑΕ εντός ΟΟΣΑ και διασπορά των επενδύσεων σε μεγαλύτερο αριθμό χωρών
- Τάση αύξησης των ΞΑΕ στον τομέα των υπηρεσιών

Αξιοσημείωτες τάσεις που παρατηρούνται στις επενδύσεις στον τριτογενή τομέα αφορούν πρώτον ότι οι πολυεθνικές εταιρείες δείχνουν προτίμηση στην υλοποίηση των επενδύσεων τους μέσω εξαγορών και συγχωνεύσεων παρά μέσω Greenfield investments και δεύτερον τη διαπίστωση ότι οι επενδύσεις αυτές ακολουθούν τη στρατηγική market-seeking, έχουν δηλαδή σαν κύριο στόχο την κάλυψη νέων αγορών, ενώ προσδοκείται στο μέλλον η ανάληψη efficiency-seeking ΞΑΕ, ιδίως στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών³. Υπάρχουν ωστόσο κάποιες διαφορές ως προς τα αναμενόμενα οφέλη και τους κινδύνους από επενδύσεις στον τριτογενή τομέα σε σχέση με τους άλλους τομείς της οικονομίας. Οι διαφορές

αυτές επιτάσσουν και τη λήψη κατάλληλων μέτρων και τη διαμόρφωση κατάλληλων πολιτικών.

Περαιτέρω αξιοσημείωτη τάση που παρατηρείται στις επενδύσεις στις υπηρεσίες είναι η μετατόπιση του όγκου των πραγματοποιούμενων επενδύσεων από τις «παλαιές» στις «νέες» υπηρεσίες, με άλλα λόγια η σημασία του εμπορίου και της χρηματικής διαμεσολάβησης (financial intermediation) υποχωρεί, ενώ κερδίζουν σε σπουδαιότητα οι τομείς των μεταφορών, των επικοινωνιών και δη της κινητής τηλεφωνίας, και των επιχειρηματικών υπηρεσιών (business services).

3.1.6 Ανάγκη υποστήριξης των επενδυτών από τους κρατικούς φορείς

Σε όλες τις ανεπτυγμένες οικονομικά χώρες όπως οι ΗΠΑ, η Μεγάλη Βρετανία, η Γερμανία, η Γαλλία, παρότι θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως χώρες επενδυτές, εντούτοις επιδιώκεται η προσέλκυση παραγωγικών ΞΑΕ. Παράλληλα σε όλες τις ανεπτυγμένες οικονομικά χώρες λειτουργούν κρατικοί οργανισμοί και υπηρεσίες που καλούνται να υποστήρξουν την εισροή παραγωγικών ξένων κεφαλαίων στη χώρα. Τέτοιες υπηρεσίες στην Ελλάδα είναι το Ελληνικό Κέντρο Επενδύσεων, που ως αποστολή έχει την προσέλκυση αλλά και την υποστήριξη των ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα καθώς και τα Γραφεία Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων των ελληνικών Πρεσβειών μας στο εξωτερικό, που αποτελούν τις μοναδικές «αντένες» του ελληνικού κράτους στις ξένες αγορές και έχουν ως αρμοδιότητα μεταξύ άλλων την παροχή κάθε είδους πληροφόρησης και υποστήριξης στους ξένους επενδυτές, οι οποίοι επιθυμούν να επενδύσουν στην ελληνική αγορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

VENTURE CAPITAL

Οι περισσότερες επιχειρήσεις δεν διαθέτουν τους απαραίτητους ανθρώπινους και χρηματικούς πόρους για αύξηση των ερευνητικών δαπανών, για δημιουργία νέας γνώσης ή μεταφορά τεχνολογίας, δηλαδή την υιοθέτηση παραγωγικών γνώσεων, ούτε στη διαχείρισή της ακόμα.

Είναι αποδεδειγμένο ότι μια επιχείρηση για να βελτιώσει τα κέρδη της, να αυξήσει τον κύκλο εργασιών της να παρουσιάσει αύξηση του ποσοστού αγοράς που κατέχει κλπ είναι απαραίτητη η εξεύρεση πόρων ιδίων ή ξένων. Στα ευρύτερα ξένα κεφαλαία συμπεριλαμβάνονται οι κρατικές επιδοτήσεις, η συμμετοχή σε αναπτυξιακά επιδοτούμενα ευρωπαϊκά προγράμματα καθώς φυσικά και ο τραπεζικός δανεισμός.

Πέραν από τον κλασικό τρόπο εξεύρεσης κεφαλαίων, τραπεζικός δανεισμός, σε μια δύσκολη περίοδο για την διεθνή και ευρωπαϊκή οικονομία λόγω των συνεπειών της διεθνούς χρηματοπιστωτικής κρίσης, επιτακτική είναι η ανάγκη διοχέτευσης “φθηνού” χρήματος για την χρηματοδότηση των επιχειρήσεων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση με τα περιφερειακά της ταμεία την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων, το Ευρωπαϊκό Τεχνολογικό Ταμείο κλπ. συμβάλει πλέον ουσιαστικά στην χρηματοδότηση και δανεισμό μικρομεσαίων επιχειρήσεων με επιτόκια χαμηλότερα της διατραπεζικής αγοράς καθώς και στην ουσιαστική συμμετοχή της σε εταιρείες επιχειρηματικών κεφαλαίων υψηλού κινδύνου όταν πρόκειται για έρευνα-καινοτομία-τεχνολογία κλπ.

Ο ρόλος των επενδύσεων ως βασικός συντελεστής συμβάλλει στην ανταγωνιστικότητα επιχειρηματικών μονάδων, στη διάδοση και στην εφαρμογή τεχνολογικών γνώσεων σε όλους τους τομείς της οικονομικής δραστηριότητας με έμφαση έρευνα, βασική και εφαρμοσμένη, στην επιστημονική και τεχνολογική ανάπτυξη σε επίπεδο εθνικό ή κλασικό.

Η ορθολογιστική χρησιμοποίηση πόρων θα οδηγήσει σε άνοιγμα νέων αγορών, μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους, βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων στην σημαντική βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, στην καλύτερη αξιοποίηση ανθρώπινου δυναμικού.

Το Venture Capital, που στα ελληνικά αποδίδεται Επιχειρηματικό Κεφάλαιο Υψηλού Κινδύνου-ΕΚΥΚ, ως στοιχείο χρηματοδότησης διαφοροποιείται από τους παραδοσιακούς τρόπους όπως είναι η τραπεζική χρηματοδότηση και είναι συνδεδεμένο σε πολύ μεγάλο βαθμό με όσα αναφέρουμε παραπάνω, δηλαδή την τεχνολογία και την καινοτομία.

Τα τελευταία 50 χρόνια μπορούμε να μιλάμε για το νέο αυτό ρεύμα που διέπει τις επενδυτικές τάσεις του κεφαλαίου σε παγκόσμιο επίπεδο και αφορά την χρηματοδότηση των επιχειρήσεων που έχουν ή αντικείμενο τη βιομηχανική παραγωγή ή την διανομή προϊόντων και δραστηριοποιούνται σε νέες δυναμικές αγορές.

4.1 Ο θεσμός VC σε διεθνές επίπεδο- venture capital, νέα μορφή χρηματοδότησης

4.1.1 Τι είναι η venture capital χρηματοδότηση;

Ένας τρόπος χρηματοδότησης της ίδρυσης, ανάπτυξης ή εξαγοράς μιας εταιρείας, βάσει του οποίου ο επενδυτής αποκτά τμήμα του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ως αντάλλαγμα για την παροχή χρηματοδότησης.

Η χρηματοδότηση μιας εταιρίας από ένα venture capital fund γίνεται με τη μορφή της συμμετοχής στο μετοχικό τους κεφάλαιο της εταιρίας, κυρίως μέσω αύξησής του. Εναλλακτικά μπορεί να δοθεί με τη μορφή μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου. Το venture capital δεν επενδύει συνήθως σε εισηγμένες εταιρίες στο χρηματιστήριο.

Το venture capital στοχεύει σε ρευστοποίηση των συμμετοχών του και επανεπένδυση των κεφαλαίων του. Επενδύει με μακροπρόθεσμη προοπτική αλλά παράλληλα με ορατό χρονικό ορίζοντα εξόδου.

Επιδίωξη του venture capital είναι να συνεισφέρει σαν στρατηγικός εταίρος στη γρήγορη ανάπτυξη των εταιριών που συμμετέχει, στη βελτίωση της χρηματοοικονομικής τους δομής και στην ανάπτυξη κερδοφορίας.

Το venture capital μοιράζεται με μία επιχείρηση το ρίσκο και ως εκ τούτου περιμένει να αμειφθεί με υψηλές αποδόσεις ίδιες με τις αναμενόμενες από τον επιχειρηματία.

4.1.2 Η ανάγκη για Venture capital

Το venture capital είναι μία αναπτυσσόμενη μορφή χρηματοδότησης που υπερπηδά τις ισχύουσες πρακτικές του τραπεζικού συστήματος. Παράγοντες που εντείνουν τη ζήτηση venture capital από πλευράς των επιχειρήσεων είναι:

- Τα υψηλά επιτόκια χορηγήσεων.
- Τα υψηλά διαχειριστικά κόστη των δανείων.
- Η αυστηρή πολιτική των Τραπεζών σε σχέση με τις εξασφαλίσεις των δανειζομένων κεφαλαίων.
- Η έλλειψη ή περιορισμός των διαθέσιμων τραπεζικών κεφαλαίων για λόγους όπως η κάλυψη δημοσιονομικών αναγκών.
- Η διαπιστωμένη ανάγκη των επιχειρηματιών να μοιραστούν το ρίσκο.
- Η αναγνώριση της αποτελεσματικής συνεισφοράς των venture capital στις επιχειρήσεις του χαρτοφυλακίου τους λόγω της ουσιαστικής συμμετοχής στη διοίκησή τους.
- Η συμμετοχή ενός venture capital επιτρέπει στις επιχειρήσεις τον έλεγχο της σχέσης ιδίων προς ξένα κεφάλαια.

4.1.3 Το venture capital διεθνώς

Το venture capital(επιχειρηματικό κεφάλαιο) είναι ένα χρηματοδοτικό εργαλείο που εμφανίστηκε στη δεκαετία του 1950 στις ΗΠΑ και αρκετά αργότερα αλλά δυναμικά στη Μ. Βρετανία καθώς επίσης και στις άλλες χώρες της Δ. Ευρώπης. Είναι πολύ νέο σαν θεσμός στην Ελλάδα (πρώτος σχετικός νόμος 1775/88) όπου όμως αναπτύσσεται, ειδικά την τελευταία πενταετία, ραγδαία. Μετά τη χρηματιστηριακή άνοιξη στην Ελλάδα και την μεταφορά τεραστίων κεφαλαίων από τραπεζικές καταθέσεις σε αγορές μετοχών, η επακολουθήσασα απογοήτευση από την κατάρρευση του χρηματιστηρίου είχε σαν αποτέλεσμα τον προβληματισμό, ο ενθουσιασμός των επενδυτών έχει μειωθεί και οι επενδυτές στρέφονται και θα στραφούν στο μέλλον σε μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες τοποθετήσεις. Αυτό έχει συμβεί και στις χώρες όπου το venture capital ανθεί.

4.1.4 Χρηματοδότηση επιχειρηματικών κεφαλαίων

Ο όρος Χρηματοδότηση Επιχειρηματικών Κεφαλαίων χρησιμοποιείται για να περιγράψει τα προγράμματα που επιτρέπουν τη διάθεση δημοσίων (ευρωπαϊκών) κονδυλίων στις Μικρο-Μεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ) με την προϋπόθεση ότι τα κεφάλαια αυτά θα ανακυκλώνονται και θα προσελκύουν τη χρηματοδότηση του ιδιωτικού τομέα.

Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν δάνεια, παροχή κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών και συναφούς χρηματοδότησης, εγγυήσεις και άλλα μέσα χρηματοδότησης. Είναι δυνατόν να χρησιμοποιηθούν και άλλες τεχνικές τόσο για να ενθαρρυνθεί η παροχή χρηματοδότησης όσο και η επενδυτική ετοιμότητα των ΜΜΕ.

Όλα τα προγράμματα χρηματοδότησης επιχειρηματικών κεφαλαίων πρέπει να πληρούν τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις. Συνήθως, τα προγράμματα αυτά λειτουργούν βάσει επενδυτικών κριτηρίων τα όποια επιτρέπουν επενδύσεις μόνο σε σχέδια που αφορούν ΜΜΕ οι οποίες δεν έχουν πρόσβαση σε επαρκή εμπορική χρηματοδότηση.

4.1.5 Ο ρόλος της χρηματοδότησης επιχειρηματικών κεφαλαίων

Πολλοί είναι οι λόγοι που η χρηματοδότηση επιχειρηματικών κεφαλαίων κερδίζει ολοένα και περισσότερο έδαφος ως εναλλακτική μέθοδος χρηματοδότησης σε σχέση με τις μη επιστρεπτέες ενισχύσεις στο πλαίσιο της περιφερειακής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής(ΕΕ). Κατ' αρχήν, παρά την μακροχρόνια μαζική παροχή μη επιστρεπτέων ενισχύσεων από τα διαρθρωτικά ταμεία, οι περιφερειακές ανισότητες δεν έχουν μειωθεί σημαντικά και συνεπώς πρέπει να εξεταστούν εναλλακτικοί τρόποι χρηματοδότησης. Δεύτερον, οι μέθοδοι χρηματοδότησης επιχειρηματικών κεφαλαίων ανταποκρίνονται καλύτερα στις ανάγκες της 'οικονομίας της γνώσης', η οποία πλέον αναγνωρίζεται ως το κλειδί για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης και ευημερίας. Τέλος, αλλά όχι λιγότερο σημαντικό, λόγω της αυξανόμενης ανάγκης σε κοινοτικούς πόρους που προκύπτει από την προσχώρηση των χωρών της Κεντρικής και της Ανατολής Ευρώπης στην ΕΕ, είναι ανάγκη τα κονδύλια να γίνουν πιο αποδοτικά.

4.1.6 Πλεονεκτήματα χρηματοδότησης μέσω venture capital

Τα επιχειρηματικά κεφάλαια έχουν συγκεκριμένα πλεονεκτήματα έναντι των άλλων μορφών χρηματοδότησης:

Δημιουργείται κεφαλαιακή βάση για την επιχείρηση λόγω της μεσο-μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης αφού δεν υφίσταται η βραχυπρόθεσμη επιστροφή των δανείων.

Ο χρηματοδότης σαν συνέταιρος της χρηματοδοτούμενης επιχείρησης συμμετέχει στους κινδύνους και φυσικά στα κέρδη, κίνητρο για ουσιαστικό ενδιαφέρον.

Ο χρηματοδότης εταιρίας επιχειρηματικών κεφαλαίων διαθέτει κατά τεκμήριο μεγάλο δίκτυο επαφών με διάφορους κλάδους, οργάνωση, εμπειρία, στελεχικό δυναμικό για παροχή συμβουλών, διοίκησης, αναζήτησης στρατηγικών συμμάχων και πρόσβασης στην αγορά. Πάνω απ' όλα προσδίδει κύρος, διευκολύνει την πρόσβαση σε τυχόν τραπεζικό δανεισμό, προετοιμάζει και διευκολύνει την εισαγωγή στο χρηματιστήριο της οικονομικής μονάδας, έχει γνώμη σε θέματα εξαγορών και συγχωνεύσεων.

4.1.7 Τι προσφέρει ένα VC:

- Χρηματοδότηση σε νέες και δυναμικές επιχειρήσεις
- Υποστήριξη
- Χρηματοοικονομικές συμβουλές
- Άντληση νέων κεφαλαίων
- Ανάπτυξη νέων προϊόντων-υπηρεσιών
- Σύναψη στρατηγικών συμμαχιών ή εξαγορών
- Επαφές για είσοδο σε ξένες αγορές
- Κύρος θεσμικού επενδυτή
- Προοπτικές μακροπρόθεσμης ανάπτυξης

4.1.8 Τι αναμένει:

- Ρευστοποίηση της επένδυσης με κέρδος
- Εισαγωγή σε χρηματιστήριο
- Εξαγορά
- Πώληση συμμετοχής σε τρίτους
- Πώληση στον επιχειρηματία βάσει προσυμφωνημένης μεθόδου αποτίμησης

4.1.9 Venture Capital και έρευνα

Οι επιχειρήσεις που έλαβαν χρηματοδότηση venture capital δαπάνησαν €3.4 εκ. κατά μέσο όρο σε έρευνα και τεχνολογία. 6 φορές παραπάνω από τα ποσά που δαπανούν οι 500 εταιρίες της ΕΕ με τις υψηλότερες δαπάνες σε έρευνα και ανάπτυξη (R&D).

4.1.10 Venture Capital και οικογενειακές επιχειρήσεις

Το 2003, το 60% των συνολικών επενδύσεων επιχειρηματικών κεφαλαίων κατευθύνθηκε προς την ανανέωση, ενδυνάμωση και επανα-δραστηριοποίηση των υφισταμένων (συχνά) οικογενειακών επιχειρήσεων.

Οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην Ευρώπη απασχολούν το 70% του συνόλου των εργαζομένων και αποτελούν το σκελετό της ευρωπαϊκής αγοράς.

Κύριος στόχος της Λισσαβόνας, πέρα από την ανάπτυξη νέων επιχειρήσεων είναι και η διατήρηση των υφισταμένων.

33% των ερωτηθέντων οικογενειακών επιχειρήσεων, υποστήριξαν ότι δεν θα υπήρχαν ως αυτοτελείς οντότητες αν δεν είχαν λάβει την υποστήριξη από επιχειρηματικά κεφάλαια (έρευνα της EVCA:European Venture Capital Association) .

4.2 ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Το Ευρωπαϊκό Τεχνολογικό Ταμείο (ETT) δημιουργήθηκε από το Ειδικό Πρόγραμμα Δράσης(ΕΠΔ) του Άμστερνταμ. Το ETT διαχειρίζεται για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων. Το Ταμείο αυτό επενδύει σε ειδικά κεφάλαια επενδυτικού κινδύνου υπέρ επιχειρήσεων υψηλής ανάπτυξης και τεχνολογίας. Οι ανεξάρτητες διαχειριστικές ομάδες του ETE αναζητούν νέα κεφάλαια για την κάλυψη των επιχειρηματικών κινδύνων, ιδίως υπέρ των αναπτυσσόμενων ΜΜΕ.

Η επένδυση γίνεται συνήθως σε μετοχικά κεφάλαια από 15 εκατ. και πάνω. Η συμμετοχή του Ταμείου ποικίλλει από 2 έως 12 εκατ. για την απόκτηση μειοψηφίας ως και 25% επί του συνολικού κεφαλαίου. Οι επενδύσεις αφορούν αποκλειστικά επιχειρήσεις εντός της ΕΕ. Πέρα από αυτό όμως, το Ταμείο απαιτεί να μη γίνεται επένδυση ανώτερη του 15% επί του συνολικού κεφαλαίου εκτός της ΕΕ και η επένδυση να αφορά επιχειρήσεις με προσωπικό μικρότερο των 500 ατόμων.

4.2.1 Η "Διευκόλυνση Εκκίνησης" του Ευρωπαϊκού Τεχνολογικού Ταμείου

Το Ευρωπαϊκό Τεχνολογικό Ταμείο διαχειρίζεται για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης τη "Διευκόλυνση Εκκίνησης", ένα ειδικό ταμείο με στόχο την προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης στην ΕΕ, μέσω της επένδυσης σε κεφάλαια μικρότερων επιχειρήσεων. Χαρακτηριστικό στοιχείο του Κέντρου είναι ότι στοχεύει στην ανάληψη μεγαλύτερου

επιχειρηματικού κινδύνου σε σχέση με τις άλλες δραστηριότητες του ΕΤΤ. Επενδύσεις πραγματοποιούνται σε:

- Μικρά ή κεφάλαια νέων επιχειρήσεων.
- κεφάλαια περιφερειακής εμβέλειας.
- κεφάλαια εστιασμένα σε εξειδικευμένες βιομηχανίες ή τεχνολογίες.
- κεφάλαια για την αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της Ε&Τ [έρευνα και τεχνολογία], ήτοι κεφάλαια συνδεδεμένα με κέντρα ερευνών και επιστημονικά πάρκα.

Τα υποστηριζόμενα από το Κέντρο κεφάλαια πρέπει να ανταποκρίνονται στο εμπορικό κριτήριο και να είναι βιώσιμα από χρηματοδοτική άποψη. Συνήθως, πρόκειται για κεφάλαια ελάχιστου ύψους από 10 εκατ. ευρώ και πάνω, χωρίς να αποκλείεται η ασφάλιση μικρότερων κεφαλαίων, από 5 εκατ. ευρώ και πάνω, ανάλογα με τις περιστάσεις. Το κέντρο επενδύει σε ποσοστό 10 ως 25% επί του συνολικού κεφαλαίου με μέγιστη δυνατή επένδυση τα 10 εκατ. ευρώ για κάθε κεφάλαιο. Το 50% του κεφαλαίου που υποστηρίζεται από το Κέντρο θα πρέπει να συγκεντρώνεται από ιδιωτικούς πόρους, ενώ παράλληλα δεν επιτρέπεται η κατοχή ποσοστού ανώτερου του 50% από έναν μόνο επενδυτή. Επιχειρήσεις που μπορούν να τύχουν της υποστήριξης του κέντρου είναι μόνο οι μικρότερες επιχειρήσεις με λιγότερους από 250 εργαζομένους (προτεραιότητα δίνεται στις επιχειρήσεις με λιγότερους από 100 εργαζομένους) και τζίρο μη υπερβαίνοντα τα 40 εκατ. ευρώ ή ενεργητικό ως 27 εκατ. ευρώ, ενώ παράλληλα το κεφάλαιο τους θα πρέπει να κατέχεται από επιχειρήσεις που πληρούν τα ίδια κριτήρια κατά ποσοστό 75%.

4.3 EVCA-Εμπορική μη κερδοσκοπική ένωση, αρωγός επενδύσεων

Η ευρωπαϊκή ιδιωτική ένωση επιχειρηματικού κεφαλαίου (EVCA) είναι μη κερδοσκοπική εμπορική ένωση και καθιερώθηκε το 1983 και είναι βασισμένη στις Βρυξέλλες. Η EVCA αντιπροσωπεύει, προωθεί και προστατεύει τα συμφέροντα της ευρωπαϊκής ιδιωτικής βιομηχανίας, του εμπορίου και των υπηρεσιών επιχειρηματικού κεφαλαίου.

Με πάνω από 1.200 μέλη στην Ευρώπη, ο ρόλος της EVCA περιλαμβάνει την αντιπροσώπευση των συμφερόντων της βιομηχανίας, του εμπορίου και των υπηρεσιών στους ρυθμιστές ανάπτυξη των επαγγελματικών προτύπων για παροχή της έρευνας, επαγγελματική ανάπτυξη, που διευκολύνουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των μελών και των συμμετεχόντων.

Οι δραστηριότητες της EVCA καλύπτουν ολόκληρη τη σειρά της ιδιωτικής δικαιοσύνης, από το κεφάλαιο επιχειρηματικού κινδύνου (κεφάλαιο ιδρυτικό, εκκίνησης και ανάπτυξης), στις αγορές. Αναλαμβάνει τις δραστηριότητες δημόσιας πολιτικής και διατηρεί έναν διάλογο με τα πολιτικά ιδρύματα και τους ρυθμιστικούς οργανισμούς σε ευρωπαϊκό, διεθνές και εθνικό επίπεδο, προωθεί και αυξάνει την κατανόηση των βασικών ρόλων ότι το επιχειρηματικό πνεύμα παίζει στη δημιουργία και την προστασία των εργασιών και τον εμπλουτισμό της ευρωπαϊκής οικονομίας.

Η EVCA είναι στην πρώτη γραμμή της ανάπτυξης των οδηγιών για τα επαγγελματικά πρότυπα και την καλύτερη πρακτική, που συμβάλλει στην εναρμόνιση σε ολόκληρη τη βιομηχανία και τις υπηρεσίες. Παρέχει τις ευκαιρίες για τα μέλη από ολόκληρη την Ευρώπη για να συναντηθεί μαζί, να ανταλλάξει τις πληροφορίες και τις ιδέες, και να συζητήσει τις πιο πρόσφατα τάσεις και τα ζητήματα βιομηχανίας. Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους η EVCA διοργανώνει τις τακτικές εκδηλώσεις δικτύωσης με επαγγελματίες και συμμετέχουσες βιομηχανίες από όλη την Ευρώπη.

Από την ίδρυσή του το 1987, το ίδρυμα EVCA έχει χτίσει μια φήμη ως βασικού εκπαιδευτή της Ευρώπης, των ειδικών μαθημάτων για τους ιδιωτικούς επαγγελματίες. Είναι μια οργάνωση μη κερδοσκοπική που κυβερνάται από ένα διοικητικό συμβούλιο και μια εκτελεστική επιτροπή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

FAST TRACK

5.1 Τι είναι το fast track:

Το fast track (ν. 3894/2010) είναι ένα νέο σχετικά νομοσχέδιο που ψηφίστηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο το Νοέμβριος του 2010. Το νομοσχέδιο αυτό αποτελεί ένα ισχυρό επενδυτικό εργαλείο κατά της γραφειοκρατίας. Σύμφωνα με τις νέες ρυθμίσεις, οι υποψήφιοι επενδυτές, είτε πρόκειται για κρατικούς επενδυτικούς οργανισμούς (sovereign funds), είτε για ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια (private equity/wealth funds), είτε για στρατηγικούς επενδυτές (strategic investors), θα διευκολυνθούν για να «κόψουν δρόμο μέσα στη ζούγκλα» της γραφειοκρατίας.

5.2 Πώς λειτουργεί;

Το fast track λειτουργεί ως εργαλείο επιτάχυνσης και διαφάνειας όσον αφορά τις διαδικασίες υλοποίησης στρατηγικών επενδύσεων, είτε αυτές προέρχονται αμιγώς από τον ιδιωτικό τομέα, είτε αυτές προέρχονται μέσω συνεργασίας δημόσιου και ιδιωτικού τομέα . Η στρατηγική επένδυση για τους σκοπούς του fast track αποτελεί μια επένδυση η οποία έχει τα ποσοτικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά που προβλέπει ο νόμος. Σημειώνεται ότι τα χαρακτηριστικά αυτά, πέραν των ποσοτικών κριτηρίων (προϋπολογισμός κτλ.), περιλαμβάνουν και μια σειρά «στρατηγικά» κριτήρια (όπως η προώθηση της καινοτομίας, η προστασία του περιβάλλοντος, η πράσινη ανάπτυξη κτλ.), τα οποία αποτελούν κομβικά σημεία του αναπτυξιακού μοντέλου της κυβέρνησης.

Φυσικά, η ένταξη μιας στρατηγικής επένδυσης στις προβλέψεις του fast track, είναι απολύτως εθελοντική. Όσο αφορά τις αμιγώς ιδιωτικές επενδύσεις, μόνο αν ο υποψήφιος επενδυτής επιθυμεί να εντάξει το επενδυτικό του σχέδιο στο fast track, υποβάλλει τη σχετική από τον νόμο αίτηση ένταξης στο Invest in Greece. Το σχέδιο μπορεί να ενταχθεί εφόσον πληρεί τις προϋποθέσεις του νόμου και εφόσον το εγκρίνει η Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων. Όσο αφορά τις στρατηγικές επενδύσεις, οι οποίες αποτελούν ιδιωτικές επενδύσεις σε δημόσια περιουσία, που σημαίνει ότι αποτελούν συνεργασίες δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και οι οποίες «γεννιούνται» με πρωτοβουλία του Δημοσίου, εφόσον πληρούν τα κριτήρια χαρακτηρισμού τους ως στρατηγικών επενδύσεων, εντάσσονται στο fast track μόνο αν η Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων εγκρίνει την ένταξή τους.

Ασφαλώς δεν είναι υποχρεωτική η έγκριση ενός επενδυτικού σχεδίου ως στρατηγική επένδυση του νόμου fast track. Το fast track αποτελεί μια «εξαιρετική» διαδικασία επιταχυνόμενης υλοποίησης στρατηγικών επενδύσεων. Δεν έχει σχεδιαστεί ώστε το κάθε επενδυτικό σχέδιο να μπορεί να εντάσσεται στις προβλέψεις του. Αφορά κατ' αρχήν μεγάλες στρατηγικές επενδύσεις, οι οποίες έχουν θετική και πολλαπλασιαστική επίδραση στο ΑΕΠ της χώρας μας. Αφορά επίσης επενδύσεις οι οποίες «αντιλαμβάνονται» το γεωπολιτικό στρατηγικό πλεονέκτημα της Ελλάδας στον παγκόσμιο χάρτη. Το fast track μπορεί να διασφαλίσει την ταχύτητα σε σχέση με την πολυνομία και τη γραφειοκρατία επειδή «κόβει δρόμο μέσα στη ζούγκλα». Δημιουργεί μια νέα «λεωφόρο ταχείας κυκλοφορίας» για την υποστήριξη και υλοποίηση μεγάλων επενδυτικών σχεδίων, με προέλευση τον ιδιωτικό ή και τον δημόσιο τομέα. Εισάγει ένα νέο ολοκληρωμένο πλαίσιο κανόνων, διαδικασιών και υποχρεώσεων του Δημοσίου, τα οποία συνδυάζονται με τις δεσμευτικές προθεσμίες εξέτασης και έγκρισης. Και το κάνει σεβόμενο απολύτως όλες τις διαδικασίες και προβλέψεις του κοινοτικού δικαίου.

Αναφέρεται ότι το fast track στοχεύει πέραν της επιτάχυνσης και στη διαφάνεια, για τρεις λόγους:

Κατ' αρχήν, όσον αφορά τις στρατηγικές επενδύσεις που αποτελούν συνεργασίες δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, οι οποίες ξεκινούν με πρωτοβουλία του Δημοσίου. Προβλέπει ότι όλες αυτές οι επενδύσεις με την έγκριση της υπαγωγής τους θα υλοποιούνται μέσω ανοικτών διεθνών διαγωνισμών, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο. Επιπλέον, για πρώτη φορά στο ελληνικό δίκαιο προβλέπεται μια διαδικασία αξιολόγησης η οποία απαλείφει στρεβλώσεις, υποκειμενικές αξιολογήσεις επιτροπών και μηχανισμούς διαπλοκής. Καταργείται πλέον για τις στρατηγικές επενδύσεις η διαδικασία των επιτροπών, οι οποίες μέσω υποκειμενικών βαθμολογήσεων θα μπορούσαν να επηρεάσουν το αποτέλεσμα μιας αξιολόγησης. Το πλαίσιο αξιολόγησης και ανάθεσης σε ιδιώτη επενδυτή μιας συνεργασίας με το Δημόσιο

αντικειμενικοποιείται και γίνεται διαφανές. Αυτό η επενδυτική κοινότητα το αξιολογεί ιδιαίτερα θετικά.

Δεύτερον, όσον αφορά τις αμιγώς ιδιωτικές επενδύσεις, το fast track προστατεύει πλέον τους επενδυτές από οποιαδήποτε «εξωσυστημική» παρέμβαση της διοίκησης. Με απλά λόγια, δεν έχει λόγο πλέον ένας επενδυτής να υποκύψει σε οποιαδήποτε τυχόν απαίτηση οποιουδήποτε προκειμένου «να του προωθήσει τον φάκελο».

Τρίτος λόγος είναι η πλήρης δημοσιοποίηση όλων των διαδικασιών και όλων των στοιχείων. Οι στρατηγικές επενδύσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο του fast track- ιδίως όσες αποτελούν συνεργασίες του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα- θα εισάγονται στη Βουλή, η οποία θα ενημερώνεται διαρκώς για κάθε σημείο, για κάθε λέξη που αποτελεί συμβατική σχέση, προκειμένου να αποφασίζει την κύρωσή τους ή μη.

Φυσικά η απορία όλων είναι ποια δημόσια υπηρεσία είναι σε θέση να φέρει εις πέρας τέτοιες διαδικασίες; Το fast track όμως προβλέπει μια νέα διοικητική δομή με τη συνολική ευθύνη προσέλκυσης, εντοπισμού, έγκρισης, υλοποίησης και παρακολούθησης της προόδου υλοποίησης των στρατηγικών επενδύσεων στη χώρα. Την επί μέρους ευθύνη της προσέλκυσης την υλοποιεί ο ίδιος ο νόμος του open fast track, με τη βοήθεια του υπουργού Επικρατείας. Το fast track δεν είναι απλώς ένας ακόμη νόμος του ελληνικού κράτους. Αποτελεί το κύριο και κρίσιμο επενδυτικό εργαλείο που θα διαθέτει η χώρα. Θα αξιολογηθεί από το σύνολο της διεθνούς επενδυτικής κοινότητας. Και αυτή η αξιολόγηση δεν αφορά ούτε πατριωτισμούς ούτε συναισθηματισμούς. Οι υποψήφιοι επενδυτές, είτε πρόκειται για κρατικούς επενδυτικούς οργανισμούς (sovereign funds), είτε για ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια (private equity/wealth funds), είτε για στρατηγικούς επενδυτές (strategic investors), πρόκειται να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα του νέου νόμου. Και με βάση αυτή την αξιολόγηση θα αποφασίσουν αν θα προχωρήσουν σε επενδύσεις στη χώρα μας. Δυστυχώς, το στρατηγικό σταυροδρόμι στο οποίο βρίσκεται η Ελλάδα δεν αρκεί από μόνο του για να διασφαλίσει επενδύσεις. Αποτελεί αναγκαία αλλά όχι και ικανή συνθήκη. Την επί μέρους ευθύνη της έγκρισης αναλαμβάνει η νέα Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων, στην οποία μετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι στην έννοια της επένδυσης υπουργοί.

Την ευθύνη της αξιολόγησης και της υποστήριξης των διαδικασιών αναλαμβάνει η αναδιοργανωμένη εταιρεία Invest in Greece. Η Invest in Greece λειτουργεί ως οι «ειδικές δυνάμεις» της διοίκησης στην προώθηση στρατηγικών επενδύσεων. Αυτό το νομικό πρόσωπο επελέγη ως το πλέον κατάλληλο να αναβαθμιστεί και να αναλάβει την ευθύνη λειτουργίας της «υπηρεσίας μιας στάσης» (one-stop-shop) για τις στρατηγικές επενδύσεις, με κλειστές

προθεσμίες υλοποίησης. Τη συνολική εποπτεία λειτουργίας του συστήματος έχει η Δ.Ε.Σ.Ε.(Διεύθυνση Ελέγχου Συντήρησης Έργου)

Η διαδικασία αυτή έχει επίδραση και στον τομέα της περιβαλλοντικής προστασίας αφού έχει σαν στόχο οι επενδύσεις να δημιουργούν προστιθέμενη αξία για την χώρα και να συντηρούν τον υπάρχοντα εθνικό πλούτο στον οποίο συγκαταλέγεται πρωταρχικά το περιβάλλον, η Ελληνική φύση. Δέσμευση της Κυβέρνησης είναι η δημιουργία ενός νέου εθνικού αναπτυξιακού πρότυπου, βασισμένου στην πράσινη ανάπτυξη. Ο νόμος 3894/2010, δίνει προτεραιότητα σε ζητήματα πράσινης ανάπτυξης, ενεργειακής εξοικονόμησης, νέων τεχνολογιών και καθιστά σαφές πως η ανάγκη επιτάχυνσης της διαδικασίας των Στρατηγικών Επενδύσεων ταιριάζει απολύτως με την ανάγκη προστασίας του περιβάλλοντος. Όσον αφορά την περιβαλλοντική νομοθεσία δεν απαλείφεται καμία γνωμοδότηση, έγκριση, ή αδειοδότηση οι οποίες προβλέπονται από την υφιστάμενη νομοθεσία. Η μόνη διαφοροποίηση η οποία επιτυγχάνεται με την διαδικασία Fast Track είναι η δημιουργία ενός καθεστώτος ταχείας διεκπεραίωσης των υποθέσεων. Εκεί που προβλέπεται, δηλαδή, από το νόμο συγκεκριμένο χρονικό περιθώριο διεκπεραίωσης συντέμνεται η προθεσμία. Η επιτάχυνση αυτή, έχει κριθεί και στο παρελθόν αναγκαία και έχει τύχει ανάλογης εφαρμογής, σε περιπτώσεις μείζονος εθνικής προτεραιότητας

Ένα από τα αρνητικά που θα μπορούσαμε να πούμε για αυτό το νομοσχέδιο είναι ότι δεν προβλέπει καμία ρύθμιση για φορολογικές ελαφρύνσεις, απλά προβλέπει ότι είναι στη διακριτική ευχέρεια της Βουλής, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο για το εθνικό συμφέρον, να νομοθετήσει ειδικό φορολογικό καθεστώς. Και φυσικά καμία φορολογική ελάφρυνση δεν μπορεί να υπάρξει χωρίς νόμο που να την κυρώνει. Η αρμοδιότητα αυτή της Βουλής ασκείται μέσα στα πλαίσια της φορολογικής συμμετρίας που προβλέπει το Σύνταγμα.

5.3 Παραδείγματα:

Για να κατανοήσουμε καλύτερα πώς λειτουργεί το fast track παρουσιάζουμε δύο παραδείγματα. Ένα παράδειγμα μίας αμιγώς ιδιωτικής επένδυσης και ένα παράδειγμα μίας ιδιωτικής επένδυσης στο πλαίσιο της συνεργασίας δημοσίου και ιδιωτικού τομέα.

Ας πάρουμε **πρώτα** το παράδειγμα ενός ιδιώτη επενδυτή, ο οποίος σχεδιάζει να κάνει μία επένδυση σε μία ιδιωτική έκταση. Εφόσον το επιθυμεί ο επενδυτής και πληροί τα κριτήρια υπαγωγής, τότε προετοιμάζει ένα αναλυτικό επιχειρησιακό σχέδιο, στο οποίο τεκμηριώνει την τεχνική και χρηματοοικονομική αξιοπιστία της επένδυσης του, με βάση τις απαιτήσεις του

νόμου, το οποίο και υποβάλλει, μαζί με την αμοιβή και τα υπόλοιπα στοιχεία που προβλέπει ο νόμος και οι σχετικές Υπουργικές αποφάσεις, στην Invest in Greece. Η Invest in Greece, εντός 15 εργάσιμων ημερών αξιολογεί το σχέδιο και εισηγείται στην Διυπουργική Επιτροπή Στρατηγικών Επενδύσεων για την υπαγωγή του επενδυτικού σχεδίου στην διαδικασία Fast Track. Εφόσον εγκριθεί από την Επιτροπή, ο επενδυτής καταβάλλει στην Invest in Greece την προβλεπόμενη από το νόμο διαχειριστική αμοιβή, προσκομίζει την σχετική Εγγυητική Επιστολή καθώς και όλα τα προβλεπόμενα από την αδειοδοτική νομοθεσία δικαιολογητικά και μελέτες. Η Invest in Greece λειτουργεί ως one-stop-shop προκειμένου ο επενδυτής να λάβει τις απαραίτητες άδειες και να προχωρήσει στην υλοποίηση της επένδυσής του. Τα βασικά εργαλεία της Invest in Greece στη διεκπεραίωση των διαδικασιών αποτελούν οι εξουσιοδοτήσεις και οι προθεσμίες που προβλέπει ο νόμος 3894/2010.(www.tovima.gr/finance)

Δεύτερο παράδειγμα, μία επένδυση η οποία πληρεί τα κριτήρια του Ν.3894/2010 και την οποία η Κυβέρνηση θεωρεί στρατηγικής σημασίας και επιθυμεί να εντάξει στην διαδικασία Fast Track. Ας λάβουμε ως παράδειγμα ένα μεγάλο τουριστικό ακίνητο του Δημοσίου. Ο μέσος χρόνος ολοκλήρωσης (εφόσον υπάρχει ολοκλήρωση) της μέχρι τώρα διαδικασίας υπολογίζεται σε περίπου 2-2,5 χρόνια. Με την διαδικασία Fast Track η ένταξη του έργου αυτομάτως σηματοδοτεί την έναρξη της διαδικασίας προώθησης, δηλ. ταχεία αδειοδότηση και προκήρυξη διεθνούς ανοικτού διαγωνισμού, με βάση πρόκρισης την πλέον συμφέρουσα από οικονομικής άποψης προσφορά, χωρίς την παρεμβολή οποιασδήποτε ενδιάμεσης υποκειμενικής τεχνικής βαθμολόγησης από κάποια επιτροπή. Η Invest in Greece, συνεπικουρεί τον Κύριο του Έργου και την όλη προσπάθεια του, χωρίς, σε καμία περίπτωση να τον υποκαθιστά. Η Invest in Greece αναλαμβάνει να διεκπεραιώσει τις διαγωνιστικές διαδικασίες έως την ανάδειξη του προσωρινού αναδόχου και με την ολοκλήρωσή τους, παραδίδει στον Κύριο του Έργου το αποτέλεσμα, προκειμένου αυτός να αποφασίσει την οριστική ανάθεση. (www.tovima.gr/finance)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΠΡΟΣ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Σκοπός του Νέου Επενδυτικού Νόμου 3908/2011 (ΝΕΝ) είναι η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης της χώρας με τη διαμόρφωση καθεστώτων ενίσχυσης των επενδύσεων, με τα οποία βελτιώνεται η επιχειρηματικότητα, η τεχνολογική ανάπτυξη, η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και η περιφερειακή συνοχή και προωθούνται η πράσινη οικονομία, η αποτελεσματική λειτουργία των διαθέσιμων υποδομών και η αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας.

Το νέο αυτό σύστημα υπηρετεί τη συνέπεια, την ταχύτητα και τη διαφάνεια: καθορίζει συγκεκριμένο ετήσιο προϋπολογισμό και «ταβάνι» ενισχύσεων, ώστε ο πολίτης να γνωρίζει που πάνε τα χρήματα και ο επενδυτής να προγραμματίζει τις ενέργειές του.

- Καλύπτει όλους τους τομείς της οικονομίας, (εκτός από εκείνους που προβλέπονται στο άρθρο 2 του νόμου)
- Σέβεται το δημόσιο χρήμα, παρέχοντας κίνητρα με φοροαπαλλαγές, επιδοτήσεις, leasing και χαμηλότοκα δάνεια. Για κάθε ένα ευρώ επιδότησης, προβλέπονται τρία ευρώ φοροαπαλλαγής.
- Κάθε επενδυτικό σχέδιο υποβάλλεται υποχρεωτικά σε ηλεκτρονική μορφή σε ειδική ιστοσελίδα και σε έντυπη μορφή στα Γραφεία Εξυπηρέτησης Επενδυτών.
- Καθορίζει σταθερές προθεσμίες υποβολής αιτήσεων (Απρίλιος και Οκτώβριος).
- Εισάγει νέα διαδικασία αξιολόγησης των υποβληθέντων σχεδίων με τη θεσμοθέτηση Εθνικού Μητρώου Αξιολογητών και Ελεγκτών.

- Στοχεύει σε επιχειρήσεις βιώσιμες, που σέβονται το περιβάλλον, προωθούν την καινοτομία, ενισχύουν την περιφερειακή συνοχή, δημιουργούν θέσεις εργασίας και βάζουν στο παιχνίδι τη νέα γενιά.

6.1 Οι Κατηγορίες Επενδύσεων στις οποίες αναφέρεται ο συγκεκριμένος νόμος:

Τα υπαγόμενα επενδυτικά σχέδια χωρίζονται σε δύο κατηγορίες, τα Γενικά Επενδυτικά Σχέδια και τα Ειδικά Επενδυτικά Σχέδια. Τα Γενικά Επενδυτικά Σχέδια διακρίνονται σε:

α. Γενική Επιχειρηματικότητα

Αφορά: κάθε επιχειρηματία

Προβλέπει: Φοροαπαλλαγές κλιμακούμενες έως και 10 χρόνια, μέχρι το 100% του ανώτατου επιτρεπόμενου ύψους ενίσχυσης

β. Περιφερειακή Συνοχή

Αφορά: επενδυτές με σχέδια που καλύπτουν τοπικές ανάγκες ή αξιοποιούν τοπικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα.

Προβλέπει: όλα τα είδη των ενισχύσεων. Το ποσοστό επιχορήγησης και επιδότησης leasing μπορεί να φτάσει μέχρι και το 70% του ανώτατου επιτρεπόμενου ύψους ενίσχυσης. Για τις νέες επιχειρήσεις, το παραπάνω ποσοστό προσαυξάνεται κατά 10%.

γ. Τεχνολογική Ανάπτυξη

Αφορά: επιχειρήσεις που σχεδιάζουν να επενδύσουν στην καινοτομία και να εκσυγχρονίσουν τεχνολογικά την επιχείρησή τους.

Προβλέπει: όλα τα είδη των ενισχύσεων. Το ποσοστό επιχορήγησης και επιδότησης leasing μπορεί να φτάσει μέχρι και το 80% του ανώτατου επιτρεπόμενου ύψους ενίσχυσης.

6.2 Τα Ειδικά Επενδυτικά Σχέδια

α. Νεανική Επιχειρηματικότητα

Αφορά: επιχειρήσεις νέων, 20 μέχρι 40 ετών.

Προβλέπει: ενίσχυση για το σύνολο σχεδόν των δαπανών (και των λειτουργικών) για 5 χρόνια από την έναρξη λειτουργίας. Η συνολική ενίσχυση μπορεί να φτάσει μέχρι 1.000.000 ευρώ.

β. Μεγάλα Επενδυτικά Σχέδια

Αφορά: επενδυτές με σχέδια ύψους τουλάχιστον 50.000.000 ευρώ.

Προβλέπει: όλα τα είδη των ενισχύσεων μεμονωμένα ή συνδυαστικά. Το ύψος της ενίσχυσης μειώνεται όσο αυξάνει το ύψος της επένδυσης. Η επιχορήγηση-επιδότηση δεν μπορεί να ξεπερνά το 60% της συνολικής ενίσχυσης.

γ. Ολοκληρωμένα Πολυετή Επενδυτικά Σχέδια

Αφορά: επιχειρηματίες με σχέδια υλοποίησης ολοκληρωμένων πολυετών (2-5 έτη) σχεδίων επιχειρήσεων, για τις οποίες έχει παρέλθει τουλάχιστον πενταετία από τη σύστασή τους, άνω των 2.000.000 ευρώ. Στόχος είναι ο τεχνολογικός, διοικητικός, οργανωτικός, και επιχειρησιακός εκσυγχρονισμός.

Προβλέπει: φοροαπαλλαγές μέχρι το 100% του ανώτατου επιτρεπόμενου ύψους ενίσχυσης.

δ. Σχέδια Συνέργειας και Δικτύωσης (Clustering)

Αφορά: επιχειρηματικά σχήματα συνέργειας και δικτύωσης 10 τουλάχιστον επιχειρήσεων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη και πέντε στην υπόλοιπη Ελλάδα.

Επιπρόσθετα υπάγονται στις διατάξεις του νόμου μόνο οι επενδύσεις που αφορούν την ίδρυση, επέκταση ή εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων που ανήκουν ή αναβαθμίζονται σε κατηγορία τουλάχιστον τριών αστέρων καθώς και τον εκσυγχρονισμό ολοκληρωμένης μορφής ξενοδοχειακών μονάδων πριν παρέλθει εξαιτία από την έναρξη λειτουργίας της μονάδας ή από την ημερομηνία έκδοσης απόφασης ολοκληρωμένης επένδυσης του εκσυγχρονισμού της μονάδας. Υπάγονται επίσης στις διατάξεις του νόμου οι επενδύσεις στον τομέα του τουρισμού υγείας.

6.3 Είδη Ενισχύσεων

Στα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στις διατάξεις του ΝΕΝ παρέχονται τα ακόλουθα είδη ενισχύσεων:

α. Φορολογική Απαλλαγή. Απαλλαγή από 8 έως 10 χρόνια από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρων κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση την φορολογική νομοθεσία από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης.

β. Επιχορήγηση. Δωρεάν παροχή χρηματικού ποσού από το Δημόσιο για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου.

γ. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης (leasing). Κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση νέου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού. Η επιδότηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα επτά (7) έτη.

δ. Ευνοϊκά δάνεια μέσω του Εθνικού Ταμείου Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης(ΕΤΕΑΝ). Χρηματοδότηση του ποσού που προβλέπεται να καλυφθεί με τραπεζικό δανεισμό με δάνεια χαμηλού κόστους, από τις τράπεζες που συνεργάζονται με το ΕΤΕΑΝ.

6.4 Ενισχυόμενες δαπάνες

Οι δαπάνες των υπαγόμενων επενδυτικών σχεδίων που ενισχύονται με το νέο καθεστώς αφορούν υλικά και άυλα περιουσιακά στοιχεία καθώς και έργα και προγράμματα Έρευνας και Ανάπτυξης.

Οι κυριότερες κατηγορίες ενισχύσεων είναι οι εξής:

- Κατασκευή, επέκταση και εκσυγχρονισμό κτηριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης του περιβάλλοντος χώρου. Οι δαπάνες αυτές δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 40% του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.
- Η αγορά και εγκατάσταση καινούριων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού.
- Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων, σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση, εφόσον η χρηματοδοτική μίσθωση περιλαμβάνει την υποχρέωση αγοράς αυτών κατά τη λήξη της μίσθωσης.
- Άυλα περιουσιακά στοιχεία, όπως δαπάνες συστημάτων διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεις, προμήθειες και εγκατάστασης λογισμικού και συστήματος οργάνωσης της επιχείρησης, δαπάνες για τη μεταφορά τεχνολογίας μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης, ευρεσιτεχνιών, τεχνογνωσίας και μη κατοχυρωμένων τεχνικών γνώσεων κ.ά. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία πρέπει να αποτελούν αποσβεστέα στοιχεία του ενεργητικού χρησιμοποιούμενα αποκλειστικά και μόνο στην ενισχυόμενη επένδυση να παραμένουν στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης για περίοδο

τουλάχιστον πέντε ετών και το κόστος αυτών να μην υπερβαίνει το 50% του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

6.5 Ποσοστά Ενισχύσεων

Το ποσοστό ενίσχυσης κάθε επενδυτικού σχεδίου εξαρτάται από το μέγεθος της υπαγόμενης επιχείρησης και το νομό στον οποίο υλοποιείται το σχέδιο επένδυσης και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% του ενισχυόμενου κόστους αυτού.

6.6 Σε έξι μήνες όλη η διαδικασία

Στην πρώτη φάση υποβάλλεται το επενδυτικό σχέδιο

- Ο υποψήφιος επενδυτής εγγράφεται στο Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων μέσω των σχετικών ιστοσελίδων και λαμβάνει προσωπικό κωδικό.
- Υποβάλλει ηλεκτρονικά όλα τα τεχνοοικονομικά στοιχεία του επενδυτικού σχεδίου και των απαιτούμενα δικαιολογητικά. Εκτυπώνει την αίτηση.
- Υποβάλλει σε έντυπη μορφή τον επενδυτικό φάκελο (συμπεριλαμβανομένων και των πρωτότυπων εγγράφων) στο αρμόδιο Γραφείο Εξυπηρέτησης Επενδυτών. Κάθε δικαιολογητικό έγγραφο ή στοιχείο που υποβάλλεται σε έντυπη μορφή, πρέπει να έχει υποβληθεί και ηλεκτρονικά.

Στη δεύτερη φάση γίνεται ο Προέλεγχος

Οι υπάλληλοι του Γραφείου ελέγχουν την πληρότητα του φακέλου της αίτησης και εφόσον είναι πλήρης, δίνουν απόδειξη. Αν λείπουν απαραίτητα δικαιολογητικά ή στοιχεία, προσκομίζονται μέσα σε 10 ημέρες.

Στη Τρίτη φάση γίνεται η Αξιολόγηση

Κάθε φάκελος ελέγχεται και αξιολογείται σε 40 ημέρες από την καταληκτική ημερομηνία συμπλήρωσής του από τυχαίους επιλεγμένους αξιολογητές. Κατά το διάστημα αυτό, ο υποψήφιος επενδυτής μπορεί να παρακολουθεί ηλεκτρονικά την πορεία της αίτησής του.

Στη τέταρτη φάση δημοσιεύονται τα Αποτελέσματα

Δημοσιεύεται στο διαδίκτυο προσωρινός πίνακας κατάταξης των επενδυτικών σχεδίων με τη

βαθμολογία τους. Ο υποψήφιος επενδυτής έχει δικαίωμα ένστασης μέσα σε 10 ημέρες. Η διαδικασία εξέτασης των ενστάσεων ολοκληρώνεται εντός 15 ημερών από την λήξη της προθεσμίας υποβολής της αίτησης. Αναρτάται ο τελικός πίνακας αποτελεσμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο

ΕΣΠΑ

Δεν θα μπορούσαμε φυσικά να μην αναφερθούμε στο Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007-2013 το οποίο αποτελεί το έγγραφο αναφοράς για τον προγραμματισμό των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εθνικό επίπεδο για την περίοδο 2007-2013.

Για τη διαμόρφωση του ΕΣΠΑ 2007-2013 ως εγγράφου προγραμματισμού, αξιοποιήθηκαν εισροές από ένα σημαντικό αριθμό προτάσεων που υπεβλήθησαν στο Υπουργείο Οικονομίας & Οικονομικών, καθώς και ποσοτικών δεδομένων και μελετών.

Τον Δεκέμβριο του 2005, οι αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου διασφάλισαν ως το 2013, α) τους πόρους της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Συνοχής για την χώρα, β) τους νέους κανονισμούς των ταμείων της ΕΕ, και γ) τις Στρατηγικές Κατευθυντήριες Γραμμές για την πολιτική συνοχή. Οι αποφάσεις αυτές αποτέλεσαν το πλαίσιο στο οποίο βασίστηκαν, μεταξύ των άλλων, οι εθνικές αρχές προκειμένου να προσεγγίσουν τις βασικές παραμέτρους του αναπτυξιακού προγραμματισμού και να καταρτίσουν το ΕΣΠΑ.

Οι στόχοι του ΕΣΠΑ διατυπώθηκαν σε 4 επίπεδα:

- στο επίπεδο των στρατηγικών στόχων του ΕΣΠΑ,

- στο επίπεδο των θεματικών (5) και χωρικών (3) προτεραιοτήτων, όπως απαιτείται από το Γενικό Κανονισμό των Ταμείων,
- στο επίπεδο των Γενικών Στόχων (17), στους οποίους αναλύεται κάθε θεματική προτεραιότητα,
- στο επίπεδο των ειδικών στόχων και των κύριων μέσων επίτευξης.

Το πλαίσιο χρηματοδότησης διαμορφώθηκε στη βάση των αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 2005 και των προδιαγραφών των νέων Κανονισμών και προέκυψε με βάση τις αναπτυξιακές ανάγκες ανά τομέα και Περιφέρεια στην επόμενη περίοδο, συνεκτιμώντας τις ανάγκες ολοκλήρωσης των συνεχιζόμενων έργων της προηγούμενης περιόδου και τις απαιτήσεις για δράσεις που εξυπηρετούν τη Στρατηγική της Λισσαβώνας. Βασική επιλογή ήταν η βέλτιστη αξιοποίηση των πόρων της νέας προγραμματικής περιόδου προς όφελος της ισόρροπης περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας.

7.1 Η διάρθρωση του ΕΣΠΑ σε Επιχειρησιακά Προγράμματα

Η αρχιτεκτονική των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) του ΕΣΠΑ 2007–2013 διαμορφώθηκε έτσι ώστε να υλοποιηθούν με το βέλτιστο τρόπο οι στρατηγικές επιλογές της χώρας, ενώ λήφθηκαν υπόψη τα νέα δεδομένα της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 (63% του πληθυσμού της χώρας σε καθεστώς μεταβατικής στήριξης).

Το νέο σχήμα χαρακτηρίζεται από μικρότερο πλήθος Επιχειρησιακών Προγραμμάτων σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο 2000-2006, που οδηγεί σε πιο ευέλικτο σχήμα διαχείρισης: ο στρατηγικός σχεδιασμός της χώρας για την περίοδο 2007-2013 θα υλοποιηθεί μέσα από: οκτώ Τομεακά ΕΠ, πέντε Περιφερειακά ΕΠ και δεκατέσσερα Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας.

7.2 Η χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής από τα ευρωπαϊκά ταμεία.

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Δεκεμβρίου 2005, στο πλαίσιο κατανομής των κοινοτικών κονδυλίων για τη χρηματοδότηση της Πολιτικής της Συνοχής για την περίοδο 2007-2013, η Ελλάδα εξασφάλισε 20,4 δισ. ευρώ (τρέχουσες τιμές). Με τους πόρους αυτούς θα

χρηματοδοτηθούν παρεμβάσεις μέσω του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) και του Ταμείου Συνοχής. (βλ. παράρτημα 4)

7.3 Χρηματοδοτικά εργαλεία

Στο πλαίσιο της φιλοσοφίας που προωθεί η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τη μετάβαση δηλαδή από τις εφάπαξ επιδοτήσεις στην παροχή δανεισμού με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους αλλά και την ανάγκη προσέλκυσης ιδιωτικών κεφαλαίων ως εγγύηση βιωσιμότητας των αναλαμβανόμενων επενδύσεων, το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠΟΙΟ) σε συνεργασία με τον Όμιλο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) προωθεί τη δημιουργία μοντέρνων χρηματοδοτικών μηχανισμών, κύριο χαρακτηριστικό των οποίων αποτελεί ο πολλαπλασιαστικός χαρακτήρας των διατιθέμενων κεφαλαίων, η αποπληρωμή των οποίων θα οδηγήσει σε επανεπένδυσή τους σε νέες δράσεις. Τα κύρια χαρακτηριστικά των νέων χρηματοδοτικών πρακτικών συνοψίζονται ως εξής:

- **Ανακύκλωση (Revolving):** χορήγηση δανείων με ευνοϊκούς όρους, το ποσό αποπληρωμής των οποίων επαναχρηματοδοτεί νέα έργα (δυνατότητα μελλοντικής επαναξιοποίησης πόρων).
- **Μόχλευση (Leverage):** δυνατότητα συνδυασμού δανείων με ιδιωτικούς πόρους (προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων).
- **Πηγές Κεφαλαίων (Sources of funding):** διάθεση πόρων από τα επιχειρησιακά προγράμματα (σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο) και συνδυασμός τους με πρόσθετη χρηματοδότηση από την ΕΤΕπ.
- **Διαχείριση Κεφαλαίων (Fund of funds):** κεντρική μονάδα διαχείρισης περισσότερων του ενός ταμείων.

7.4 Σύστημα διαχείρισης & ελέγχου προγραμμάτων

Το Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου είναι ένα σύνολο διοικητικών αρχών που βρίσκονται σε αλληλεξάρτηση, διαρθρωμένων με συγκεκριμένη οργανωτική δομή, οι οποίες αναπτύσσουν

επί μέρους δραστηριότητες με αντικειμενικό σκοπό τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση των πόρων (οικονομία, αποτελεσματικότητα, αποδοτικότητα).

Η Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης (ΕΥΘΥ) της Γενικής Γραμματείας Ανάπτυξης και Επενδύσεων λειτουργεί με **Ηλεκτρονικό Γραφείο Υποστήριξης (Helpdesk)** για τα στελέχη των Ειδικών Υπηρεσιών και των Φορέων Διαχείρισης.

Στο Helpdesk υποβάλλονται ερωτήματα και παρέχονται οι αναγκαίες διευκρινίσεις και επεξηγήσεις για την ορθή λειτουργία του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου.

Συγκεκριμένα, οι χρήστες μπορούν να υποβάλλουν ερωτήματα που αφορούν:

- στην εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων
- σε θέματα νομικής φύσης που ανακύπτουν κατά τη διαχείριση και την υλοποίηση των προγραμμάτων και των έργων σε σχέση με την τήρηση των εφαρμοστέων εθνικών και κοινοτικών κανόνων.

7.5 Πρόγραμμα "Νέα Καινοτομική Επιχειρηματικότητα"

Συνολικός προϋπολογισμός: € 30.000.000 (βλ.παράρτημα 5)

Το Πρόγραμμα "Νέα Καινοτομική Επιχειρηματικότητα" κυρίως αποσκοπεί στην:

- Ενίσχυση της δημιουργίας / ίδρυσης επιχειρήσεων από φυσικά πρόσωπα τα οποία επιδιώκουν να μετατρέψουν μία καινοτόμο ιδέα ή/και μία καταγεγραμμένη / κατοχυρωμένη αλλά μη εισέτι εμπορικά αξιοποιημένη τεχνογνωσία, σε επιχειρηματική καινοτομία.
- Ενίσχυση πολύ μικρών και μικρών νεοσύστατων και νέων επιχειρήσεων (οι οποίες έχουν κλείσει έως και πέντε πλήρεις διαχειριστικές χρήσεις) οι οποίες επιδιώκουν την εμπορική αξιοποίηση καινοτομικών ιδεών υπό τη μορφή της εμπορικής διάθεσης νέων προϊόντων ή υπηρεσιών ή την επέκταση / διαφοροποίηση των προϊόντων / υπηρεσιών τους ή τη βελτίωση της παραγωγικής διαδικασίας ή της διαδικασίας παροχής υπηρεσιών που χρησιμοποιούν.

Το πρόγραμμα αποσκοπεί ιδιαίτερα στην ενθάρρυνση επιχειρηματικών προτάσεων με τα εξής χαρακτηριστικά:

- Καινοτομία
- Υψηλή ποιότητα επιχειρηματικής ομάδας. (Παραγωγικές δεξιότητες, επιχειρηματικό ταλέντο, υψηλό / κατάλληλο μορφωτικό επίπεδο, εμπειρία και γνώση του αντικειμένου κλπ.)

Παράλληλα με την ενίσχυση καινοτομικών ιδεών το πρόγραμμα επιδιώκει:

- Είσοδο σε νέες αγορές ή σε αναπτυσσόμενες αγορές ανοικτού ανταγωνισμού και θετικών προοπτικών.
- Ενίσχυση ανταγωνιστικής θέσης σε διεθνείς αγορές.
- Ανάπτυξη προϊόντων, υπηρεσιών ή/και διαδικασιών πράσινης ανάπτυξης ή / και υψηλών προοπτικών ζήτησης από την εγχώρια ή / και διεθνή αγορά.
- Ανάπτυξη και διάθεση προϊόντων / υπηρεσιών σημαντικά ή τελείως διαφοροποιημένων των υφιστάμενων βασικών προϊόντων ή υπηρεσιών με υψηλότερη προστιθέμενη αξία.
- Αξιοποίηση αποτελεσμάτων συνεργασίας / συνέργιας με ερευνητικά ή ακαδημαϊκά ιδρύματα ή / και επιχειρηματικούς εταίρους.
- Δημιουργία απασχόλησης σε θέσεις υψηλής έντασης γνώσης.
- Δημιουργία νέων καινοτόμων επιχειρήσεων από γυναίκες επιχειρηματίες υπό την προϋπόθεση ότι τα επιχειρηματικά σχέδια αφορούν επιχειρήσεις στις οποίες μία ή περισσότερες γυναίκες είναι κάτοχοι του 51% του κεφαλαίου της επιχείρησης και οι επιχειρήσεις αυτές διευθύνονται από γυναίκα σύμφωνα με τους λοιπούς όρους και προϋποθέσεις του Κεφ. 6 του παρόντος.

α) Σε ποιους απευθύνεται:

Το Πρόγραμμα "Νέα Καινοτομική Επιχειρηματικότητα" απευθύνεται σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα (Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ο.Ε., Ε.Ε.) ή ατομικές επιχειρήσεις ή Κερδοσκοπικούς Συνεταιρισμούς και θα τηρούν βιβλία Β' ή Γ' κατηγορίας του ΚΒΣ, καθώς θα λειτουργούν νόμιμα, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και θα έχουν έναρξη δραστηριότητας μετά την ημερομηνία προκήρυξης του προγράμματος ή που κατά το έτος υποβολής της επενδυτικής πρότασης έχουν συστήσει επιχείρηση και κάνει έναρξη δραστηριότητας, αλλά δεν έχουν συμπληρώσει μία πλήρη διαχειριστική χρήση (Νεοσύστατες Επιχειρήσεις) ή επιχειρήσεις που

θα πρέπει, μέχρι και την 31/12/2010 να έχουν κλείσει από τουλάχιστον μία (1) έως και πέντε (5) πλήρεις διαχειριστικές χρήσεις (Νέες Μικρές και Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις).

β) Τι χρηματοδοτείται:

Στο πλαίσιο του Προγράμματος "Νέα Καινοτομική Επιχειρηματικότητα" ενισχύονται έργα ύψους επένδυσης από:

- 30.000€ έως 300.000€ για επενδυτικά σχέδια μεταποιητικού χαρακτήρα
- 20.000€ έως 200.000€ για τα επενδυτικά σχέδια που δραστηριοποιούνται σε όλους τους υπόλοιπους επιλέξιμους κλάδους οικονομικών δραστηριοτήτων.

Το συνολικό ποσοστό ισοδύναμης Δημόσιας Χρηματοδότησης ανέρχεται στο 60% για ολόκληρη την επικράτεια για επενδυτικά σχέδια που αφορούν όλες τις επιλέξιμες επενδυτικές δραστηριότητες του παρόντος.

Οι κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών είναι οι εξής:

- Εξυπηρέτηση κτιριακών αναγκών και διαμόρφωσης κτιρίων και χώρων / Ειδικές εγκαταστάσεις
 - Μηχανολογικός και Εργαστηριακός Εξοπλισμός
 - Πληροφορική / Τηλεπικοινωνίες
 - Κατοχύρωση – Τροποποίηση Πατεντών – Πνευματικής Ιδιοκτησίας / Χρήση και Προστασία δικαιωμάτων βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας / Μεταφορά τεχνογνωσίας
- Δαπάνες σχεδιασμού και πιστοποίησης προϊόντων / υπηρεσιών / Διαχειριστικών Συστημάτων
 - Δαπάνες Τεχνικής / Τεχνολογικής, Επιστημονικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης
 - Δαπάνες προβολής & επικοινωνίας
 - Ανάπτυξη εξειδικευμένου προσωπικού και ανθρωπίνων πόρων
 - Ανάπτυξη Πρωτοτύπων, Προτύπων & Τεχνικού Φακέλου
 - Λειτουργικές Δαπάνες

γ) Διαδικασία υποβολής:

από 1/8/2011 έως 1/11/2011

Η επενδυτική πρόταση υποβάλλεται ηλεκτρονικά με το «Έντυπο Υποβολής», το οποίο παράγεται κατά τη διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής από το Πληροφοριακό Σύστημα Κρατικών Ενισχύσεων που παρέχει το ΥΠΟΙΑΝ.

Η διαδικασία ηλεκτρονικής υποβολής είναι υποχρεωτική. Τονίζεται ότι προτάσεις που δεν έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά δεν θα αξιολογούνται ενώ κατά την παραλαβή των προτάσεων θα ελέγχεται η υποχρέωση της ηλεκτρονικής υποβολής.

Σε τυχόν διαφορές που διαπιστωθούν στο περιεχόμενο μεταξύ της ηλεκτρονικής υποβολής και της έντυπης υποβολής της πρότασης υπερισχύει το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής υποβολής. Οι προτάσεις που θα αξιολογηθούν θα είναι αυτές οι οποίες έχουν υποβληθεί ηλεκτρονικά και για τις οποίες έχουν αποσταλεί στα μέρη υποβολής ο φυσικός φάκελος και τα δικαιολογητικά.

7.6 Πρόγραμμα "Εξωστρέφεια" του ΟΑΕΠ

Συνολικός Προϋπολογισμός:

€100 000 000

Ποσό Χρηματοδότησης έως:

€200 000

Ξεκίνησε από τη Δευτέρα, 12 Σεπτεμβρίου 2011

Το Πρόγραμμα "ΕΞΩΣΤΡΕΦΕΙΑ" υλοποιείται από τον Οργανισμό Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων σε συνεργασία με τις Marfin Egnatia Bank και Τράπεζα Πειραιώς, με τις οποίες έχουν υπογραφεί οι σχετικές συμβάσεις-πλαίσιο.

Με το Πρόγραμμα αυτό, προσφέρεται μία τονωτική ένεση ζεστού χρήματος στην πραγματική οικονομία, ουσιαστική στήριξη στην εξωστρεφή επιχειρηματικότητα, και παράλληλα ενισχύεται η ανταγωνιστικότητα και η ευελιξία των ελληνικών εξαγωγικών επιχειρήσεων.

Το Πρόγραμμα θα διαρκέσει για 6-12 μήνες και οποιαδήποτε τροποποίηση ή/και παράταση θα ανακοινωθεί από τον Οργανισμό.

Αφορά Πολύ Μικρές Επιχειρήσεις (Έως 9 εργαζόμενοι), Υφιστάμενες επιχειρήσεις, Μικρές Επιχειρήσεις (Έως 49 εργ), Επιχειρήσεις όλων των Μορφών, Μεσαίες Επιχειρήσεις (Έως 249 εργ), Εισαγωγές και Εξαγωγές.

Οι εξαγωγείς μπορούν, από τη Δευτέρα 12 Σεπτεμβρίου, να υποβάλουν την αίτηση τους στον ΟΑΕΠ προκειμένου να ενταχθούν στο Πρόγραμμα και να ασφαλιστούν για τις εξαγωγές τους. (βλ. παράρτημα 6)

α) Τι χρηματοδοτείται:

Το Πρόγραμμα «Εξωστρέφεια-ΟΑΕΠ» εξασφαλίζει τη δυνατότητα χρηματοδότησης των εξαγωγικών επιχειρήσεων, μέχρι του ποσού των € 200.000 και για διάστημα έως 4 μηνών, με ιδιαίτερα ευνοϊκό επιτόκιο και χωρίς να απαιτούνται από τις Τράπεζες εμπράγματα εξασφαλίσεις, αλλά μόνο η ασφάλιση τους στον ΟΑΕΠ.

Από το Πρόγραμμα δεν εξαιρείται καμιά κατηγορία εξαγωγικής επιχείρησης.

7.7 Πρόγραμμα «ΑΝΑΣΑ»

Συνολικός προϋπολογισμός: € 72.000.000

Η προκήρυξη του προγράμματος- ανάσα, «Ολοκληρωμένο σχέδιο παρέμβασης για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας, των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους, μέσω δράσεων συμβουλευτικής και κατάρτισης καθώς και στήριξης της απασχόλησης σε περιοχές που υφίστανται τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης» δημοσιεύεται Δευτέρα 17 Οκτωβρίου.

ΠΟΙΟΙ ΚΛΑΔΟΙ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΟΥΝ 35.000 ΕΥΡΩ

Το πρόγραμμα έχει συνολικό προϋπολογισμό 72.000.000 €, με 100% δημόσια χρηματοδότηση –χωρίς να απαιτείται ιδιωτική συμμετοχή-, και στοχεύει στη δημιουργία περισσότερων από 1000 νέες επιχειρήσεις, στην ενίσχυση υφισταμένων επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους και στη δημιουργία περισσότερων από 2.000 νέες θέσεις εργασίας. Κάθε επιλέξιμη επιχείρηση μπορεί να ενισχυθεί με ποσό έως και 35.000 ευρώ.

Συγκεκριμένα, στο Πρόγραμμα που χρηματοδοτείται από το Ελληνικό Δημόσιο κατά 15% και από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο κατά 85%, συμπεριλαμβάνονται δύο δράσεις.

1. **Η πρώτη δράση** «Σχέδιο στήριξης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών ανέργων και νέων επιχειρηματιών (σε φάση start-up)», είναι συνολικού προϋπολογισμού 36 εκ ευρώ και στοχεύει στην ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητας των νέων επιχειρηματιών και των ανέργων. Απευθύνεται σε νέους επιχειρηματίες που δημιούργησαν επιχείρηση μετά την 1/1/2011 και σε ανέργους που σκοπεύουν να δημιουργήσουν τώρα την δική τους επιχείρηση. Η δράση έχει ποσοστό χρηματοδότησης 100% και επιλέξιμες δαπάνες προς χρηματοδότηση είναι το λειτουργικό κόστος της επιχείρησης (ενοίκια, λογαριασμοί ΔΕΚΟ κλπ), δαπάνες για σύνταξη επιχειρηματικού σχεδίου, για κατάρτιση, για αγορά εξοπλισμού και πρώτων υλών, δαπάνες για την ίδρυση της επιχείρησης, την απόσβεση παγίων κ.α. Ο επιλέξιμος προϋπολογισμός του κάθε σχεδίου κυμαίνεται από 10.000 έως 20.000 ευρώ. Η δράση χρηματοδοτεί επιπλέον την δημιουργία νέας θέσης εργασίας με ποσό 15.000 ευρώ, με την προϋπόθεση ότι η θέση εργασίας θα διατηρηθεί για τουλάχιστον 12 μήνες.

2. **Η δεύτερη δράση** «Ολοκληρωμένο Σχέδιο Παρέμβασης για τη στήριξη των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους, μέσω δράσεων συμβουλευτικής, κατάρτισης και παροχής κινήτρων για την τόνωση της πρόσβασης και την ενθάρρυνση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας», είναι συνολικού προϋπολογισμού 36 εκ ευρώ και στοχεύει στη στήριξη επιχειρήσεων και εργαζομένων, μέσω δράσεων συμβουλευτικής και κατάρτισης με στόχο τη στήριξη και ενίσχυσή τους στις νέες συνθήκες που διαμορφώνει η οικονομική κρίση. Η δράση απευθύνεται σε επιχειρήσεις που έχουν κάνει έναρξη πριν την 1/1/2011 και απασχολούν από 5 εργαζομένους και πάνω. Το ποσοστό χρηματοδότησης είναι 100% και επιλέξιμες δαπάνες είναι αυτές που αφορούν τις δράσεις κατάρτισης, κόστη της επιχείρησης που σχετίζονται με τις δράσεις κατάρτισης, δαπάνες συμβουλευτικής για την σύνταξη «Ολοκληρωμένου Σχεδίου παρέμβασης» της Επιχείρησης και του Ανθρώπινου Δυναμικού της, καθώς και το επίδομα κατάρτισης που ανέρχεται σε 5 €/ώρα κατάρτισης για τον κάθε εργαζόμενο. Μέσα από αυτή τη δράση ενισχύονται ολοκληρωμένα σχέδια παρέμβασης με επιλέξιμο προϋπολογισμό έως 20.000 €. Επίσης, η δράση χρηματοδοτεί την επιλέξιμη επιχείρηση με 15.000 € επιπλέον σε περίπτωση που το σχέδιο προβλέπει τη δημιουργία νέας θέσης εργασίας με την προϋπόθεση ότι αυτή θα διατηρηθεί για τουλάχιστον 12 μήνες.

Οι αιτήσεις για συμμετοχή στο πρόγραμμα, και για τις δύο δράσεις, μπορούν να υποβάλλονται από την 15η Νοεμβρίου 2011 έως την 15 Ιανουαρίου 2012, οπότε και ξεκινά η αξιολόγηση των αιτήσεων για άμεση εκταμίευση. Η υποβολή της αίτησης υπαγωγής στο

πρόγραμμα γίνεται με ηλεκτρονική διαδικασία ενώ η προσκόμιση των απαραίτητων δικαιολογητικών απαιτείται μετά την ένταξη των δικαιούχων στο πρόγραμμα.

Ταυτότητα του Προγράμματος:

Αξιοποιώντας 72 εκ. ευρώ από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Εθνικό Αποθεματικό Απρόβλεπτων» του ΕΣΠΑ, με σκοπό την ενίσχυση των επιχειρήσεων σε αυτή τη δύσκολη οικονομική συγκυρία, δημιουργείται το Πρόγραμμα «Ολοκληρωμένο σχέδιο παρέμβασης για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας, των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους, μέσω δράσεων συμβουλευτικής και κατάρτισης καθώς και στήριξης της απασχόλησης σε περιοχές που υφίστανται τις συνέπειες της οικονομικής κρίσης». Με το πρόγραμμα αυτό δίνεται ανάσα σε χιλιάδες επιχειρήσεις και άνεργους πολίτες, ενισχύοντας άμεσα και χωρίς γραφειοκρατικές διαδικασίες τόσο την ίδρυση νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών ανέργων και νέων όσο και τη στήριξη επιχειρήσεων και εργαζομένων, μέσω δράσεων συμβουλευτικής και κατάρτισης ώστε να ανταποκριθούν στις νέες συνθήκες που διαμορφώνει η οικονομική κρίση.

Πώς ενισχύονται οι επιχειρήσεις μέσω του συγκεκριμένου επιχειρησιακού προγράμματος;

Το «Εθνικό Αποθεματικό Απρόβλεπτων» χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για να ανταποκρίνεται σε κρίσεις που συνδέονται με την οικονομική και κοινωνική αναδιάρθρωση, με στόχο την προώθηση της απασχόλησης, τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής, τη βιωσιμότητα της τοπικής οικονομίας κ.α. Σήμερα, συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις για ένα εργαλείο άμεσης και έμπρακτης στήριξης των νέων και των ανέργων καθώς και των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε κλάδους που πλήττονται από την ύφεση.

Ποιες περιοχές της Ελλάδας αφορά;

Σύμφωνα με το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007-2013, ως επιλέξιμες γεωγραφικές περιοχές του Ε.Π «Εθνικό Αποθεματικό Απρόβλεπτων» ορίστηκαν 11 Περιφέρειες της χώρας, δηλαδή οι οκτώ (8) Περιφέρειες Αμιγούς Στόχου Σύγκλισης: Κρήτη, Ιόνια Νησιά, Β. Αιγαίο, Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα και Πελοπόννησος, και οι τρεις (3) Περιφέρειες Σταδιακής Εξόδου: Αττική, Κεντρική και Δυτική Μακεδονία.

Αναλυτικά, τι προβλέπει και τι αφορά κάθε δράση;

ΔΡΑΣΗ 1:

«Σχέδιο στήριξης επιχειρηματικών πρωτοβουλιών ανέργων και νέων επιχειρηματιών (σε φάση start-up)», συνολικού προϋπολογισμού 36.000.000 €

Επιλέξιμες για υπαγωγή σε αυτή τη δράση του προγράμματος είναι όλες οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε τομείς της ελληνικής οικονομίας, εκτός από τους μη επιλέξιμους ΚΑΔ του Οδηγού της Προκήρυξης.

Οι δικαιούχοι θα πρέπει:

- Να έχουν κάνει έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας μετά την 1/1/2011 ή να έχουν την ιδιότητα του ανέργου (διαθέτοντας δελτίο ανεργίας σε ισχύ την ημερομηνία έναρξης της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας).
- Να διαθέτουν αριθμό φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ)
- Να έχουν συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους και να είναι μέχρι 64 ετών.

Ενισχύονται επιχειρηματικά σχέδια με κατώτατο επιλέξιμο προϋπολογισμό (Δημόσια Δαπάνη) 10.000€ και ανώτατο 20.000 €. Σε περίπτωση που η πρόταση προβλέπει τη δημιουργία νέας/νέων θέσης/θέσεων εργασίας, ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός μπορεί να ανέλθει μέχρι το ποσό των 35.000 € (Δημόσια Δαπάνη) με την προϋπόθεση να διατηρηθεί τουλάχιστον για δώδεκα (12) μήνες από την ημερομηνία πρόσληψης. (βλ. παράρτημα 7)

ΔΡΑΣΗ 2:

«Ολοκληρωμένο Σχέδιο Παρέμβασης για τη στήριξη των επιχειρήσεων και εργαζομένων τους, μέσω δράσεων συμβουλευτικής, κατάρτισης και παροχής κινήτρων για την τόνωση της πρόσβασης και την ενθάρρυνση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας», συνολικού προϋπολογισμού 36.000.000€

Δικαιούχοι είναι οι επιχειρήσεις, που έχουν κάνει έναρξη δραστηριότητας πριν από την 1η Ιανουαρίου 2011, απασχολούν 5 εργαζόμενους και άνω (5 ΕΜΕ) και σχεδιάζουν να προχωρήσουν στην εφαρμογή αλλαγών και μέτρων αναδιάρθρωσης και προσαρμογής, τα οποία θα επιφέρουν σοβαρές ανακατατάξεις και επιπτώσεις στο επιχειρησιακό και εργασιακό τους περιβάλλον.

Μέσα από αυτή τη δράση ενισχύονται ολοκληρωμένα σχέδια παρέμβασης με ανώτατο επιλέξιμο προϋπολογισμό (Δημόσια Δαπάνη) 20.000€.

Στο πλαίσιο του προτεινόμενου ολοκληρωμένου σχεδίου παρέμβασης, μπορεί ακόμη να χρηματοδοτηθεί η δημιουργία νέας/ων θέσης/ων εργασίας (1 ΕΜΕ) και διατήρησή τους τουλάχιστον για (12) μήνες από την ημερομηνία πρόσληψης. Στην περίπτωση αυτή, ο ανώτατος επιλέξιμος προϋπολογισμός δύναται να ανέλθει μέχρι το ποσό των 35.000 € (Δημόσια Δαπάνη).

Ως επιλέξιμες ενέργειες για τις επιχειρήσεις που θα επιλεγούν για χρηματοδοτική ενίσχυση στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος θεωρούνται οι δύο παρακάτω ενέργειες:

A) Συμβουλευτικές Υπηρεσίες, οι οποίες περιλαμβάνουν υπηρεσίες Συμβούλου προσαρμογής, παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών στην επιχείρηση για θέματα επιχειρηματικής λειτουργίας ή προσωπικού, κ.α.

B) Ενέργειες κατάρτισης: κατάρτιση / επανακατάρτιση του προσωπικού, κατάρτιση συνδυασμένη με εργασία ή εκ περιτροπής εργασία και κατάρτιση.

Κατά τη διαμόρφωση του συνολικού προτεινόμενου προϋπολογισμού από την επιχείρηση, είναι υποχρεωτική η σύνδεση των προβλεπόμενων δαπανών με τις παρακάτω κατηγορίες επιλέξιμων δαπανών:

1. **Υπηρεσίες Συμβούλων.** Στην κατηγορία αυτή, οι δαπάνες αφορούν:

I. Τεχνική βοήθεια (σύνταξη σχεδίου προσαρμογής, σύνταξη φακέλου υποβολής, επίβλεψη υλοποίησης του σχεδίου και σύνταξη των περιοδικών εκθέσεων καθώς και της τελικής έκθεσης – αναφοράς).

II. Δαπάνες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών στην επιχείρηση για θέματα επιχειρηματικής λειτουργίας, ή προσωπικού ή σε οργανωτικά συστήματα-διαδικασίες.

III. Η αμοιβή του Συμβούλου Προσαρμογής υπολογίζεται ως εξής: 150 ευρώ ανά εργαζόμενο (x) επί το συνολικό αριθμό απασχολούμενων της επιχείρησης. (ελάχιστη Αμοιβή 750 ευρώ – μέγιστη 5.000 ευρώ).

IV. Δαπάνες πιστοποιημένων Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ)

V. Δαπάνες καταρτιζομένων (Αμοιβές καταρτιζομένων)

VI. Δαπάνες επιχείρησης (δαπάνες υλοποίησης της πρακτικής άσκησης στις εγκαταστάσεις της επιχείρησης, πρώτες ύλες πχ γραφική ύλη ή αποσβέσεις εξοπλισμού)

2. Ενέργειες Κατάρτισης. Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τις δαπάνες:

Το Μέσο Ωριαίο Κόστος (Μ.Ω.Κ.), υλοποίησης του προγράμματος κατάρτισης ανά καταρτιζόμενο ανέρχεται μέχρι το ποσό των δεκαέξι (16,00) Ευρώ, εκ των οποίων πέντε (5) ευρώ ανά ώρα κατάρτισης είναι το εκπαιδευτικό επίδομα για κάθε καταρτιζόμενο, και το υπόλοιπο ποσό αφορά:

-στην αμοιβή του ΚΕΚ για τις δαπάνες υλοποίησης της κατάρτισης, και

-στις δαπάνες της επιχείρησης για πρόσθετη παροχή σε πρώτες ύλες, αποσβέσεις εξοπλισμού και λοιπές δαπάνες για την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.

3. Δημιουργία Νέας/ων Θέσης/εων εργασίας

Για τη δημιουργία νέας/νέων θέσης/θέσεων εργασίας (1 ΕΜΕ), προβλέπεται η κάλυψη του μισθολογικού κόστους για δώδεκα (12) μήνες μέχρι του ποσού των 15.000€.

Τα στάδια της διαδικασίας μέχρι την έκδοση της εγκριτικής απόφασης ένταξης στο πρόγραμμα για την υλοποίηση των έργων από τους δικαιούχους.

1. Δημόσια πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για συμμετοχή στο πρόγραμμα. Ως χρόνος έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία προκήρυξης.

2. Ηλεκτρονική υποβολή και αξιολόγηση των προτάσεων μέσω Πληροφοριακού Συστήματος Κρατικών Ενισχύσεων (www.ependyseis.gr)

3. Αξιολόγηση

4. Έκδοση αποφάσεων ένταξης.

5. Δημοσιοποίηση και αποστολή των αποφάσεων ένταξης στους δικαιούχους

Τα κριτήρια που θα τηρηθούν σε περίπτωση υποβολής υπεράριθμων αιτήσεων;

Θα τηρηθεί σύστημα προτεραιότητας. – Οι αιτήσεις για υπαγωγή αξιολογούνται με βάση τα κριτήρια που περιγράφονται στον Οδηγό εφαρμογής. - Η ένταξη της επιχείρησης στο Πρόγραμμα πραγματοποιείται με βάση τη σειρά κατατάξης (δηλ. η βαθμολογία που προέκυψε από την αξιολόγηση) μέχρι εξαντλήσεως των διατιθέμενων πόρων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8^ο

ΔΙΑΦΘΟΡΑ: ΕΝΑ ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΑ ΕΜΠΟΔΙΑ ΣΤΗ ΠΡΟΣΕΛΚΥΣΗ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

Πρόσφατα, σε μία ημερίδα σχετικά με τη διαιτησία ο Διευθυντής Έργων μίας εταιρίας ανέφερε στο ακροατήριο ότι σε δύο διαφορετικές διαιτησίες που αναγκάστηκαν να φέρουν σε ελληνικό φορέα, η αντίπαλη πλευρά – λόγω των κατάλληλων προσβάσεων – εξασφάλισε την εύνοια του διαιτητή με αντίστοιχη επίπτωση στην απόφαση. Αντιθέτως, η ίδια εταιρία όταν έφερε μια άλλη διαιτησία στο Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο (ICC), όλα κύλησαν ομαλά, χωρίς τέτοιου είδους «εκπλήξεις».

Αποτελεί πραγματικότητα, ότι η χώρα μας τα τελευταία χρόνια έχει παραμείνει ουραγός στη προσέλκυση ξένων επενδύσεων, με αποτέλεσμα να την ξεπεράσουν πολλές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και πολλές από τις νέες χώρες της Διεύρυνσης. Δυστυχώς, η θέση της Ελλάδας στον διεθνή χάρτη των επενδύσεων χειροτερεύει χρόνο με τον χρόνο. Το 2008 το συνολικό ύψος των άμεσων ξένων επενδύσεων ανήλθε σε 3,5 δισ. ευρώ έναντι 4,5 δισ. ευρώ το 2007. Περαιτέρω πτώση 15% – 20% σημειώθηκε το πρώτο εξάμηνο του 2009, σύμφωνα με τον διευθύνοντα σύμβουλο του οργανισμού Invest in Greece, κ. Απ. Τσουκαλά, στο πλαίσιο του 5ου Business Forum της 74ης ΔΕΘ.

Ένας σημαντικός παράγοντας που αποτελεί εμπόδιο για την πραγματοποίηση ΑΞΕ στην Ελλάδα είναι η διαφθορά που επικρατεί στο δημόσιο τομέα. Σύμφωνα με το δείκτη διαφθοράς

της Διεθνούς Διαφάνειας (International Transparency – IT) για το 2009, η χώρα μας κατέλαβε την 71η θέση (από τη 57η που κατείχε το 2008) και έλαβε 3,8 βαθμούς (έναντι 4,7 του 2008). Στην Ευρωζώνη, η Ελλάδα κατέλαβε την τελευταία θέση μαζί με τη Βουλγαρία και τη Ρουμανία.

Η Παγκόσμια Τράπεζα ορίζει τη διαφθορά ως «τη χρησιμοποίηση δύναμης που πηγάζει από ένα δημόσιο πόστο προκειμένου να εξυπηρετηθούν ατομικά οικονομικά συμφέροντα». Στην Ελλάδα, οι χαμηλοί μισθοί στο Δημόσιο σε συνδυασμό με τα μεγάλα περιθώρια διακριτικής ευχέρειας που έχουν οι δημόσιοι υπάλληλοι αποτελούν καθοριστικό παράγοντα του μεγέθους της διαφθοράς. Η επίπτωση που έχει η διαφθορά στην οικονομική μας ανάπτυξη αναφορικά με τις ξένες επενδύσεις έχει να κάνει με τον επιπλέον φόρο – σε χρήμα ή χρόνο – που καλείται να καταβάλει ο ξένος επενδυτής, κάτι που οδηγεί είτε σε αύξηση του κόστους και μείωση της αποδοτικότητας της επένδυσης, είτε σε αποθάρρυνση και εγκατάλειψη του επενδυτικού σχεδίου. Ένας από τους τομείς, στους οποίους έχουν παρατηρηθεί πολλές περιπτώσεις διαφθοράς, είναι και οι κατά τόπους Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (ΔΟΥ), κάτι που οδήγησε και στη δημιουργία του Σώματος Δίωξης Οικονομικού Εγκλήματος (ΣΔΟΕ) το 1994. Τέλος, σε μία οικονομία με υψηλή διαφθορά μειώνεται η ικανότητα του κράτους να εφαρμόζει τους νόμους, να προστατεύει την ατομική ιδιοκτησία και να επιβάλλει ελέγχους και ρυθμίσεις στην αγορά.

Η προώθηση ενός σύγχρονου πλαισίου προσέλκυσης αλλοδαπών κεφαλαίων θα πρέπει να αποτελεί τον απώτερο στόχο μιας επενδυτικής πολιτικής στη βάση της οποίας θα πρέπει να υπάρχει η δημιουργία ενός ευρύτερου «θετικού επενδυτικού κλίματος». Με τον όρο «επενδυτικό κλίμα» αναφερόμαστε σ' ένα έντονα διαφοροποιημένο σύμπλεγμα παραγόντων, όχι μόνο κρατικά διαμορφούμενων, ούτε αποκλειστικά οικονομικών, οι οποίοι στη συνολική θεώρησή τους από κάποιον υποψήφιο αλλοδαπό επενδυτή συγκροτούν την αντίληψή του για τη σύνδεση της επένδυσης στην οποία επιθυμεί να προβεί με τα όρια και τα προβλήματα εφαρμογής της στο συγκεκριμένο χώρο και χρόνο. Επιπλέον τα παρεχόμενα επενδυτικά κίνητρα πρέπει να συμβαδίζουν με τις δυνατότητες της χώρας – υποδοχής, τη δομή της οικονομίας της και το επίπεδο ανάπτυξης των διοικητικών της υπηρεσιών, δηλαδή πρέπει να ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητές της. Επίσης, καθίσταται αναγκαία η προσαρμογή τους στην κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα της χώρας – υποδοχής. Εξίσου σημαντική είναι και η προσπάθεια περιορισμού των αντικινήτρων που υπάρχουν στο θεσμικό, διοικητικό και οικονομικό περιβάλλον του κράτους – υποδοχής των επενδύσεων. Αν η παροχή των επενδυτικών κινήτρων λειτουργεί απλώς αντισταθμιστικά στα υπάρχοντα αντικίνητρα, τα αποτελέσματα αυτής της επενδυτικής πολιτικής θα είναι περιορισμένα.

Η διαφθορά υπονομεύει όχι μόνο τους θεσμούς μιας κοινωνίας αλλά και την οικονομία, καθώς διαστρεβλώνει τη λειτουργία της ελεύθερης αγοράς με το να υποβοηθάει την προώθηση

προϊόντων, όχι για την ανταγωνιστικότητα και ποιότητά τους αλλά με βάση την εξαγορά, το χρηματισμό. Ασφαλώς δεν είναι εύκολο να καταπολεμηθεί αυτό το «καρκίνωμα» πλήρως, αλλά μπορούν να γίνουν κάποια βήματα προς τη κατεύθυνση αυτή, όπως η δημιουργία πιο αυστηρών και πιο ισχυρών ελεγκτικών μηχανισμών, η μείωση των ορίων της διακριτικής ευχέρειας των δημοσίων υπαλλήλων, η εισαγωγή συστημάτων αξιολόγησης των υπαλλήλων των δημοσίων υπηρεσιών καθώς και η άρση της μονιμότητας των δημοσίων υπαλλήλων.

Κλείνοντας, καθίσταται σαφές το πρόβλημα των άμεσων ξένων επενδύσεων στη χώρα μας. Οι διεθνείς επενδυτές δεν προτιμούν την Ελλάδα για να επενδύσουν τα κεφάλαιά τους. Οι λόγοι έχουν να κάνουν με πολλές πλευρές τόσο της οικονομίας και της πολιτικής των εκάστοτε κυβερνήσεων, όσο και με ζητήματα νοοτροπίας του λαού μας. Εντούτοις, οι προτεινόμενες λύσεις τελούν σε άμεση συνάρτηση με τους λόγους που καθιστούν την Ελλάδα όχι τόσο δημοφιλή προορισμό για επενδύσεις, δηλαδή με την οικονομική μας πολιτική, με το περιβάλλον που ζούμε και με τη νοοτροπία μας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Με δεδομένη την δεινή δημοσιονομική κατάσταση της Ελλάδας σήμερα και τις επιπτώσεις που έχει στην ευρύτερη οικονομική δραστηριότητα εντός της ελληνικής επικράτειας, ο Έλληνας επιχειρηματίας καλείται να πρωτοπορήσει υπό δυσχερείς για αυτόν συνθήκες. Συχνά ακούγεται στην επικαιρότητα η έκφραση 'οικονομική εξωστρέφεια,' η οποία, με εξαίρεση τα Βαλκάνια δεν ακουγόταν τόσο από τον ελληνικό επιχειρηματικό κόσμο και κυρίως το ελληνικό δημόσιο κατά τις τελευταίες τρεις δεκαετίες. Η εν λόγω εξωστρέφεια και ιδιωτική επιχειρηματικότητα είναι ο κύριος τρόπος για την αποκατάσταση της ελληνικής οικονομικής αξιοπιστίας στο εξωτερικό. Η εξωστρέφεια αυτή χρησιμοποιείται σε αντιπαράβολή με την έως τώρα 'εσωστρέφεια' της ελληνικής οικονομίας, δηλ. την έλλειψη ενός ευρύτερου επενδυτικού και αναπτυξιακού σχήματος με την ευρεία και ενεργό δραστηριοποίηση ξένων εταιριών στην Ελλάδα και κυρίότερα την δράση ελληνικών επενδυτικών σχημάτων στο εξωτερικό και δη σε αγορές 'εξωτικές,' δηλ. κοινώς άγνωστες στον Έλληνα επιχειρηματία, και 'κλειστές,' δηλ. αγορές με περιορισμένη πρόσβαση από την πλευρά όχι μόνο των ελληνικών αλλά και πολυεθνικών εταιριών. Η Κυβέρνηση προσπαθεί να οικοδομήσει το κατάλληλο επενδυτικό κλίμα. Κάποια από τα χρόνια εμπόδια για την προσέλκυση επενδύσεων φαίνεται ότι έχουν σοβαρές πιθανότητες να ξεπεραστούν με τις ενέργειες που γίνονται και τις νομοθετικές πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται. Η διεύρυνση της φορολογικής βάσης θα βοηθήσει την ορθολογικότερη λειτουργία της οικονομίας για να σταματήσει επιτέλους η φορολογική αφαίμαξη των επιχειρήσεων και των καταναλωτών. Η δικαιότερη φορολογική κατανομή θα βοηθήσει τη στήριξη των διαρθρωτικών αλλαγών προσφέροντας ένα *minimum* κοινωνικής αλληλεγγύης και συνοχής. Πρέπει όμως να τονισθεί ότι

η πολιτική της συνεχούς περαίωσης και της αναδρομικής επιβολής φόρων δρα ανασταλτικά και να θεωρηθεί ως συγκυριακή πολιτική για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών.

Η θέσπιση σταθερών κανόνων παιχνιδιού θα βελτιώσει σημαντικά τη σχέση εμπιστοσύνης κράτους-επενδυτών. Η μείωση της φορολογίας των επιχειρήσεων στο 20%, ο αναπτυξιακός νόμος που πρόκειται να κατατεθεί, η προώθηση των εξαγωγών και της καινοτομίας, η προεξόφληση του ΕΣΠΑ, η μείωση του κόστους εργασίας στις επιχειρήσεις είναι ενέργειες προς την σωστή κατεύθυνση δημιουργώντας ευνοϊκό περιβάλλον. Οι σχέσεις εργοδοτών-εργαζομένων θα πρέπει να οριοθετηθούν με μεγαλύτερη ευελιξία. Στο παρελθόν, κάποια σωματεία εργαζομένων υπερεκτίμησαν τη διαπραγματευτική τους δύναμη με αποτέλεσμα πολλές επιχειρήσεις να οδηγηθούν σε παύση της λειτουργίας τους.

Η προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων καθώς και η πώληση της περιουσίας του Δημοσίου αποτελούν ενέργειες οι οποίες στηρίζουν την ανάπτυξη και δεν αποτελούν μόνο εισπρακτικά μέτρα. Στη γειτονική Τουρκία, οι ιδιωτικοποιήσεις και η πώληση περιουσίας του Δημοσίου δεν απέφεραν μόνο 40 δις δολάρια, αλλά βοήθησαν και την ανάπτυξη. Η παγκόσμια κρίση δεν την επηρέασε: ο ετήσιος ρυθμός ανάπτυξης το έτος 2010 κυμάνθηκε στο 8,5%. Δύο επιπλέον παράμετροι πρέπει να υπογραμμισθεί ότι αποτελούν σοβαρούς ανασταλτικούς παράγοντες. Η λειτουργία της κρατικής διοίκησης και η γραφειοκρατία. Πρέπει επιτέλους να γίνουν πραγματικότητα οι εξαγγελίες για βελτίωση και μείωση αντίστοιχα. Το Συμβούλιο της Επικρατείας λόγω του θεσμικού του ρόλου αποτελεί λεπτό και ταυτόχρονα σοβαρό θέμα. Οι προσχηματικές σε πολλές περιπτώσεις δυνατότητες προσφυγής και η μεγάλη καθυστέρηση με την οποία εκδίδονται οι αποφάσεις δημιουργούν αβεβαιότητα στον επενδυτή. Η οικοδόμηση πολιτικής και κοινωνικής συναίνεσης καθώς και η εκπόνηση σχεδίου για το καινούργιο παραγωγικό μοντέλο είναι προϋποθέσεις για προσέλκυση ικανοποιητικού όγκου επενδύσεων στην παραγωγική οικονομία οι οποίες θα μπορέσουν να προσδώσουν υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης (της τάξεως 3,5% – 5% μετά τα έτη 2014-2015).

Η Ελληνική οικονομία δεν έκανε τις απαραίτητες προσπάθειες προσαρμογής τη δεκαετία του '80. Δεν χρησιμοποίησε σωστά τους κοινοτικούς πόρους σε επενδύσεις ώστε να εκσυγχρονιστεί επαρκώς η οικονομία. Αντίθετα, κατασπαταλήθηκαν τα κοινοτικά κονδύλια, μοιράστηκε αλόγιστα το προερχόμενο από δάνεια δημόσιο χρήμα. Για κάποια κοινωνικά στρώματα το χρήμα έχασε την αξία του και η κοινωνία το δυναμισμό της. Η κρίση χρέους της Ελλάδας λειτούργησε συσπειρωτικά για τις εύρωστες οικονομίες της Ε.Ε. Η Ευρώπη με τη παρότρυνση της Γερμανίας

φαίνεται ότι πραγματοποιεί ένα βήμα προς την ένωση της, ώστε πιο δυνατή και συνεκτική να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης και των αγορών.

Ή θα δημιουργηθούν οι κατάλληλες προϋποθέσεις για να προσελκύσει επενδύσεις, να γίνει πιο ανταγωνιστική η οικονομία και να μπορέσει να παραμείνει κοντά στον κεντρικό πυρήνα της Ευρώπης ή το κοινωνικό-οικονομικό κλίμα δεν θα βελτιωθεί, η οικονομική απόσταση από της εύρωστες οικονομίες της Ευρώπης θα μεγαλώσει με κίνδυνο τη προοδευτική περιθωριοποίηση.

Η επενδυτική στρατηγική, είναι ένα θέμα με το οποίο οφείλουμε να ασχοληθούμε ξανά, μόνο όταν ο ορίζοντας για τη λύση του ελληνικού και ευρωπαϊκού δράματος καθαρίσει πλήρως. Μόνο όταν οι αποφάσεις για την επανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών γίνουν συγκεκριμένες, μόνο όταν το hair cut των ομολόγων στην Ελλάδα αλλά και σε άλλες χώρες που το έχουν ανάγκη πάρει την οριστική του μορφή, μόνο όταν οι αποκρατικοποιήσεις πάντως να είναι στα χαρτιά και στα σενάρια που ο κάθε ένας αναλυτής πρεσβεύει.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Το εργατικό δυναμικό κατά εκπαιδευτικό επίπεδο

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος

2. Σύνθεση των αστικών αποβλήτων στην Ελλάδα

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

Αύξηση Ποσοστού Ανακύκλωσης στην Ελλάδα

3.

Πηγή: Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

4. Το συνολικό ύψος των πιστώσεων αλλά και η ετήσια κατανομή τους ορίζονται με διακριτό τρόπο για κάθε τύπο Περιφερειών. Έτσι, στις 8 Περιφέρειες του αμιγούς [Στόχου 1](#) κατανέμονται συνολικά 9,4 δισ. ευρώ. Στις 3 Περιφέρειες Στατιστικής Σύγκλισης (Αττική, Κεντρική και Δυτική Μακεδονία) κατανέμονται 6,5 δισ. ευρώ ενώ στις 2 Περιφέρειες Σταδιακής Εισόδου (Στερεά Ελλάδα, Νότιο Αιγαίο) αντιστοιχούν 0,63 δισ. ευρώ. Επίσης, για τα προγράμματα του Στόχου 3 διατίθενται κοινοτικά κονδύλια ύψους 0,21 δισ. ευρώ. Όπως ορίστηκε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, από το σύνολο των επιμέρους ανωτέρω ποσών (16,7 δισ. ευρώ) 12,36 δισ. ευρώ θα κατευθυνθούν στα νέα Επιχειρησιακά Προγράμματα μέσω του ΕΤΠΑ ενώ 4,36 δισ. ευρώ μέσω του ΕΚΤ. Επιπλέον, μέσω του Ταμείου Συνοχής θα διατεθούν στη χώρα κοινοτικά κονδύλια ύψους 3,7 δισ. ευρώ. Τέλος, πόροι του [Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης \(ΕΓΤΑΑ\)](#) και του [Ευρωπαϊκού Ταμείου Αλιείας \(ΕΤΑ\)](#) τα οποία είναι πλέον εκτός Διαρθρωτικών Ταμείων- συνολικού ύψους 3,9 δισ. ευρώ θα κατευθυνθούν στις ελληνικές περιφέρειες, μέσω των Προγραμμάτων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης.

5. Προϋπολογισμός

€ 30.000.000

Αναλυτικά:

- 8.500.000€ από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»
- 8.500.000€ από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Αττικής
- 8.000.000€ από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας - Θράκης (Κεντρική Μακεδονία)
- 1.000.000€ από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Μακεδονίας - Θράκης (Δυτική Μακεδονία)
- 3.500.000€ από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας - Στερεάς Ελλάδας - Ηπείρου (Στερεά Ελλάδα)
- 500.000€ από το Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Κρήτης και Νήσων Αιγαίου (Νότιο Αιγαίο)

6. Στο Πρόγραμμα μπορούν να ενταχθούν τιμολόγια τα οποία έχουν ήδη ασφαλισθεί στον ΟΑΕΠ, άρα ο εξαγωγέας πρέπει να έρθει πρώτα σε επαφή με τον ΟΑΕΠ ακολουθώντας τα παρακάτω βήματα:

Ο εξαγωγέας συμπληρώνει την αίτηση ασφάλισης, συνοδευόμενη από καταθετήριο τράπεζας για την συμμετοχή του στα έξοδα για την λήψη εμπορικών πληροφοριών. Αποστέλλει και τα δύο στον ΟΑΕΠ.

Ο ΟΑΕΠ ελέγχει την πιστοληπτική ικανότητα (φερεγγυότητα) των αλλοδαπών αγοραστών. Σύμφωνα με το αποτέλεσμα της έρευνας καθορίζεται το ύψος των Πιστωτικών Ορίων των αλλοδαπών αγοραστών.

Ο εξαγωγέας ενημερώνεται από τον ΟΑΕΠ για τα εγκριθέντα πιστωτικά όρια καθώς και για τους όρους ασφάλισης (ποσοστό κάλυψης- ασφάλιστρο).

Αποδοχή των εγκριθέντων πιστωτικών ορίων και των όρων ασφάλισης από τον Εξαγωγέα.

Έκδοση και Υπογραφή Ασφαλιστηρίου Συμβολαίου μεταξύ ΟΑΕΠ - Εξαγωγέα.

Ο εξαγωγέας αποστέλλει στον ΟΑΕΠ τα τιμολόγια προς ασφάλιση καταβάλλοντας ταυτόχρονα τα αναλογούντα ασφάλιστρα (αποστολή στον ΟΑΕΠ του καταθετηρίου της τράπεζας) .

Ο εξαγωγέας με αίτημά του προς τον ΟΑΕΠ ζητά την ένταξη συγκεκριμένων ασφαλισμένων τιμολογίων στο Πρόγραμμα «Εξωστρέφεια» αναφέροντας την συμβεβλημένη Τράπεζα, από την οποία επιθυμεί να χρηματοδοτηθεί.

Η Τράπεζα ενημερώνεται από τον ΟΑΕΠ για τα τιμολόγια που έχουν ασφαλισθεί και δύναται να ενταχθούν στο Πρόγραμμα «Εξωστρέφεια».

Ο εξαγωγέας απευθύνεται στην Τράπεζα για την χρηματοδότησή του για αξία ισόποση της ασφαλισμένης αξίας των τιμολογίων του και μέχρι 200.000 ευρώ, με αποπληρωμή έως 4 μήνες, με ευνοϊκό επιτόκιο και χωρίς εμπράγματα διασφαλίσεις, υπό τον όρο πλήρωσης όλων των απαιτούμενων όρων και προϋποθέσεων του Προγράμματος «Εξωστρέφεια».

7. Ως επιλέξιμες ενέργειες-δαπάνες της πρώτης δράσης θεωρούνται:

A/A	Κατηγορία Ενέργειας - Δαπάνης	Μέγιστο επιλέξιμο ποσοστό-ποσό στον προϋπολογισμό του επιχειρηματικού σχεδίου
1.	ΕΝΟΙΚΙΑ	50%
2.	ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΙ ΔΕΚΟ	40%
3.	ΔΑΠΑΝΕΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	10%
4.	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (ΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ)	10%
5.	ΔΑΠΑΝΕΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ	5%
6.	ΔΑΠΑΝΕΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ	20%
7.	ΑΠΟΣΒΕΣΕΙΣ ΠΑΓΙΩΝ	5%
8.	ΔΑΠΑΝΕΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ/ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΙΑΜΕΣΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ	10%
9.	ΝΕΑ ΘΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ (1 ΕΜΕ)	15.000 €

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ:

- Οδηγός επενδύσεων: υπό Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως Αθήνα, ΕΤΒΑ 1993
- Στρατηγική για τη προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων στην Ελλάδα: υπό Ελλάδα, Υπουργείο Ανάπτυξης Πανεπιστήμιο Πειραιά 1997
- Επενδυτικά κίνητρα υπό Ιωάννης Κ. Δρυλλεράκης Αθήνα, Νομική Βιβλιοθήκη 1999
- Ξένες άμεσες επενδύσεις, διεθνοποίηση, οικονομική ανάπτυξη και ανταγωνιστικότητα: η περίπτωση της Ελλάδας υπό Αθανάσιο Φ. Καλογερέσης Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών 2003
- Ανάλυση Ιδιωτικών Επενδύσεων και ένα υπόδειγμα ζήτησης για την Ελληνική οικονομία υπό Ιωάννης Α. Κασκαρέλης Αθήνα Gutenberg 1996
- Νόμος 3049, Αποκρατικοποίηση επιχειρήσεων του Δημοσίου και άλλες διατάξεις, 212/10.09.2002.

ΕΝΤΥΠΕΣ ΠΗΓΕΣ

- Καθημερινή
- Καρφίτσα
- Βήμα
- Ο κόσμος του επενδυτή
- Ισοτιμία

ΔΙΑΔΙΚΤΙΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

- www.investingreece.gov.gr
- www.tovima.gr
- www.investingreece.gov.gr

- www.mindev.gov.gr
- www.vkpremium.gr
- www.espa.gr
- www.ypoian.gr
- www.ggb.gr
- www.antagonistikotita.gr
- www.efepae.gr
- www.ependyseis.gr/mis
- www.oaep.gr

- www.fcnet.gr
- www.ec.europa.eu
- www.fpress.gr
- www.digitalplan.gov.gr
- www.statesmen.gr
- www.pathfinder.gr
- www.voria.gr
- www.capital.gr
- www.naftemporiki.gr
- www.ependyseis.gr
- www.express.gr
- www.petrosdoukas.gr
- www.hrima.gr
- www.energia.gr
- www.nomothesia.ependyseis.gr
- www.epstylo.wordpress.com
- www.olympia.gr

